

CENTER ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO

30_{let}

CENTER ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO

Izdajatelj
Ministrstvo za notranje zadeve
Policija

Avtor
Marjan Ferk
mag. Urška Zor

Lektorirala
Stella Straus

Fotografije
Boban Živulović
Srđan Živulović
Boštjan Perklič
Slavko Brezovnik
Marjan Ferk
Milan Tomažin
Brigita Petric
Katja Kosi
Tomislav Prijanović
Nebojša Tejić
Daniel Novaković
Stanko Gruden
Tamino Petelinšek
Alesh Maatko
Jaka Gasar
Damjan Žibert
Blaž Samec
Marjan Ciglič
Tone Stojko
Ksenija Benedetti
Arhiv MNZ
Arhiv Državnega zbora
Arhiv Centra za varovanje in zaščito

Oblikovanje in prelom
Matjaž Mitrovič

Tisk
Tisk Žnidarič, d. o. o.

Naklada
1000 izvodov

Ljubljana 2021

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

351.746.1(497.4)(091)

FERK, Marjan, uni.dipl.org., 1966 –
Center za varovanje in zaščito / [avtor Marjan Ferk,
Urška Zor; fotografije Boban Živulović ... et al.]. -
Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve Republike
Slovenije, Policija, 2021

ISBN 978-961-6797-52-8
COBISS.SI-ID 78376963

ISBN 961-6797-52-8

9 789616 797528

KAZALO VSEBINE

	Stran
PREDGOVOR	4
KNJIGI NA POT	8
1 KDO IN KAJ JE CENTER ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO	12
1.1 Poslanstvo in vizija Centra za varovanje in zaščito	14
1.2 Simbol Centra za varovanje in zaščito	15
2 ZAČETKI IN RAZVOJ CENTRA ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO	18
2.1 Pred letom 1991	19
2.2 Med letoma 1991 in 2000	26
2.3 Med letoma 2000 in 2010	33
2.4 Po letu 2010	40
3 ORGANIZIRANOST IN NALOGE CENTRA ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO 2021	44
4 DIREKTORJI CENTRA ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO V SAMOSTOJNI SLOVENIJI	84
5 SODELOVANJE Z DRUGIMI SUBJEKTI NA PODROČJU VAROVANJA OSEB IN OBJEKTOV	92
5.1 Sodelovanje s Protokolom Vlade Republike Slovenije	94
5.2 Sodelovanje z Diplomatskim protokolom Ministrstva za zunanje zadeve	98
5.3 Sodelovanje s kabinetoma predsednika Vlade in predsednika države, z Generalnim sekretariatom Vlade Republike Slovenije in ministrstvi	98
5.4 Sodelovanje z Obveščevalno-varnostno službo Ministrstva za obrambo Republike Slovenije	103
5.5 Sodelovanje s Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo	103
5.6 Sodelovanje z veleposlaništvu in diplomatsko-konzularnimi predstavništvi, akreditiranimi v Republiki Sloveniji	104
5.7 Sodelovanje z drugimi organizacijskimi enotami Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju varovanja oseb in objektov	105
6 MEDNARODNA PRAVNA UREDITEV IN MEDNARODNO SODELOVANJE NA PODROČJU VAROVANJA OSEB IN OBJEKTOV	116
7 DOGODKI, KI SO ZAZNAMovali CENTER ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO	126
7.1 Dogodki med letoma 1991 in 2000	127
7.2 Dogodki med letoma 2001 in 2010	138
7.3 Dogodki med letoma 2011 in 2021	153
7.4 Slovesnost 30 let obstoja CVZ	179

PREDGOVOR

Zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije predstavlja nacionalne interese in nacionalno varnostne cilje Republike Slovenije, ki izhajajo iz temeljnih vrednot slovenske družbe. Varnost oseb, ki delujejo v nacionalnem interesu (predsednik države, predsednik vlade, predsednik parlamenta in ministri), je bistvenega pomena za nacionalni interes in predstavlja element zagotavljanja varnosti demokratične ureditve. Varnost oseb se zagotavlja z izvajanjem varnostnih ukrepov preventivnega, operativnega, tehničnega in fizičnega varovanja. Ker zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije temelji na Ustavi Republike Slovenije, spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter demokracije in načel pravne države, je tudi pri varovanju oseb, ki so v nacionalnem interesu, treba spoštovati vse predpise domačega in mednarodnega prava ter pravice in obveznosti, prevzete z mednarodnimi pogodbami. Na podlagi zapisanega lahko trdimo, da je trenutno pri varovanju oseb in objektov pravni izziv večji kot operativno taktični.

Od nastanka samostojne države Republike Slovenije je preteklo 30 let. V tem obdobju, sploh pa po osamosvojitvi in ob spremembi političnega sistema, je bilo potrebno izvesti spremembe tudi v varnostnih in obveščevalnih službah. V zvezi z varnostnimi službami novo nastale države je bilo odprtih veliko teoretičnih in strokovnih vprašanj, urediti je bilo treba organizacijsko in funkcionalno opredelitev teh služb.

Center za varovanje in zaščito (CVZ) je služba, ki izvaja varovanje varovanih oseb in varovanih objektov v Republiki Sloveniji. Od ustanovitve službe do danes je služba doživela številne reorganizacije, tako znotraj enote kot tudi na ravni generalne policijske uprave (GPU), kar je popolnoma razumljivo in pričakovano, saj gre za živo organizacijo, ki se je morala prilagoditi izzivom, ki so se ji postavili na pot v času njenega obstoja.

Zgodovina kaže, da so v preteklosti varovanje oseb izvajali zaposleni v obveščevalnih službah, varovanje objektov pa zaposleni v policiji. V samostojni Sloveniji sta oba segmenta združena in umeščena znotraj policije. Številne spremembe na pravnem področju, ki urejajo področje varovanja varovanih oseb in objektov, ter številne spremembe v organizaciji dela Centra za varovanje in zaščito, sploh v bližnji preteklosti, pa kažejo na to, da služba še ni našla ustrezne kontinuitete organizacije in delovanja.

Osnovna naloga, to je varovanje določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, je urejeno z zakonom, ki ureja področje dela policije, podrobneje pa je navedeno področje urejeno v Uredbi o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija. Delo policije in s tem Centra za varovanje in zaščito pa je razpršeno tudi v drugih pravnih aktih in dokumentih, ki imajo ravno tako velik vpliv na delo centra.

V zadnjih letih se v vseh naprednih in urejenih službah za varovanje v svetovnem in evropskem prostoru poudarja zakonito in strokovno delo za zagotavljanje optimalnega varovanja ob racionalni porabi proračunskih sredstev. Pri načrtovanju varovanj je izhodišče ocena ogroženosti, na podlagi stopnje ogroženosti pa se nato določi vrsto in število varnostnih ukrepov za izvedbo varovanja. Število varnostnih ukrepov je neposredno povezano s finančnimi stroški in ne več samo na podlagi ocene ogroženosti in protokolarnih zahtev glede na statusno funkcijo varovane osebe.

Organizacija in izvedba varovanja varovanih oseb se je skozi zgodovino spreminjala; odvisna je bila od vrste dejavnikov, ki jih bomo našli v nadaljevanju.

Ob 30. obletnici delovanja Centra za varovanje in zaščito smo pripravili knjigo, s katero želimo naše področje dela predstaviti širši javnosti. V vseh teh letih se je nabralo veliko zanimivih, pomembnih, uspešnih varovanj, dogodkov in prelomnih trenutkov, ki so zaznamovali center tako v njegovem razvoju kot delovanju.

Prva knjiga o Centru za varovanje in zaščito združuje številna zgodovinska dejstva, pomembne in ključne dokumente ter večja, zanimiva varovanja in akcije. Knjiga je napisana dovolj poljudno, da bo razumljiva širši populaciji in ne samo strokovno podkovanim bralcem. Ker slika pove več kot tisoč besed, ima knjiga zelo veliko slikovnega materiala, kar jo naredi vizualno privlačno, bralca pa pritegne k branju.

Nagovor generalnega direktorja policije

V času, ko obeležujemo 30. obletnico ustanovitve in delovanja Centra za varovanje in zaščito, smo zaradi pandemije covida-19 priča spremembam življenja po vsem svetu. Tako kot v vseh drugih državah smo se bili tudi v Sloveniji prisiljeni odreči nekaterim vsakodnevnim navadam in običajem, značilnim za naše kulturno okolje. Svet se je v kratkem času spremenil v najbolj neverjeten filmski scenarij in veliko odrekovanja na ravni posameznika je potrebno, da bi zagotovili preživetje civilizacije. Spremljajoče omejitve, negotovost in strah so vplivali tudi na družbeno klimo, zato so varnostne grožnje ob pospešeni globalizaciji, razvoju informacijske in komunikacijske tehnologije, predvsem pa ob spreminjajočih se družbenih razmerah postale še bolj nepredvidljive in neoprijemljive.

Vprašanje varnosti je zato v ospredju bolj kot kdaj koli prej, čedalje več pozornosti pa tako strokovna kot laična javnost posvečata tudi delu varnostnih organov, še posebno služb, kot je Center za varovanje in zaščito, ki skrbijo za varnost najbolj izpostavljenih, javno poznanih oseb. Zagotavljanje varnosti najvišjim domačim in tujim predstavnikom oblasti je namreč pogoj za zagotavljanje varnosti države, za ohranitev njene stabilnosti in notranje ureditve, s tem pa tudi zunanjih odnosov. Vse to ima še kako neposreden vpliv tudi na varnost prebivalcev.

CVZ, kot ga skrajšano poimenujemo v policijskih krogih, je ena tistih služb znotraj policije, ki zelo neposredno skrbi za notranjo varnost države in se tako pridružuje drugim pomembnim službam, ki so nosilci nacionalnega varnostnega sistema. Njeno delo izhaja iz spoštovanja pravnega reda države in njene nacionalne zakonodaje, pa tudi evropskih konvencij, kot sta znameniti dunajski konvenciji o diplomatskih in konzularnih odnosih, na katerih je postavljen mednarodni temelj varovanja tujih varovanih oseb in objektov.

Od svojega nastanka leta 1991 je Center za varovanje in zaščito že velikokrat pokazal in dokazal, da je nepogrešljiv. V tem času je izvedel kar nekaj zelo pomembnih in kompleksnih varovanj tujih državnikov in drugih visokih predstavnikov v Sloveniji, njihovi obiski pa so – skupaj s priznanji za uspešno delo slovenske policije – odmevali preko naših meja.

Spomnimo, denimo, na obisk papeža Janeza Pavla II. v letih 1996 in 1999 ali pa na obisk predsednika Združenih držav Amerike Billa J. Clintona v letu 1999. Leta 2001 je bilo v Sloveniji odmevno srečanje tedanjega ameriškega in ruskega predsednika Georgea Busha in Vladimirja Putina. Med zahtevnejša zagotova štejemo tudi varovanja dogodkov ob predsedovanju Slovenije Svetu Evropske unije 2008 ter obisk britanske kraljice Elizabete II. in vojvode Edinburškega v istem letu. V letu 2020 je Slovenija gostila ameriškega državnega sekretarja Mika Pompea in še bi lahko naštevali. Naša majhna država je od svoje samostojnosti dalje gostila že kar nekaj velikih imen in pomembnih dogodkov, a prav nobeden ni minil brez skrbnega nadzora CVZ. Poleg vsakodnevnih, rednih nalog, kot so varovanja slovenskih državnikov, Center za varovanje in zaščito v povprečju letno opravi vsaj 50 varovanj tujih varovanih oseb, ki so na obisku v Sloveniji.

KNJIGI NA POT

Delo varnostne službe policije je izrazito zahtevno, naporno in vedno poteka nekje v ozadju. Razen »mož v črnem«, ki diskretno spremljajo varovane osebe, ostale aktivnosti potekajo daleč od oči javnosti, potihoma in nevidno, zato so velikokrat nekoliko nehvaležno spregledane. Vzporednico bi lahko potegnili med delom CVZ in najvišjim protokolom: za slednjega pravijo, da se nikjer ne vidi, dokler stvari tečejo – še kako pa se opazi, če se zgodi napaka. Da je CVZ javnosti tudi po treh desetletjih delovanja še vedno precej neznan, je zato nedvomno svojevrstno priznanje njegove vrhunskosti.

Prav pa je, da to službo, ki dviga ugled slovenske policije, nemalokrat pa tudi celotne države, izpostavimo in predstavimo takrat, ko je priložnost prava. In njena tridesetletnica zagotovo je.

Pričujoča knjiga, ki je nastajala z veliko truda in pripadnosti tej službi, bo odstrla nekaj skrivnostnosti z dela ene najelitnejših enot slovenske policije. Predstavila vam bo njeno kratko zgodovino, organiziranost, najodmevnejše dosežke in še kaj. In čeprav je iz knjige razvidno, da gre za področje dela, ki ga ne more opravljati vsak, bo bralcu verjetno še vedno ostalo skrito, koliko truda, odrekanj, usposabljanj in še česa je v resnici potrebno, da si nekdo prisluži poklic, status in čast opravljati naloge policista varnostnika. To je delo, ki zahteva izjemno fizično pripravljenost, psihično stabilnost in osebnostno zrelost, izrazito spodobnost sodelovanja, usklajevanja, zaznavanja okolice, predvidevanja in hitrega, a preudarnega odzivanja. Zahteva tudi osebno razgledanost, urejenost in uglajenost, sposobnost prilagajanja različnim ljudem in okoljem. Predvsem pa od slehernega policista varnostnika zahteva neomajno zavezanost etičnim in moralni standardom ter visoko stopnjo integritete, ki že na daleč zbuja zaupanje varovanih oseb, ko svojo varnost, pravzaprav življenje, brez dvoma polagajo v njihove roke.

Trideset let delovanja je dokaz, da Center za varovanje in zaščito kontinuirano in uspešno opravlja svoje delo. Za to so zaslužni vsi, ki so tej službi namenili del svojega življenja. Nekateri celo več desetletij. Zato naj se čestitke ob jubileju ne izgubijo v abstraktnem naslavljanju službe, temveč jih namenimo ljudem. Tistim, ki so ali še vedno pomagajo uresničevati njeno poslanstvo in graditi njen sloves: hvala vam, vsem in vsakemu posebej!

dr. Anton Olaj
generalni direktor policije

1 KDO IN KAJ JE CENTER ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO

Pred osamosvojitvijo Slovenije je varovanje spadalo v državno varnost, njen tretji sektor, ki je temeljil na zbiranju in ocenjevanju operativnih podatkov za zagotovitev varnosti varovanih oseb v Republiki Sloveniji, objekte najvišjih državnikov pa je varovala zaščitna enota milice (ZEM). Urad za varnost in zaščito (UVZ) je 15. maja 1991 prešel iz državne varnosti v javno varnost, s prehodom pa se je začel postopoma spreminjati sistem varovanja, ki so ga opravljali varnostniki, ki niso bili več samo vozniki, temveč so pričeli izvajati tudi naloge t. i. telesnega stražarja. Aprila leta 2000 je prišlo do združitve takratne zaščitne policijske enote in Urada za varnost in zaščito tako, da se je zagotavljanje varnosti osebam in objektom preneslo pod skupno streho.

Leta 2010 je prišlo v sklopu reorganizacije celotne policije do sistemskih sprememb in do spremembe imena službe v Center za varovanje in zaščito, enota pa je bila uvrščena na raven enot generalne policijske uprave, v novo ustanovljeno upravo, Upravo za policijske specialnosti (UPS).

Osnovna naloga centra je, da v skladu z Uredbo o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija z različnimi oblikami preventivnega, operativnega, tehničnega in fizičnega varovanja, pred vsemi grožnjami varuje določene osebe in objekte.

■ Fizično varovanje oseb

Fizično varovanje oseb obsega neposredno fizično varovanje in druge ukrepe fizičnega varovanja, ki jih izvajajo višji policisti – varnostniki, da preprečijo ogrožanje. Fizično varovanje zahteva visoko stopnjo profesionalnosti, popolno predanost in odlično izurjenost. Varovanje izvajajo višji policisti specialisti – varnostniki, ki se za tovrstno delo usposablajo po posebnih programih. Poleg splošnega policijskega znanja, ki ga pridobijo v procesih izobraževanja za poklic policist, v procesu usposabljanja in izobraževanja pridobijo tudi druga specifična znanja in veščine, pomembne za zagotavljanje varnosti varovanih oseb.

■ Fizično varovanje objektov

Podobno se tudi objekte varuje z neposrednim fizičnim varovanjem ter drugimi oblikami dela, kot so varovanje s policijskimi patruljami, z opazovalno službo in s preventivnimi pregledi okolice objektov. Varujejo se določeni objekti državnih organov, stanovanjski objekti varovanih oseb, objekti tujih diplomatskih in konzularnih predstavništev ter rezidenc, protokolarni objekti, objekti prebivanja tujih varovanih oseb med obiski v Sloveniji ter določeni objekti policije. Objekti se varujejo z zunanjim varovanjem, določeni objekti pa tudi z notranjim varovanjem.

■ Preventivno in operativno varovanje

Preventivno in operativno varovanje je uporaba in izvajanje varnostnih ukrepov za predhodno delovanje, z namenom preprečevanja ogrožanja varovanih oseb, objektov in prostorov. To pomeni zbiranje in analiziranje informacij ter ocenjevanje ogroženosti varovanih oseb in objektov, organiziranje, načrtovanje, koordiniranje, izvajanje in nadziranje izvajanja varnostnih ukrepov za (posredno) in neposredno delovanje na lokacijah, prostorih, objektih zadrževanja, bivanja, nastanitve ali delovanja varovanih oseb in drugih mednarodno zaščitene osebe v Sloveniji za zaznavanje in preprečevanje ogrožanja.

■ Tehnično varovanje

S to obliko varovanja pojmujeemo načrtovanje, organiziranje in izvajanje vseh oblik tehničnega varovanja. Za ukrepe tehničnega varovanja objektov skrbijo usposobljeni strokovnjaki, ki z uporabo sodobnih alarmnih in videonadzornih sistemov ter sistemov mehanske zaščite zagotavljajo visoko stopnjo varnostnih storitev na tem področju dela.

1.1 Poslanstvo in vizija Centra za varovanje in zaščito

V Centru za varovanje in zaščito smo skozi prakso in na podlagi pridobljenih izkušenj izoblikovali osem zlatih pravil enote za varnost in zaščito, ki so nadgradnja Kodeksa javnih uslužbencev in Kodeksa policijske etike. Pravila prejme vsak uslužbenec centra v obliki priročnega kartončka.

ZLATA PRAVILA ENOTE ZA VARNOST IN ZAŠČITO

Zlata pravila vsebujejo vrednote in vrline, ki izražajo poslanstvo varovanja in zaščite. So skupek pravil, ki so posebnega pomena za uspešno delovanje naše službe. Pomenijo nadgradnjo Kodeksa policijske etike.

POSLANSTVO

Naše poslanstvo je celovito varovanje in zaščita določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ne glede na okoliščine, ter temelji na organizacijski in osebnostni integriteti.

ZAKONITOST IN STROKOVNOST

Skrbimo za zakonito izvajanje nalog, strokovno usposabljam, izpopolnjujem in pridobljeno znanje posredujem sodelavcem.

ODGOVORNOST

Odgovorno opravljamo zaupano delo in prevzemamo odgovornost za svoja dejanja in dejanja podrejenih sodelavcev.

DISKRETNOST

Spoštujemo in varujemo podatke in informacije pri in v zvezi z delom.

MEDSEBOJNI ODNOSI

V službi smo odkriti, spoštljivi, kooperativni, dosledni, kolegialni in nevsiljivi.

PRIPADNOST SLUŽBI

Krepimo pripadnost in lojalnost službi.

POSLOVANJE Z JAVNOSTJO

Naše poslovanje z javnostjo je usklajeno, enotno in pregledno.

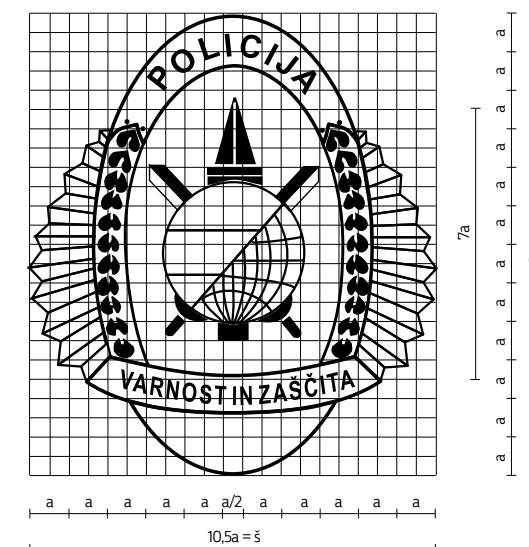
RACIONALNOST

Skrbno in učinkovito ravnamo z zaupanimi sredstvi in opremo.

Vizija Centra za varovanje in zaščito

- Zagotavljanje najvišje stopnje varovanja in ščitenja določenih oseb in objektov po uredbi
- Razvoj in uporaba vseh oblik varovanja iz uredbe
- Aktivno mednarodno sodelovanje z Evropsko mrežo za varovanje javnih osebnosti v okviru Evropske unije in z Mednarodnim združenjem za fizično varovanje v svetovnem okviru
- Dvig standardov varovanja, selekcioniranja in usposabljanja
- Vzpostavitev celovite enote za izvajanje določenih nalog iz Zakona o nalogah in pooblaštilih policije

1.2 Simbol Centra za varovanje in zaščito

Uredba o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije
Vir: Uradni list RS, št. 64/14, 25/17 in 45/21

Osnova znaka Centra za varovanje in zaščito je ovalen ščit z vrisano elipso. Z desne in leve zunanje strani oval dopolnjuje deset stiliziranih žarkov v obliki meča, na obeh robovih med ovalom in elipso pa je enajst stiliziranih lipovih listov. Na vrhu ščita je napis POLICIJA. V elipsi je stiliziran globus, ki se pod kotom 45 stopinj deli v dve polovici. Leva, belo-modro-rdeča polovica, simbolizira zastavo Republike Slovenije, desna, svetlo modra polovica, pa simbolizira projekcijo Zemlje z vzporedniki in poldnevnik. Za globusom sta stilizirana meča, ki se križata pod kotom 90 stopinj, med mečema je stilizirana plamenica. Na spodnjem delu ščita je polkrožno polje z napisom VARNOST IN ZAŠČITA. Osnova ščita je črna, rob polkrožnega polja, žarki, lipovi listi, meča, plamenica in napisi pa so zlatorumeni.

2

ZAČETKI IN RAZVOJ CENTRA ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO

2.1 Pred letom 1991

Varovanje oseb

Varovanje domačih varovanih oseb in varovanje ob obiskih tujih varovanih oseb v Sloveniji je potekalo na podlagi ocene ogroženosti in funkcije varovane osebe. Na podlagi takrat veljavnih pravnih aktov je bila odrejena ustrezna stopnja varovanja I, II ali III. Za naloge s takratnega področja javne varnosti je načrt varovanja ob obisku tuje varovane osebe v Sloveniji izdelala uniformirana policija v sodelovanju s protokolom in tujimi varnostnimi organi. Službi, ki je opravljala neposredno fizično varovanje varovane osebe, so bila na razpolago vsa materialno-tehnična sredstva, s katerimi je razpolagal Republiški sekretariat za notranje zadeve (RSNZ).

Varovanje objektov

Po drugi svetovni vojni so miličniki v Sloveniji varovali poslopja tedanje skupščine in vlade, s presledki pa tudi Centralnega komiteja Zveze komunistov in Republiškega sekretariata za notranje zadeve. Milica je stražila poslopje avstrijskega generalnega konzulata, medtem ko nekaterih drugih častnih konzulatov ni bilo treba varovati, z izjemo belgijskega leta 1961 zaradi dogodkov v njihovi koloniji Kongo. Za varnost je bila ustanovljena posebna enota milice, katere ime se je spreminjalo – od čete ljudske milice za razhod prek bataljona ljudske milice, varnostnega voda do postaje milice za zavarovanje oziroma zaščitne enote policije. Več dela so imeli ob obiskih tujih državljanov, ko je bilo treba poskrbeti za zavarovanje poti in zgradb, v katerih so se mudili, toda glavno nalog s področja varovanja oseb in objektov so do osamosvojitve opravljali v glavnem mestu nekdanje skupne države Beogradu, ki je bil tudi središče diplomatskega dogajanja.

Postroj miličnikov čete milice v opreми za vzdrževanje javnega reda in miru, v okviru katere je deloval tudi vod za protidiverzantske in protiteroristične naloge.
Vir: Arhiv CVZ GPU

Prvi zakon po koncu druge svetovne vojne, ki je urejal področje dela in organizacije takratne milice, je bil Zakon o narodni milici. Narodna milica je bila sestavljena iz splošne narodne milice in posebnih vrst narodne milice. »Posebni vrsti narodne milice sta: prometna in gasilska narodna milica« (Zakon o narodni milici, 2. člen). Bila je oborožena, uniformirana in vojaško organizirana formacija. »Naloge narodne milice so bile, da vzdržuje javni red in mir, preprečuje kršitev javnega reda, izsledi storilce kaznivih in drugih protipravnih dejanj, da skrbi za izvajanje zakonov, splošnih predpisov in odločb zveznih organov in da pomaga pri varovanju državne varnosti« (Zakon o narodni milici, 5. člen).

Eno od prvih vozil, ki so ga pripadniki milice uporabljali za varovanje objektov.
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Zakon o organih za notranje zadeve je določal, »da so za zavarovanje izvršitev zadev, ki jih opravljata neposredno republiški in zvezni državni sekretariat za notranje zadeve, organizirane posebne enote milice. Zvezni ali republiški državni sekretar za notranje zadeve lahko formira posebne enote ljudske milice za redna in izredna zavarovanja, za kontrolo in urejevanje prometa na javnih cestah kakor tudi za opravljanje drugih nalog, ki so v pristojnosti zveznega ali republiških sekretariatov za notranje zadeve« (Zakon o organih za notranje zadeve, 64. člen).

Vadba praktičnega postopka miličnikov čete milice na terenu v dejanskih okoliščinah
Vir: Arhiv CVZ GPU

Četa milice je bila ustanovljena z Odločbo o ustanovitvi čete milice leta 1972. Odločba je stopila v veljavo 1. januarja 1973, četa pa je bila formirana 1. marca 1973.

Četa milice je bila posebna enota milice v organizacijski sestavi inšpektorata milice Republiškega sekretariata za notranje zadeve Socialistične republike Slovenije, ki je imela sistemiziranih 84 delovnih mest. Četo milice so sestavljali vodstvo čete, vod milice za posebne naloge z oddelki in vod milice za zavarovanje objektov. Komandir čete je bil za svoje delo in delo čete odgovoren načelniku inšpektorata milice RSNZ. Komandirji vodov so bili za svoje delo in delo podrejenih odgovorni komandirju čete milice, komandirji oddelkov pa komandirjem vodov.

Usposabljanje miličnikov motoristov, ki so sodelovali pri spremstvu varovanih kolon ob obiskih domačih in tujih varovanih oseb v Sloveniji.
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Pravila postaje milice iz leta 1976 v 36. členu določajo, da »postaja milice za zavarovanje, četa milice in postaja milice s splošnim delovnim področjem in njen oddelek zagotavljajo neposredno fizično varovanje določenih oseb in objektov z miličniki stražarji, varnostniki, opazovalci in s patruljami«.

Varovanje predsednika bivše Jugoslavije Josipa Broza Tita v Ljubljani
Vir: Arhiv CVZ GPU

Pravila postaje milice iz leta 1982 so v 65. členu določala, da »zaščitna enota milice in postaja milice s splošnim delovnim področjem ter njen oddelek zagotavljajo neposredno fizično varovanje določenih oseb in objektov z miličniki stražarji, varnostniki, opazovalci in s patruljami«.

V skladu s pravili postaje milice je miličnike stražarje na delo razporejal komandir z razporedom dela. Stražarska mesta so bila določena z načrtom varovanja. Na eno delovno mesto se je določilo pet miličnikov, ki so naloge opravljali v izmeni. Dolžina izmene je bila odvisna od pomembnosti varovanega objekta, varnostnega stanja, letnega časa, vremenskih razmer. Praviloma pa je ena izmena trajala štiri ure. V primeru nizkih temperatur se je lahko miličnik stražar zamenjal na dve uri. Med posameznimi izmenami je moral imeti miličnik stražar najmanj osem ur nepretrganega počitka. Na delovnem mestu je imel miličnik stražar tudi stražarnico, v kateri pa se je lahko zadrževal le v primeru hujšega mraza, hudega dežja (Pravila postaje milice, str. 19, 20). Odpravljanje miličnikov stražarjev na delo in predaja dolžnosti na delovnem mestu sta potekali podobno, kot so to določala že Pravila za opravljanje službe ljudske milice.

Za delo stražarske enote je bil odgovoren komandir. Miličnik stražar je svoje delo in naloge moral opravljati vestno in z največjo skrbnostjo. Na delu je imel splošne in posebne naloge, značilne za vsako delovno mesto posebej.

Pravila postaje milice so ravno tako kot že predhodna pravila urejala vsebine, ki so določale, česa miličnik stražar na stražarskem mestu ne sme početi. Miličnik stražar na delovnem mestu tako ni smel ležati, spati, se naslanjati, sedeti, odlagati orožja, kaditi, brati, jesti, se oddaljevati od delovnega mesta.

Na delovnem mestu je miličnik stražar pred dostopom do varovanega objekta podnevi ustavljal vse osebe, ki niso imele pravice dostopa do objekta. V nočnem času in ob slabi vidljivosti pa se je za takšno ustavljanje uporabljal razpoznavni znak geslo in odziv. Miličnik stražar je od osebe, ki se je bližala objektu, zahteval odziv, nato pa je sam povedal geslo. Razpoznavni znaki so morali biti preprosti in lahko razumljivi. Za odziv so se po navadi uporabljali nazivi orožja, deli orožja, opreme, za geslo pa ime nekega mesta.

V pravilih je bil podrobno opisan postopek ukrepanja miličnika stražarja. Miličnik stražar na stražarskem mestu ustavlja ponoči, v megli in ob vremenu, ko je vidljivost slaba, osebe s klicem: »STOJ!« Ko ustavljeni obstane, ga vpraša: »KDO GRE?« Ko dobi odgovor, ga pozove, da se mu približa, ga na določeno razdaljo ponovno ustavi s »STOJ« in zahteva od njega razpoznavni znak in odziv. Če dobi točen odgovor, mu pove geslo ter mu dovoli, da gre naprej. Če je ustavljenih več oseb, miličnik stražar ukaže, da se mu približa samo ena oseba, ostale pa ostanejo, kjer jih je ustavil. Če oseba, ki je ustavljena, na prvi poziv ne obstane, ampak se še približuje, jo miličnik stražar drugič ustavlja z vzklikom: »STOJ, STRELJAL BOM!« Če se oseba tudi tedaj ne ustavi, stražar ta poziv še enkrat ponovi. Če ta oseba neposredno napade miličnika stražarja ali objekt oziroma osebo, ki jo varuje, miličnik stražar uporabi strelno orožje proti osebi v skladu z določbami Zakona o notranjih zadevah Socialistične republike Slovenije o uporabi prisilnih sredstev. Besede »STOJ« in »STOJ, STRELJAL BOM« morajo biti glasno in razločno izrečene, tako da jih lahko oseba, ki jo stražar ustavlja, dobro sliši in razume. Če miličnik stražar ugotovi, da ustavljena oseba nima pravice priti do stražarja ali objekta, ki ga straži, ali ugotovi, da se je lažno predstavila za osebo, ki ima pravico priti do stražarja, ji ukaže, da se obrne s hrbtom proti stražarju, da odloži orožje, če ga ima, in se umakne od njega na določeno razdaljo (štiri do pet korakov). Miličnik stražar o tem takoj obvesti komandirja stražarske enote ali dežurnega in pri tem budno pazi na osebo. (Pravila postaje milice, 47. člen)

Prav tako je moral miličnik stražar skrbeti, da pred varovanim objektom na ulicah niso parkirala vozila oseb, ki za to niso imela dovoljenja, in da ob objektu niso bili predmeti, ki bi zmanjševali varnost varovanega objekta.

Na stražarskem mestu so miličniki stražarji praviloma uporabljali kratkocevno orožje in dolgocevno orožje, pri delu pa so lahko uporabljali tudi drugo orožje, če je komandir glede na varnostno oceno tako odredil. Uporabljali so tudi druga prisilna sredstva, žepno svetilko, piščalko, oblečeni pa so bili primerno letnemu času. (Pravila postaje milice, str. 25, 26)

Od ustanovitve do leta 1990 je bilo za ZEM obdobje iskanja ustrezne strukture, ki bi v eni enoti združila vse posebne in specialistične službe milice. Zato je tudi prihajalo do neprestanih manjših organizacijskih sprememb. Tako sta bili v tem času v ZEM vključeni tudi postaja železniške milice in postaja konjeniške milice. Širina ZEM je pripeljala do posploševanja nalog, kar je pomenilo, da so pripadniki vseh enot znotraj ZEM morali izvajati naloge z vseh delovnih področij.

2.2 Med letoma 1991 in 2000

Nastanek Centra za varovanje in zaščito je povezan z osamosvojitvijo Republike Slovenije leta 1991. Kot verjetno vsak nastanek nove države je tudi nastanek Republike Slovenije kot samostojne države spremljalo burno dogajanje na različnih področjih; od sprejemanja nove zakonodaje, predvsem v smislu odcepitve od bivše države, do sprememb v delovanju različnih državnih organov, med drugim tudi policije, zaradi sprejemanja določenih novih nalog.

1. 6. 1991–14. 7. 1994

**URAD ZA
VARNOST IN ZAŠČITO**
8

Ob ustanovitvi 15. maja 1991 je bilo v Uradu za varnost in zaščito sistemiziranih osem delovnih mest.
Vir: Arhiv CVZ GPU

Eno od prvih varovanj, ki jih je vodil in koordiniral urad ob obisku varovane osebe v Portorožu.
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Glede objave pravnega akta, pomembnega za opravljanje nalog varovanja varovanih oseb in objektov, v uradnem glasilu pred osamosvojitvijo, se moramo vrniti v obdobje tik pred osamosvojitvijo. »V Uradnem listu RS je 16. marca 1990 izšel Sklep o določitvi oseb in objektov, ki jih varujejo organi za notranje zadeve. Določil je, katere osebe in poslopja so tista, ki jih varuje milica ali drugi delavci ONZ. Po vojni je bilo to prvič, da je bil tak predpis objavljen, saj so dotlej to urejala samo navodila interne narave. Do tedaj so bila vsa početja in naloge milice na področju varovanja določenih funkcionarjev skrivnost, Republiški sekretariat za notranje zadeve ni dovoljeval nikakršnih javnih objav.

Organigram zaščitne policijske enote, zadolžene za varovanje oseb in objektov
Vir: Arhiv CVZ GPU

V praksi je to pomenilo predvsem organizacijske in druge spremembe v organih za notranje zadeve. Pred osamosvojitvijo je naloge varovanja oseb in objektov opravljal državna varnost. Leta 1990 se je služba državne varnosti preimenovala v Varnostno informativno službo (VIS). Leta 1991 je bil ustanovljen Urad za varnost in zaščito kot samostojna organizacijska enota Ministrstva za notranje zadeve. S tem so bile naloge varovanja varovanih oseb in objektov, ki jih je, kot že zapisano, pred osamosvojitvijo opravljal VIS, prenesene iz državne varnosti v javno varnost. V tem primeru ni šlo le za prenos nalog iz državne varnosti v javno varnost, temveč se je začela spreminjati tudi narava dela varnostnikov, saj le-ti niso opravljali le nalog voznika, pač pa so začeli izvajati tudi naloge telesnega stražarja.

Varovanje tuje varovane osebe ob obisku
v Republiki Sloveniji
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Republika Slovenija
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE
UPRAVA ZA ORGANIZACIJO IN KADRE
Ljubljana, Kidričeva 2

Številka: 0432-16-02/2-91
Datum: 20/5-1991

URADNA TAJNOST
STROGO ZAUPNO

PREDSTOJNIKOM VSEH UPRAV V RSNZ,
NAČELNIKOM VSEH UPRAV ZA NOTRANJE ZADEVE,
DIREKTORJU IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA ONZ,
POVELJNIKU SPECIALNE ENOTE,
VODJI OPERATIVNO-KOMUNIKACIJSKEGA CENTRA,
VODJI ARHIVA IN
KABINETU REPUBLIŠKEGA SEKRETARJA

*Tajnost podaljša
preučala na podlagi
18. člena ZTP
(1.9.2020, [signature])*

ZADEVA: USTANOVITEV URADA ZA VARNOST IN ZAŠČITO

Obveščamo vas, da je bil s 15/5-1991 ustanovljen Urad za varnost in zaščito kot posebna organizacijska enota Repubiškega sekretariata za notranje zadeve.

Urad bo opravljal naloge s področja organiziranja, vodenja, usmerjanja, koordiniranja in nadzorovanja izvajanja nalog na področju varovanja določenih oseb, objektov, organov in območij v republiki Sloveniji ter na področju varovanja določenih oseb in organov republike Slovenije v tujini.

[Signature]
Niko Jurišić
Poveljnik UPRAVE ZA ORGANIZACIJO IN KADRE
Poveljnik REPUBLIŠKEGA SEKRETARJA

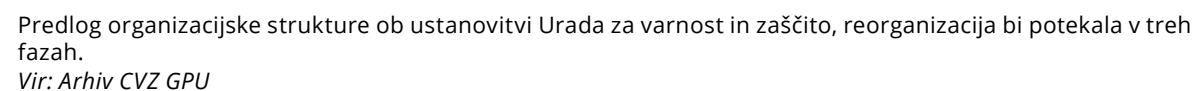
Urad za varnost in zaščito je bil ustanovljen 15. maja 1991.
Vir: Arhiv CVZ GPU

Naloge, ki so bile v pristojnosti Urada za varnost in zaščito po osamosvojitvi, so bile:

- varovanje določenih oseb,
- varovanje določenih objektov,
- nudenje strokovne pomoči in nadzor nad izvajanjem varovanja določenih delovnih mest,
- varovanje vojaških in drugih pomembnih objektov za obrambo,
- varovanje določenih območij,
- varovanje kulturnih, informativnih, diplomatskih in drugih predstavništev RS v tujini,
- varovanje večjih prireditev in manifestacij, sestankov in zborovanj,
- varovanje diplomatsko-konzularnih in drugih tujih predstavništev na območju RS.

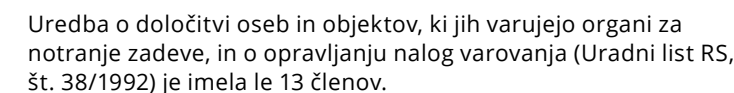

Ob ustanovitvi urada je bilo na uradu zaposlenih osem oseb. Do leta 1994 je urad deloval z majhnim številom zaposlenih. Njihovo število se je počasi sicer večalo, vendar ne bistveno. Predhodno omenjenim delovnim mestom so bila dodana še delovna mesta svetovalca, višjega dokumentarista in referenta. Vsi zaposleni na prej omenjenih delovnih mestih so bili postopoma prerazporejeni iz IV. oddelka varnostno-informativne službe in so svoje delo opravljali še naprej, vendar pod okriljem Ministrstva za notranje zadeve. (Kristan, G., 2006, str. 33–35)

V objektu sedanjega Državnega zbora Republike Slovenije je do volitev leta 1990 delovala takratna slovenska republiška skupščina. Skupščino so varovali in opravljali receptorska dela bivši delavci Republiškega sekretariata za notranje zadeve in vozniki. Varovani objekt je varovalo sedem varnostnikov, vendar objekta Šubičeva in Tomšičeva nista bila povezana. Po razglasitvi samostojnosti Republike Slovenije leta 1991 se je pokazala potreba po ustanovitvi varnostne službe, ki bi varovala tako pomembno državno institucijo, kot je Državni zbor Republike Slovenije.

Na podlagi 17. člena takrat veljavnega Zakona o notranjih zadevah je bila leta 1992 sprejeta Uredba o določitvi oseb in objektov, ki jih varujejo organi za notranje zadeve, in o opravljanju nalog varovanja. V 6. členu uredbe je bilo določeno, da organi za notranje zadeve varujejo objekte, med drugimi tudi sedež Državnega zbora Republike Slovenije. V 7. členu je uredba določala, da opravljajo zunanje varovanje in notranje varovanje vhodov v objekte.

Po odločitvi ministra za notranje zadeve in predsednika Državnega zbora Republike Slovenije, da policija prične z notranjim varovanjem Državnega zbora Republike Slovenije, je minister za notranje zadeve 15. marca 1994 izdal odločbo o imenovanju projektne skupine za organizacijo in izvedbo prevzema notranjega varovanja državnega zbora. Projektna skupina je do 2. avgusta 1994 pripravila osnovne pogoje in organizacijo nove enote, tj. policijske postaje za varovanje objektov državnih organov. Policijska postaja je bila ustanovljena za notranje varovanje Državnega zbora Republike Slovenije ter vladne in predsedniške palače.

16. avgusta 1994 je v skladu z dogovorom med ministrom za notranje zadeve in generalnim sekretarjem Državnega zbora Republike Slovenije policija pričela s poskusnim varovanjem notranjosti državnega zbora. Zaščitna policijska enota je notranje varovanje zgradbe prevzela 1. novembra 1994, zato sta bili za varovanje objektov organizirani dve policijski postaji, in sicer policijska postaja za varovanje objektov državnih organov (notranje varovanje objektov Državnega zbora Republike Slovenije, vladne in predsedniške palače) in policijska postaja za zavarovanje (zunanje varovanje objektov).

Varnostno nadzorni center in protibombna kontrolna točka v objektu državnega organa, ki so ga po osamosvojitvi Republike Slovenije varovali policisti ZPE.
Vir: Arhiv CVZ GPU

Policijska enota je varovala Državni zbor Republike Slovenije brez podpisa sporazuma med ministrom za notranje zadeve in generalnim sekretarjem Državnega zbora Republike Slovenije. Osnutek sporazuma je bil pripravljen pred začetkom prevzema varovanja. Enota za varovanje državnega zbora je bila v vseh pogledih vezana na Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ). Policisti enote so bili strokovno in disciplinsko odgovorni ministrstvu za notranje zadeve. Enota je opravljala naloge v skladu s policijsko stroko in z internimi akti Državnega zbora Republike Slovenije (določilo takratnih Pravil o hišnem redu v zgradbi Državnega zbora Republike Slovenije).

V preteklosti je bilo prav varovanje državnega zbora največkrat izpostavljeno, predvsem z vidika, ali je primerno, da te naloge izvaja policija. Razlogi za pobudo so razvidni iz pobude takratnega poslanca dr. Cirila Ribičiča o ustanovitvi samostojne varnostne službe zaradi problema poseganja izvršilne veje v zakonodajno. 14. februarja 1995 je bil sprejet sklep Državnega zbora Republike Slovenije z naslednjo vsebino: »Državni zbor Republike Slovenije sam skrbi za svojo notranjo varnost preko posebne službe. Pooblastila in način delovanja te službe urejajo interni akti državnega zbora. Varnostniki so neposredno podrejeni vodstvu državnega zbora. Strokovnost delovanja službe bo zagotovljena v sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve.« O pobudi dr. Ribičiča in sklepu državnega zbora so razpravljali tudi na kolegiju predsednika državnega zbora, vendar pobuda o ustanovitvi samostojne varnostne službe državnega zbora do danes še ni bila realizirana. Prav tako je še vedno v veljavi 117. člen Zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol): »Policijska enota, ki opravlja naloge varovanja Državnega zbora Republike Slovenije, do oblikovanja posebne službe za notranje varovanje državnega zbora opravlja svoje naloge v skladu z internimi akti državnega zbora ter na način in v skladu s pravili policijske stroke.«

2.3 Med letoma 2000 in 2010

Po letu 1990 je bila policija organizirana tako, da smo imeli na eni strani Urad za varnost in zaščito, ki je bil ustanovljen kot služba, ki bedi nad področjem varovanja varovanih oseb in določenih objektov, na drugi strani pa zaščitno policijsko enoto, ki je opravljala naloge varovanja objektov posebnega pomena in bivališč varovanih oseb.

Kot posledica nastalih težav po osamosvojitvi Republike Slovenije je bil podan predlog Zakona o javni varnosti, ki je bil v postopku sprejemanja zakona nato preimenovan in sprejet kot Zakon o policiji (ZPol, Uradni list RS, št. 49/98, 3. 7. 1998), na podlagi katerega je leta 2000 prišlo do ukinitve zaščitne policijske enote. Naloge in uslužbenci pa so se pripojili k takratnemu Uradu za varnost in zaščito. V Uradu za varnost in zaščito je bilo delo organizirano z oddelki in s skupinami znotraj oddelkov.

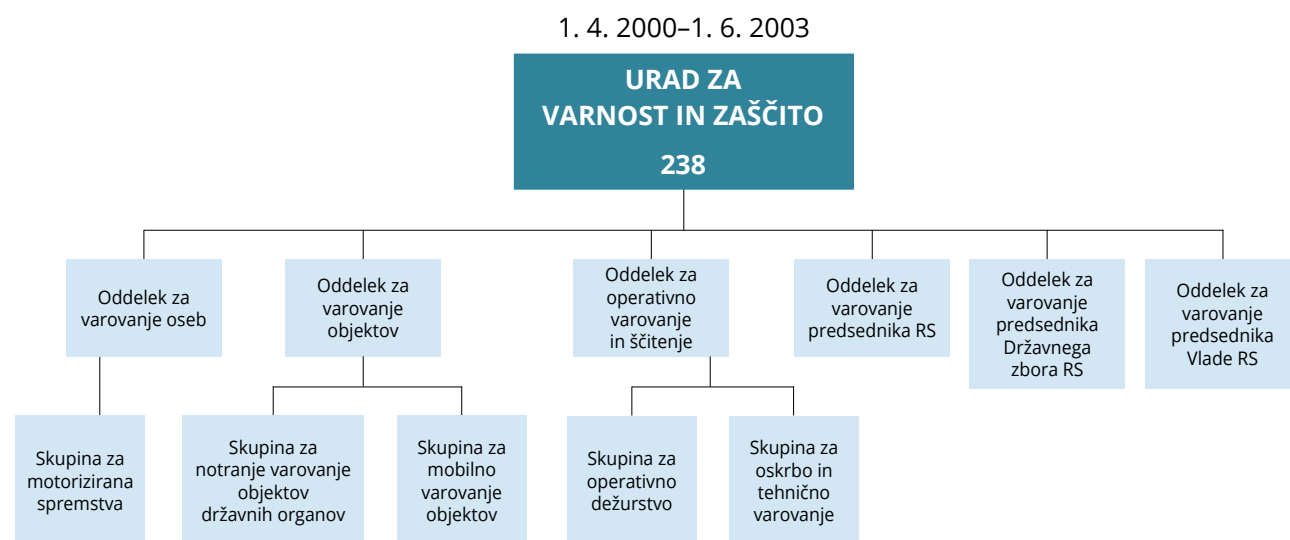
Urad je bil sestavljen iz:

- vodstva urada,
- oddelka za varovanje določenih oseb, v sklopu katerega je delovala skupina za motorizirana spremstva,
- oddelka za varovanje objektov, v sklopu katerega sta delovali skupina za notranje varovanje objektov in skupina za mobilno varovanje objektov,
- oddelka za operativno varovanje in ščitenje,

- oddelka za logistiko in usposabljanje, v sklopu katerega sta delovali skupina za operativno dežurstvo in skupina za oskrbo in tehnično varovanje,
- oddelka za varovanje predsednika Republike Slovenije,
- oddelka za varovanje predsednika Državnega zbora Republike Slovenije,
- oddelka za varovanje predsednika Vlade Republike Slovenije.

Oddelek za varovanje oseb je načrtoval, izvajal in koordiniral varovanje domačih varovanih oseb, tujih predstavnikov in delegacij na obiskih v Republiki Sloveniji. Sodeloval je s tujimi varnostnimi organi ob obiskih domačih varovanih oseb v tujini. V sklopu tega oddelka je delovala tudi skupina za motorizirana spremstva, ki je opravljala policijsko spremstvo varnostnih kolon ob obiskih tujih varovanih oseb v Republiki Sloveniji.

Oddelek za varovanje in ščitenje je izvajal preventivno operativno varovanje oseb in objektov, ki jih je varovala policija, izdeloval je ocene ogroženosti varovanih oseb in objektov v Republiki Sloveniji. Ob izvedbi večjih, zahtevnejših varovanjih (konference z več varovanimi osebami iz tujine ipd.) je pripravljala tudi identifikacijske priponke, s katerimi so osebe vstopale na določena varovana območja.

Organigram Urada za varnost in zaščito v obdobju od 1. aprila 2000 do 1. junija 2003

Oddelek za varovanje objektov je nastal iz dela predhodne policijske enote, ki je bila leta 2000 ukinjena, to je zaščitne policijske enote. V sklopu oddelka sta delovali dve skupini, in sicer skupina za notranje varovanje objektov državnih organov in skupina za mobilno varovanje objektov. Naloge tega oddelka in skupin so bile predvsem izdelovanje načrtov varovanja za določene varovane objekte, organizacija in izvajanje zunanjega in notranjega varovanja varovanih objektov državnih organov, stanovanjskih objektov varovanih oseb in diplomatsko-konzularnih predstavništev v Republiki Sloveniji.

Oddelek za operativno dežurstvo je bil sestavljen iz dveh skupin, in sicer skupine za operativno dežurstvo in skupine za oskrbo in podporo. Oddelek je s skupinama zagotavljal dežurno službo Urada za varnost in zaščito ter koordinacijo dela z Operativno-komuni-

kacijskim centrom GPU, izvajal pa je tudi nadzor nad delovanjem signalno-varnostnih naprav v določenih objektih, izvajal tehnično varovanje ter nasploh nudil logistično podporo ostalim službam urada.

Ena od prvih vozil v samostojni Sloveniji, nabavljenih za policijska spremstva varovanih kolon ob obiskih varovanih oseb

Vir: Arhiv MNZ, Policija

Preostali trije oddelki, to so oddelk za varovanje predsednika Republike Slovenije, oddelk za varovanje predsednika Državnega zbora Republike Slovenije in oddelk za varovanje predsednika Vlade Republike Slovenije, so skrbeli izključno za varovanje določene varovane osebe, predsednika Republike Slovenije, predsednika Vlade Republike Slovenije in predsednika Državnega zbora Republike Slovenije.

Junija 2003 je bil sprejet in podpisan Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Ministrstva za notranje zadeve in policije. Med drugim je pravilnik urejal tudi sistemizacijo delovnih mest in nalog Urada za varnost in zaščito. Urad za varnost in zaščito je bil v hierarhiji policije umeščen kot notranja organizacijska enota generalne policijske uprave.

Organigram Urada za varnost in zaščito v obdobju od 1. junija 2003 do 3. maja 2006

Vozni park CVZ GPU skozi vsa 30 let
Vir: CVZ GPU
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Naloge Urada za varnost in zaščito so bile:

- načrtuje, organizira, koordinira, vodi, izvaja in nadzira fizično, preventivno-operativno in tehnično varovanje oseb in objektov, ki jih določa vladna uredba,
- skrbi za ustrezna usposabljanja in urjenja svojih delavcev,
- sodeluje pri pripravi predpisov s svojega delovnega področja,
- na svojem delovnem področju sodeluje s tujimi varnostnimi organi,
- sodeluje s tujimi diplomatskimi in konzularnimi predstavniki pri zagotavljanju varnosti njihovih predstavništev in rezidenc. (Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Ministrstva za notranje zadeve in Policije, 40. člen)

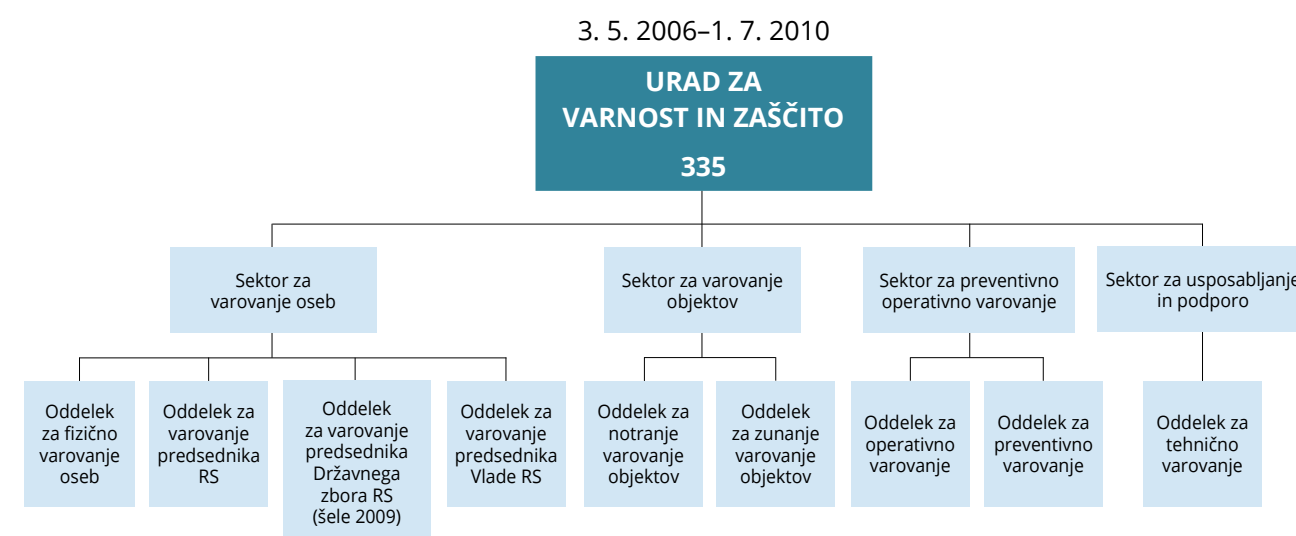
Varovanje ob predaji akreditivnih pisem pri predsedniku Republike Slovenije
Vir: MNZ, Policija

V Uradu za varnost in zaščito so delovali trije sektorji. Prvi sektor se je imenoval sektor za preventivno-operativno varovanje, v sklopu katerega so delovali oddelek za operativno varovanje in dežurstvo, oddelek za obveščevalno zaščito in oddelek za tehnično varovanje in podporo. Drugi sektor se je imenoval sektor za varovanje oseb. Ta sektor je imel pet oddelkov, in sicer oddelek za fizično varovanje oseb, oddelek za motorizirana spremstva, oddelek za varovanje predsednika Republike Slovenije, oddelek za varovanje predsednika Državnega zbora Republike Slovenije in oddelek za varovanje predsednika Vlade Republike Slovenije. Tretji sektor je bil sektor za varovanje objektov, znotraj katerega sta delovala oddelek za notranje varovanje objektov in oddelek za zunanje varovanje objektov.

Zunanje varovanje objektov državnih organov in rezidenc ter diplomatsko-konzularnih predstavništev v Republiki Sloveniji, ki so ga opravljali policisti začasnega sestava oddelka za varovanje objektov.
Vir: MNZ, Policija

Leta 2006 je bil podpisan in objavljen Akt o spremembah in dopolnitvah akta o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v policiji, s katerim se je organizacija dela Urada za varnost in zaščito delno korigirala. (Akt o spremembah in dopolnitvah akta o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v Policiji, 4. člen)

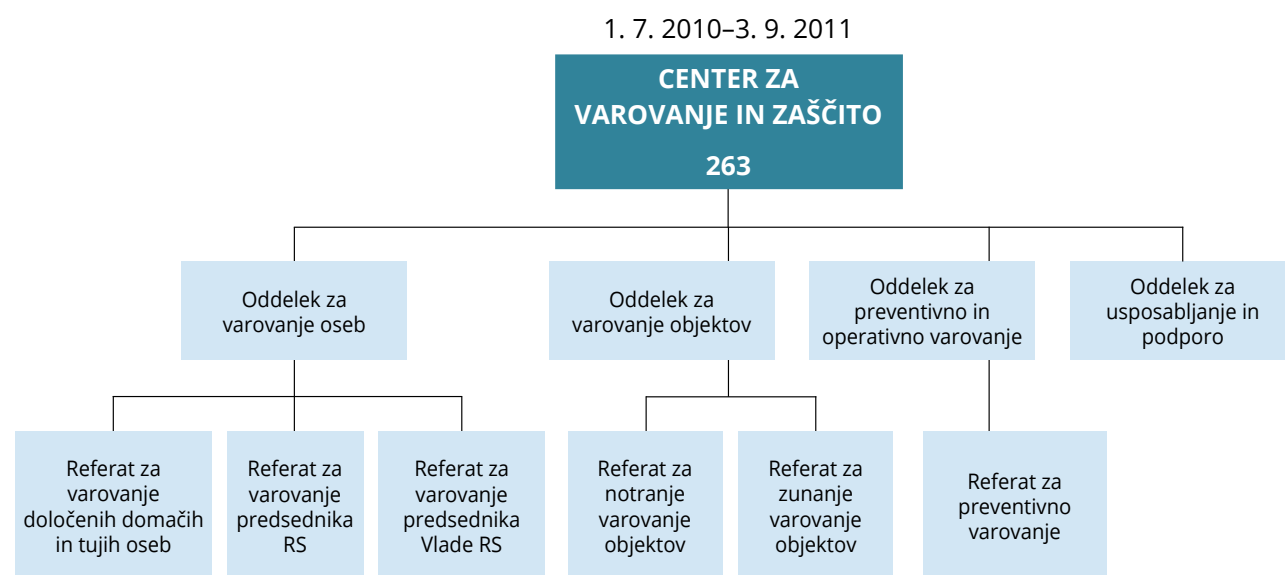

Organigram Urada za varnost in zaščito v obdobju od 3. maja 2006 do 30. junija 2010

S tem aktom se ni bistveno poseglo v organizacijo dela urada, saj so v uradu še vedno delovali predhodno organizirani trije sektorji, in sicer sektor za preventivno-operativno varovanje in podporo, sektor za varovanje oseb in sektor za varovanje objektov. Dodan pa je bil nov sektor, sektor za usposabljanje in podporo. Prav tako je prišlo do nekaterih sprememb v sektorju za varovanje oseb. V tem sektorju sta bila namreč ukinjena oddelek za motorizirana spremstva in oddelek za varovanje predsednika Državnega zbora Republike Slovenije. S tem so bile naloge obeh ukinjenih oddelkov prenesene na oddelek za fizično varovanje oseb. Četrti novo nastali sektor za usposabljanje in podporo pa je dobil predvsem naloge iz predhodnega sektorja za preventivno-operativno varovanje, v sklopu katerega je deloval oddelek za tehnično varovanje in podporo. Naloge tega oddelka so bile prenesene v četrti novo nastali sektor, dodani pa so mu bili še zaposleni v uradu, ki so izvajali naloge s področja usposabljanja. V sektorju za varovanje objektov ni bilo sprememb v organizacijskem smislu.

2.4 Po letu 2010

Junija 2010 se je Urad za varnost in zaščito preimenoval v Center za varovanje in zaščito in organizacijsko prešel v sklop novo ustanovljene uprave, Uprave za policijske specialnosti. Izvedena je bila reorganizacija celotne policije, s tem tudi Urada za varnost in zaščito. Center za varovanje in zaščito je ob tem izgubil kar 72 sistemiziranih delovnih mest, ki pa niso bila v celoti zasedena. Do 30. junija 2010 je bilo v Uradu za varnost in zaščito sistemiziranih 335 delovnih mest, od 1. julija 2010 dalje pa le še 263 delovnih mest.

Organigram Centra za varovanje in zaščito v obdobju od 1. julija 2010 do 3. septembra 2011

Leto kasneje, in sicer 3. septembra 2011, je bil Center za varovanje in zaščito ponovno reorganiziran. Združena sta bila oddelek za usposabljanje in podporo in oddelek za varovanje objektov, v novo ustanovljen oddelek, oddelek za tehnično in zunanje varovanje in operativno podporo. Povečana je bila sistemizacija za štiri delovna mesta, tako da je bilo v Centru za varovanje in zaščito sistemiziranih 267 delovnih mest.

Organigram Centra za varovanje in zaščito v obdobju od 3. septembra 2011 do 17. februarja 2013

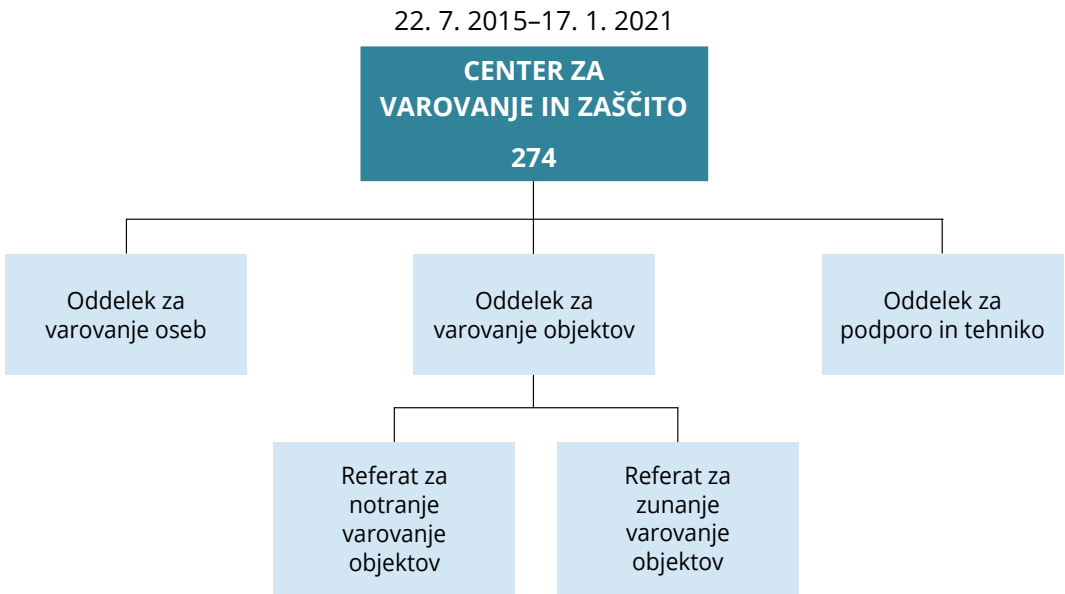
Leta 2012 je bila na ravni GPU ustanovljena delovna komisija, katere naloga je bila ponovno preučiti ustreznost organizacije in sistemizacije delovnih mest Centra za varovanje in zaščito. Na podlagi ugotovitev komisije so bile v okviru reorganizacije CVZ izvedene t. i. kaskade, ki so bile proces vodstva GPU, ki je trajal daljše časovno obdobje. Na podlagi ugotovitev in predlogov komisije je bila 18. februarja 2013 v Centru za varovanje in zaščito izvedena reorganizacija in postavljena nova sistemizacija, ki je število delovnih mest zmanjšala za devet, tako da je bilo po novem sistemiziranih 258 delovnih mest.

Organigram Centra za varovanje in zaščito v obdobju od 18. februarja 2013 do 21. julija 2015

22. julija 2015 je bila na predlog takratnega vodje centra izvedena predzadnja reorganizacija Centra za varovanje in zaščito, ki je v oddelku za varovanje oseb zaradi lažjega pre-razporejanja uslužbencev policije na specifična delovna mesta ukinila vse tri referate, tj. referat za varovanje oseb, referat za varovanje predsednika Republike Slovenije in referat za varovanje predsednika Vlade Republike Slovenije. Na novo je bilo dodatno sistemiziranih 16 delovnih mest v oddelku za varovanje oseb.

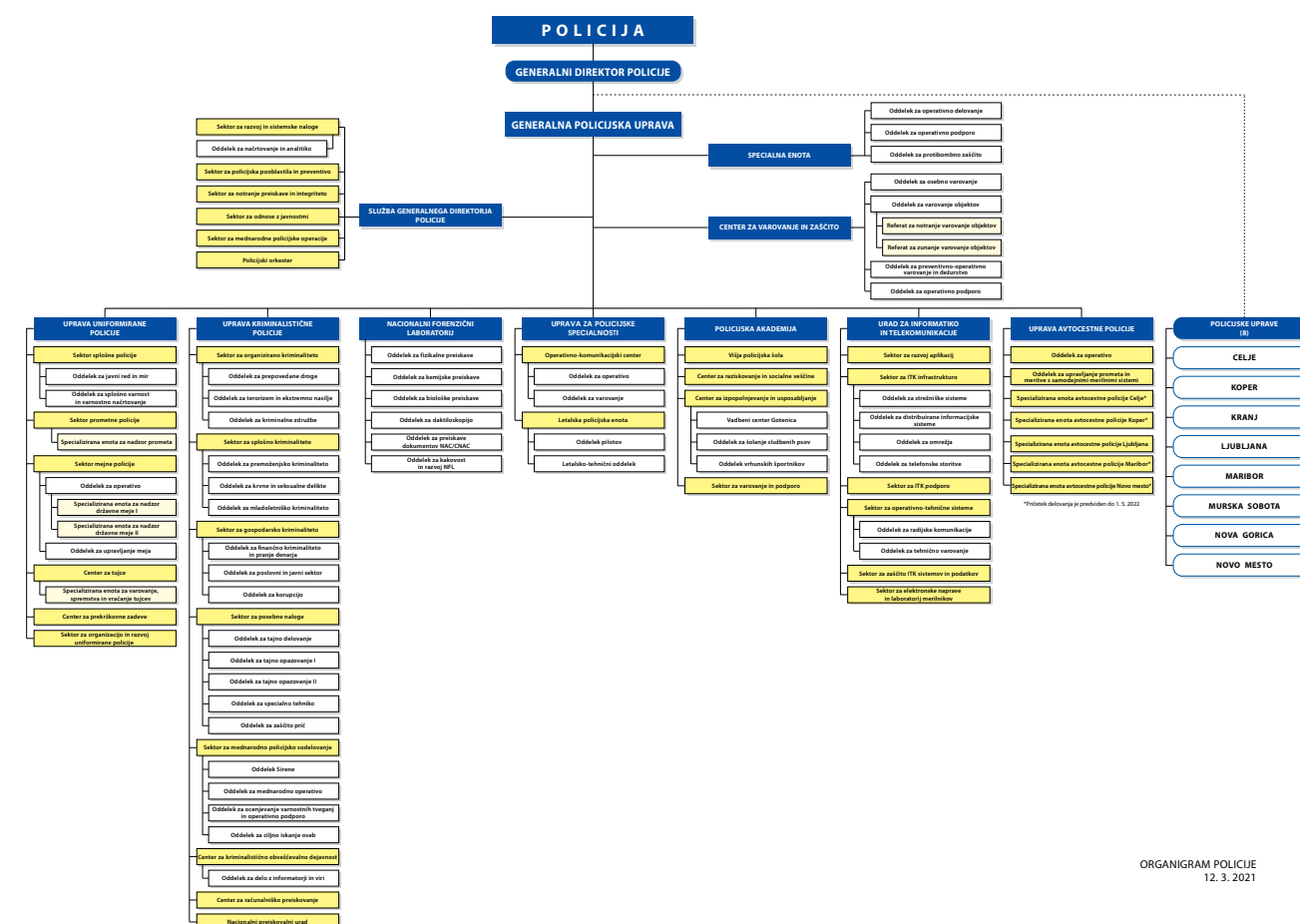

Organigram Centra za varovanje in zaščito v obdobju od 22. julija 2015 do 17. januarja 2021

3 ORGANIZIRANOST IN NALOGE CENTRA ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO 2021

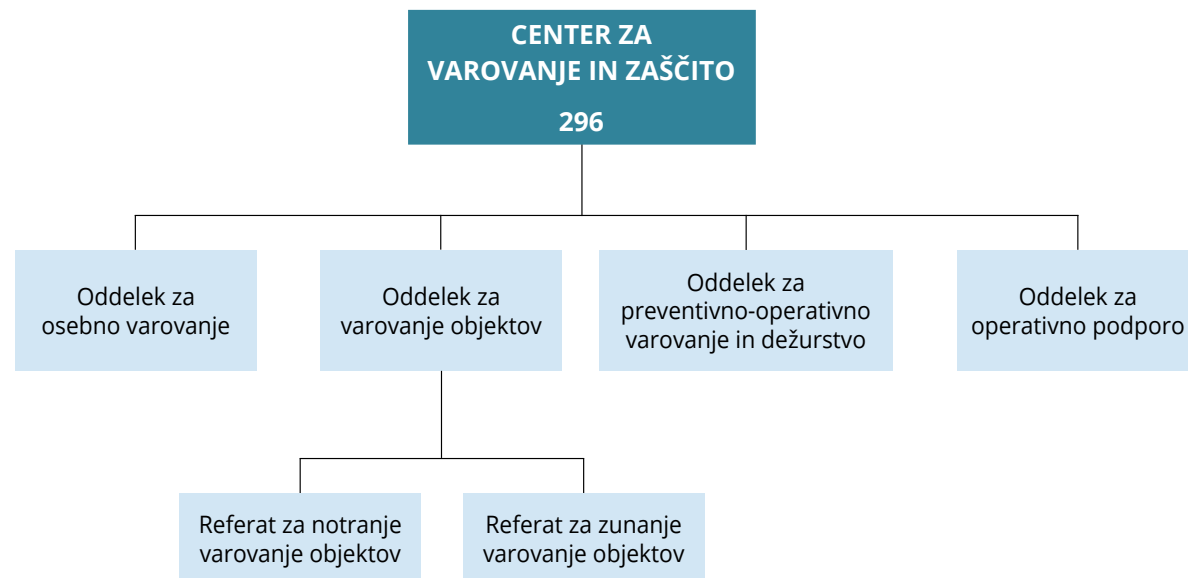

D o 11.3.2021 je Center za varovanje in zaščito organizacijsko spadal pod Upravo za policijske specialnosti Generalne policijske uprave, to pomeni v drugi organizacijski nivo oz. v nivo sektorja. Dne 12.3.2021 je bil Center za varovanje in zaščito umeščen v prvi organizacijski nivo v Generalni policijski upravi, kar pomeni, da je vodja centra za svoje delo in stanje v organizacijski enoti neposredno odgovoren generalnemu direktorju policije.

Organigram organiziranosti policije
Vir: Intranet policije, 12. 3. 2021

Center za varovanje in zaščito deluje v okviru Generalne policijske uprave in opravlja naloge na področju preventivnega, operativnega, tehničnega in fizičnega varovanja varovanih oseb in objektov. Njegova osnovna naloga je varovanje varovanih oseb in objektov pred vsemi oblikami ogrožanja. Center vodi vodja centra, ki je za svoje delo in delo enote odgovoren generalnemu direktorju policije. Center sestavljajo izbrani in specialistično usposobljeni ter tehnično opremljeni uslužbenci, ki so v okviru oddelkov organizirani v referate in v varnostne skupine, ki imajo natančno določene cilje, naloge, strukturo in odgovornost.

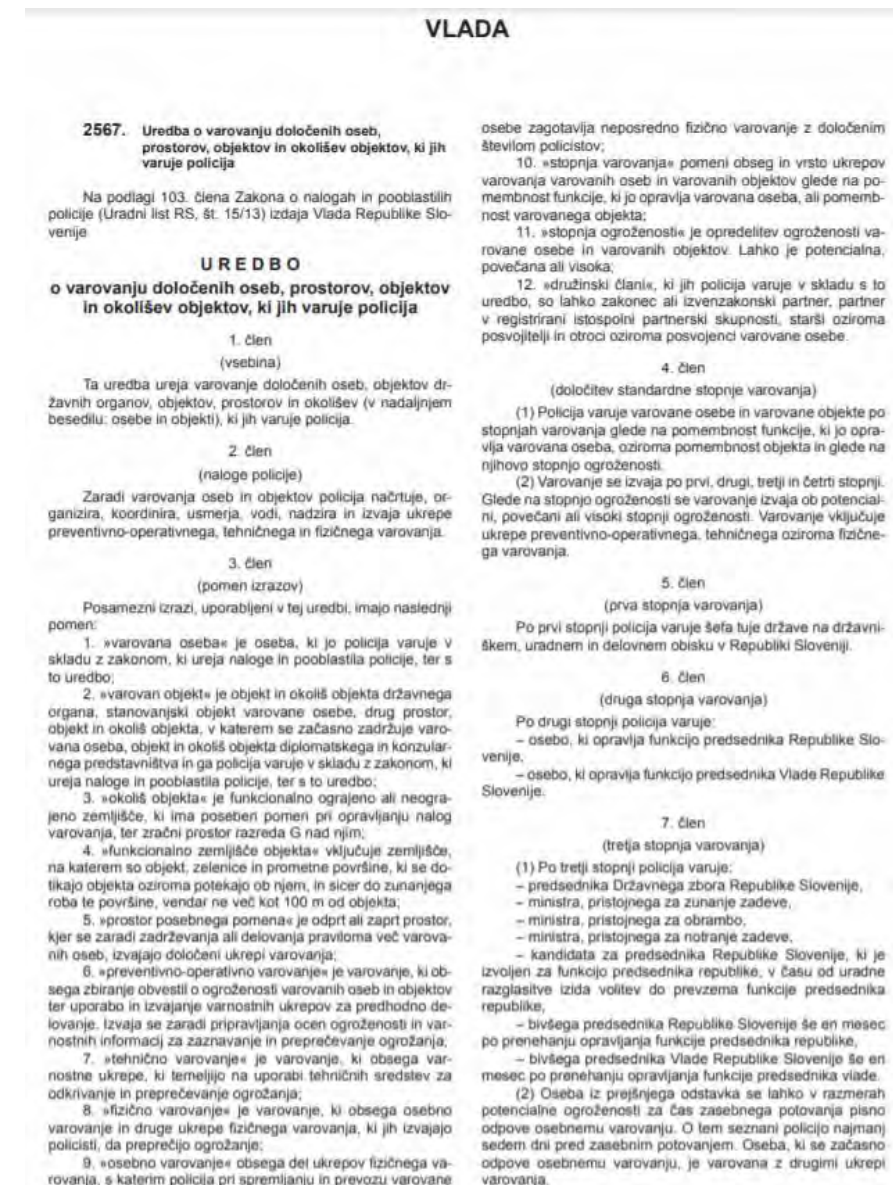

Organigram organiziranosti Centra za varovanje in zaščito z dnem 18. januar 2021

Osnovna naloga centra je, da v skladu z Uredbo o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija (Uradni list RS, št. 63/2013, 23/2020, 144/2020 s spremembami in dopolnitvami), z oblikami preventivno-operativnega, tehničnega in fizičnega varovanja varuje pred vsemi grožnjami naslednje osebe in objekte:

- šefa tuje države ali člana kolektivnega telesa, ki po ustavi tuje države opravlja funkcijo šefa tuje države, na obisku v Republiki Sloveniji,
- predsednika Republike Slovenije in predsednika Vlade Republike Slovenije ter njune zakonce,
- predsednika Državnega zbora Republike Slovenije, ministra za zunanje zadeve, ministra za obrambo in ministra za notranje zadeve,
- predsednika Državnega sveta Republike Slovenije, predsednika Ustavnega sodišča Republike Slovenije, predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, ostale ministre, generalnega državnega tožilca in direktorja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, generalnega direktorja policije, bivšega predsednika republike, bivšega predsednika Vlade,
- predsedniške kandidate, ki jih varuje od potrditve kandidatur do uradne razglasitve izida volitev Državne volilne komisije,
- najvišje predstavnike Evropske unije, tujih držav in mednarodnih organizacij, kadar so na obisku v Republiki Sloveniji,
- objekte in okoliše, v katerih je sedež predsednika Republike Slovenije, Vlade Republike Slovenije, Državnega zbora Republike Slovenije in Ministrstva za notranje zadeve,
- stanovanjske objekte določenih varovanih oseb,
- objekte in okoliše objektov, v katerih so prostori diplomatskih predstavništev in konzulatov ter mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji,

- prostore posebnega pomena ob posebnih protokolarnih dogodkih in aktivnostih državnega pomena,
- po odredbi generalnega direktorja policije tudi druge državne funkcionarje, če je zaradi opravljanja njihove funkcije resno ogroženo njihovo življenje ali osebna varnost, ter druge pomembne tuje osebnosti.

Prva stran Uredbe o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija (Uradni list RS, št. 63/2013 s spremembami in dopolnitvami).

Vodstvo Centra za varovanje in zaščito

Center za varovanje in zaščito opravlja naslednje naloge:

- načrtuje, organizira, koordinira, usmerja, vodi in nadzira varovanje določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija;
- izvaja varnostno preverjanje in vodi akreditacijski postopek;
- pripravlja predpise s svojega delovnega področja;
- sodeluje s protokolom Republike Slovenije, kabineti varovanih oseb, DKP-ji, javnimi zavodi in agencijami, lokalnimi skupnostmi, javnimi ustanovami, drugimi zasebnimi in javnimi organizacijami ter tujimi varnostnimi organi.

Center za varovanje in zaščito opravlja fizično varovanje domačih in tujih varovanih oseb in objektov ter opravlja policijska spremstva in skrbi za usposabljanje svojih uslužbencev.

Foto: Arhiv CVZ GPU

V okviru centra delujeta tudi uradnika za zvezo, ki na podlagi dogovora med ministrstvom za notranje in zunanje zadeve sodelujeta s tujimi varnostnimi organi, diplomatskimi in konzularnimi predstavniki, predstavniki mednarodnih organizacij pri koordiniranju in usklajevanju dela ter zagotavljanju strokovne pomoči na področju varnosti.

Oddelek za osebno varovanje

Oddelek je organiziran v šest skupin, in sicer: skupina za varovanje predsednika Republike Slovenije, skupina za varovanje predsednika Vlade Republike Slovenije, skupina za varovanje predsednika Državnega zbora Republike Slovenije, skupina za varovanje ministra za notranje zadeve, skupina za varovanje ministra za zunanje zadeve in skupina za varovanje ministra za obrambo.

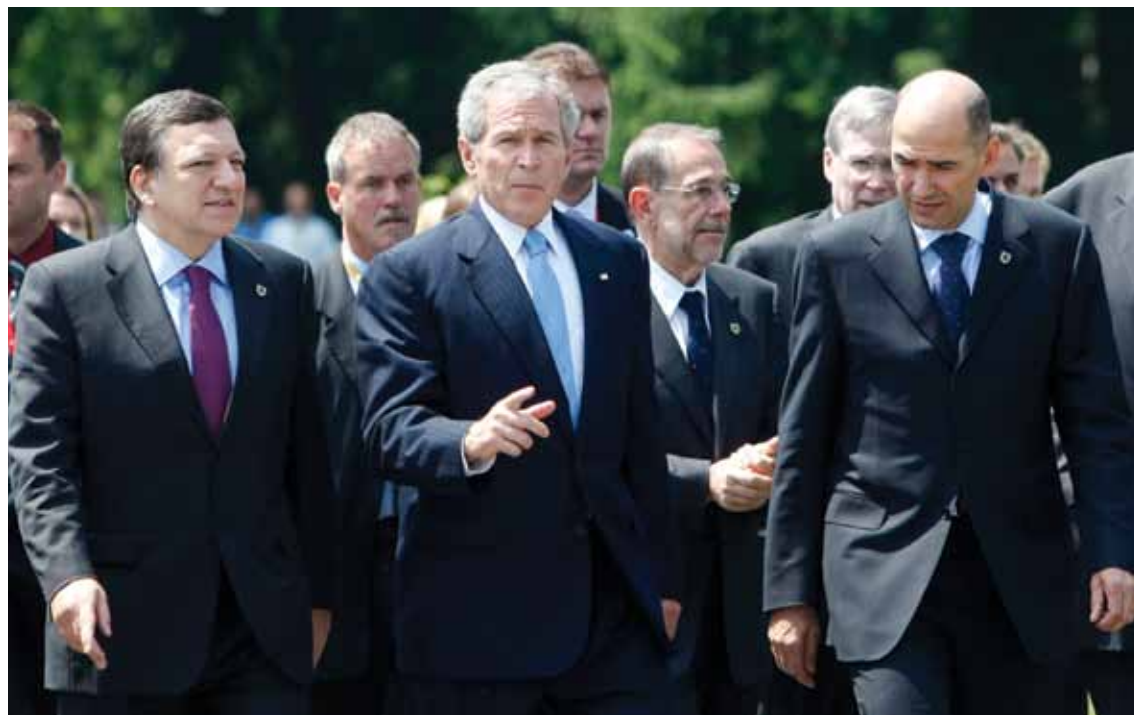
Naloge oddelka za osebno varovanje so:

- načrtuje, organizira, koordinira, usmerja, vodi in nadzira izvajanje varovanja določenih varovanih oseb.

Oddelek za osebno varovanje opravlja neposredno fizično, operativno in preventivno varovanje domačih in tujih varovanih oseb.

Foto: Daniel Novakovič, STA

Oddelek za osebno varovanje opravlja neposredno fizično varovanje domačih in tujih varovanih oseb.
Foto: Stanko Gruden, STA

Policijski inšpektorji osebnega varovanja so vodje varovanja, zato na podlagi stopnje varovanja, stopnje ocene ogroženosti določijo ukrepe in izdelajo načrt varovanja. Nepretrgoma koordinirajo varovanje na vseh ravneh, sodelujejo z vsemi akterji, ki so vključeni v varovanje, tako znotraj policije kot z zunanjimi sodelavci.

Policisti varnostniki opravljajo prvi krog varovanja, to je neposredno fizično varovanje. S svojim telesom zavarujejo varovano osebo, postavijo življenje varovane osebe pred svoje življenje; zanje so pripravljeni tudi umreti.

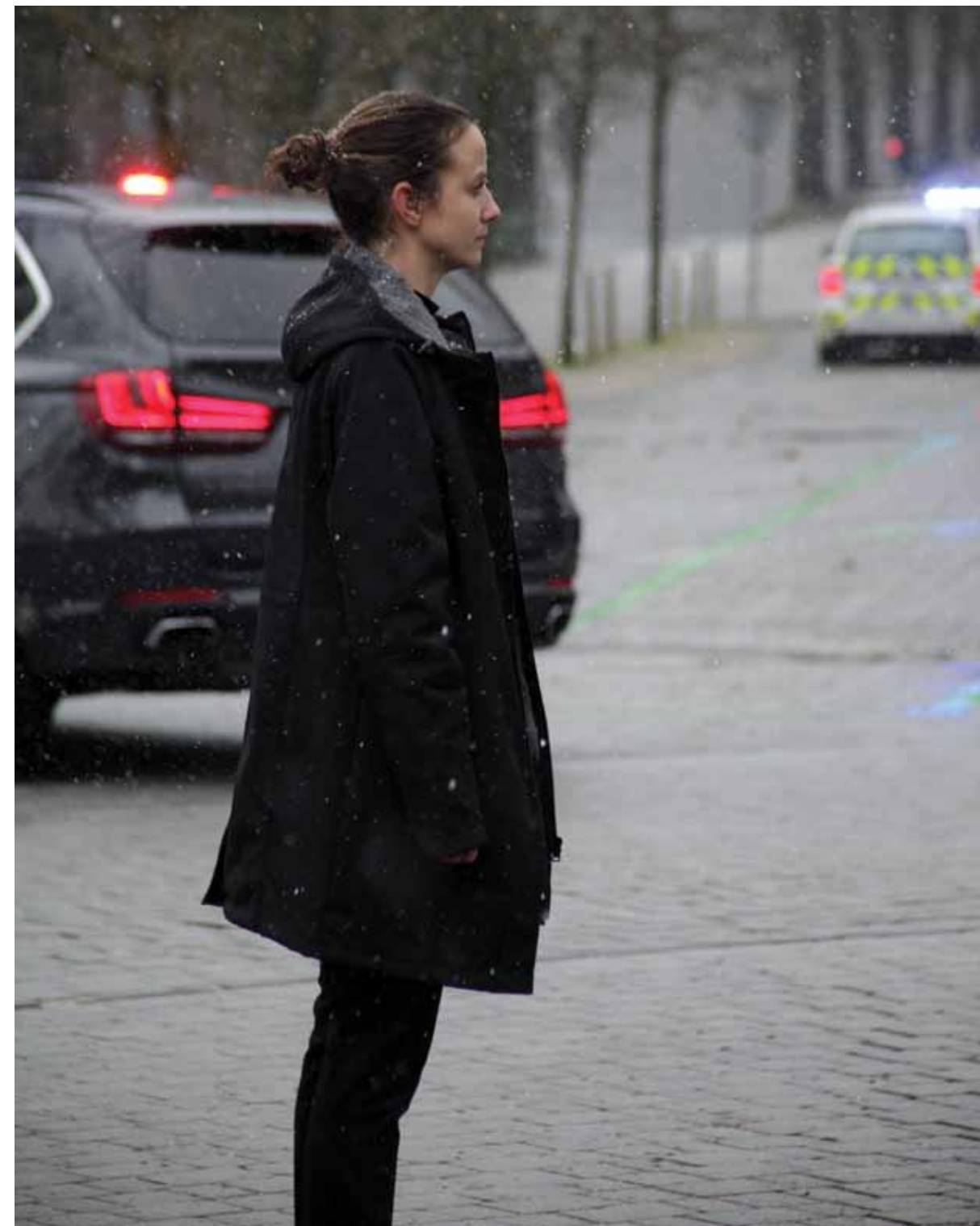
Lik in oprema policista varnostnika Centra za varovanje in zaščito

Eden najbolj vidnih akterjev Oddelka za varovanje oseb je višji policist varnostnik Centra za varovanje in zaščito.

To je oseba, ki nenehno opazuje okolico, nosi temna sončna očala, ima v ušesu slušalko in govori v kravato, roke ima vedno proste, razen če nosi manjši temen kovček. »Tip«, ki je na mestu, tam, kjer pač mora biti – senca varovane osebe, četudi po strukturi ljudi tja ne sodi. To je varnostnik.

Višji policist varnostnik mora biti dobro telesno pripravljen, umirjeno in učinkovito mora delovati v stresnih situacijah, sprejemati pravilne in odgovorne odločitve v vseh okoliščinah. Zelo dobro mora poznati sebe in svoje zmožnosti in reakcije v stresnih oziroma težavnih situacijah. Poznati in delovati mora po pravilih lepega vedenja in protokolarnih pravilih, predvsem pa mora biti diskreten. Vedno mora biti pripravljen sprejemati kompromise, vendar še vedno delovati in upoštevati določena načela varovanja.

Sposoben mora biti svoje življenje podrediti načinu življenja varovane osebe. Sprejeti mora njen urnik in navade, prav tako mora varovana oseba sprejeti varnostnika kot svojega stalnega zasledovalca in spremljevalca. (Perklič B., Taktika osebnega varovanja, 2002)

Varnostnica Centra za varovanje in zaščito ob budnem spremljanju dogajanja na območju varovanja
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Varnostnik je opremljen s predpisano opremo in oborožen z orožjem, ki ga uporabljajo tudi policisti oziroma ki ga določi vodja varnostne skupine ali vodja varovanja za vsako nalogo posebej.

Osnovna oprema je:

- kratkocevno orožje – službena pištola s predpisanimi naboji,
- sredstva za vezanje in vklepanje,
- plinski razpršilec,
- žepna svetilka,
- teleskopska palica,
- radijska postaja z mikrokombinacijo in rezervno baterijo,
- službena izkaznica,
- svinčnik in papir.

Dodatna oprema:

- zaščitni jopič – srajca,
- dolgocevno orožje,
- večnamenski zložljiv nož.

Oprema in oborožitev varnostnika Centra za varovanje in zaščito
Foto: Milan Tomažin, SE GPU

Oddelek za preventivno-operativno varovanje in dežurstvo

Oddelek je organiziran v tri linije, in sicer: linija za preventivno varovanje, linija za operativno varovanje in linija stalnega dežurstva.

Naloge oddelka za preventivno-operativno varovanje in dežurstvo so:

- načrtuje, organizira, koordinira, usmerja, vodi, izvaja in nadzira izvajanje preventivnega varovanja določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov;
- načrtuje, organizira, koordinira, usmerja, vodi, izvaja in nadzira izvajanje operativnega varovanja določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov;
- upravlja varnostno območje;
- zagotavlja sistem obveščanja in poročanja.

Linija za preventivno varovanje

V okviru oddelka za varovanje oseb je zelo pomembno področje preventivnega varovanja, ki temelji na zbiranju in obdelovanju podatkov in informacij, ki se nanašajo na ogrožanje varovanih oseb, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija. Njegov glavni namen je pravočasno odkrivanje in preprečevanje poskusov ogrožanja omenjenih oseb in objektov. Pri tem pa je pomembno naslednje: preventivno varovanje je proces, ki se izvaja konstan-

Akreditacijska skupina Centra za varovanje in zaščito ob opravljanju nalog varovanja po VIP akciji
Foto: Marjan Ferk, CVZ GPU

tno in ne zgolj ter ob samo določenem dogodku, podatki pa se zbirajo, vrednotijo in nadgrajujejo sproti. Ugotovitve oziroma informacije se prikazujejo v obliki analiz, operativnih informacij, uradnih zaznamkov itd., kot zaključena celota pa rezultirajo v obliki ocene ogroženosti. V oceni ogroženosti se opredelijo dejavniki tveganja, ki jih ocenimo in na podlagi tega določimo ukrepe varovanja. Poskuša se torej ugotoviti, ali obstaja kakršno koli varnostno tveganje, v kakšni obliki se izraža oziroma se ga lahko pričakuje, kateri dejavniki na to vplivajo in kaj vse lahko povzročijo. Takšna metodologija velja za ocenjevanje ogroženosti objektov, domačih in tujih varovanih oseb, pri čemer se glede slednjih dodatno ugotavlja še korelacija oziroma vpliv zunanjih dejavnikov (okolje, iz katerega varovana oseba prihaja ipd.) na notranje varnostne razmere.

Pomemben segment preventivnega varovanja je tudi varnostno preverjanje oziroma akreditacijski postopek, ki je opredeljen v Zakonu o nalogah in pooblastilih policije, in ga uslužbenci Centra za varovanje in zaščito izvajajo v primeru večjih varovanj in ob najvišji stopnji ogroženosti. Ob izvedbi akreditacijskega postopka se varnostno preverjenim osebam izdajo akreditacijske kartice, ki se razlikujejo po vsebini in obliki ter so odvisne od vrste in pomembnosti dogodka.

Vzorec akreditacijskih kartic za VIP osebe in vozila, na podlagi katerih so lahko posamezne povabljenе osebe vstopala na varovana območja.

Vir: Arhiv CVZ GPU

PIN 3SI

Predsedniški pin
Kovina v zlati barvi, mat obdelava
Gravura, sijaj videz

Business pin
Kovina v srebrni barvi, mat obdelava
Gravura, sijaj videz

Merilo 1:1
17 x 17 mm

Debelina
3 mm

Vzorci PIN-ov, ki jih prejmejo varovane osebe ob večjih obiskih.

Vir: Arhiv CVZ GPU

Linija za operativno varovanje

Operativno varovanje se izvaja »doma« in v tujini. Tako mora vodja operativnega varovanja že pred začetkom in tekom varovanja sodelovati s tujimi varnostnimi organi in Protokolom Republike Slovenije.

Naloga operativnega varovanja je, da se na lokacijah oziroma prostorih posebnega pomena, kamor prihaja varovana oseba, izvede ukrepe operativnega varovanja. Njihov namen je, da se s predhodnimi ukrepi ugotovi oziroma zazna dejanja, s katerimi bi bilo lahko ogroženo življenje varovane osebe. Operativno varovanje izvajajo policijski inšpektorji, ki so vodje varovanja na lokaciji, kjer se bo izvajalo varovanje. Na podlagi ugotovitev in informacij izdelajo načrt varovanja za lokacijo, kjer bo varovanje potekalo. V času varovanja koordinirajo ukrepe in sodelujejo z vodjo fizičnega varovanja.

Linija dežurstvo centra

Linija dežurstva zagotavlja stalno dežurstvo v centru, nadzira in usmerja delo intervencijskih skupin in patrulj ob sprožitvah signalno-varnostnih naprav ali ob izrednih dogodkih na varovanih objektih, koordinira delo pri večjih varovanjih in dnevno spremlja premike varovanih oseb, nudi pomoč in informacije patruljam in spremljevalnim vozilom varovanih oseb s prometnimi informacijami. Policistom na terenu nudi informacije pri preverjanju operativno zanimivih oseb. Koordinira delo z Operativno-komunikacijskim centrom Generalne policijske uprave in policijskimi upravami, na območju katere se varovani objekt

nahaja, ter zagotavlja takojšen in nemoten prenos informacij, potrebnih za koordinacijo operativnega dela. Skrbi za varnost objekta Centra za varovanje in zaščito in okolice preko videonadzornega sistema.

Dežurna služba Centra za varovanje in zaščito deluje 24 ur dnevno in 365 dni v letu.
Foto: Marjan Ferk, CVZ GPU

Prenos signalov iz sistemov tehničnega varovanja je prek optičnih povezav speljan v varnostno nadzorni center dežurne službe Centra za varovanje in zaščito.
Foto: Marjan Ferk, CVZ GPU

Oddelek za varovanje objektov

Oddelek za varovanje objektov sestavljata dva referata, referat za notranje varovanje objektov in referat za zunanje varovanje objektov.

Njihove naloge so:

- načrtujejo, organizirajo, koordinirajo, usmerjajo, vodijo in nadzirajo varovanje prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija;
- sodelujejo pri načrtovanju in izvedbi usposabljanja in urjenja svojih uslužbencev;
- zagotavljajo ustrezno varnost tujim diplomatskim predstavništvom;
- sodelujejo s Protokolom Republike Slovenije, kabineti varovanih oseb, tujimi diplomatsko-konzularnimi predstavništvi in tujimi varnostnimi organi pri zagotavljanju varnosti varovanih objektov.

Oddelek za varovanje objektov opravlja fizično varovanje objektov tudi ob protokolarnih sprejemih v predsedniški palači.

Foto: Arhiv CVZ GPU

Referat za notranje varovanje objektov

Referat za notranje varovanje objektov opravlja naloge v skladu z veljavno zakonodajo, hišnimi redi v varovanih objektih in načrti varovanja varovanih objektov.

Naloge opravljajo višji policisti v civilnih oblačilih, oboroženi so s kratkocevnim orožjem in sredstvi za vezanje in vklepanje. V objektih policisti opravljajo varovanje sej delovnih teles (komisije, odbori), zaprtih za javnost, sej Vlade Republike Slovenije, rednih in izrednih sej Državnega zbora Republike Slovenije, slavnostnih in žalnih sej Državnega zbora Republike Slovenije, sej Državnega zbora Republike Slovenije, ki so zaprte za javnost, in drugih aktivnosti v objektih, ki se jih udeležujejo varovane osebe. Delo izmene vodi višji policist vodja izmene, ob večjih dogodkih se v delo vključi tudi vodstvo referata za notranje varovanje objektov.

Varovanja v varovanih objektih se vodi iz nadzornih centrov, ki so v vsakem objektu. V nadzorne centre so speljani video nadzorni sistemi, sistemi protivlomnega varovanja, kot tudi sistem protipožarnega varovanja. V primeru aktiviranja katerega izmed sistemov policisti odidejo na kraj dogodka, preverijo stanje in ustrezno ukrepajo.

Sistem tehničnega varovanja obsega varnostne ukrepe tako v notranjosti kot zunanosti objekta, video nadzor notranjosti in zunanosti objekta, IR bariere, elektronsko hranjenje ključev itd.

V sklopu tehničnega varovanja se izvaja tudi protibombna zaščita, ki obsega predvsem ukrepe na protibombnih vstopnih točkah v objekt (RTG naprava-rentgen, metal detektor-ska vrata in ročni metal detektorji za pregled oseb). Na vstopnih točkah se izvajajo pregledi oseb, prtljage in poštnih pošiljk. Omeniti je treba tudi izvajanje protibombnih pregledov neposredne okolice varovanih objektov (pregled jaškov in kanalov, pečatenje jaškov in kanalov po opravljenem pregledu). Ob povečani ogroženosti oziroma ob izrednih dogodkih se izvajajo redni in izredni pregledi. Prav tako opravljamo preventivne preglede prostora pred aktivnostjo varovane osebe v varovanem objektu oziroma prostoru.

V referatu za notranje varovanje objektov uporabljamo tudi vodnika službenega psa s psom za odkrivanje eksplozivov, in sicer ob večjih varovanjih, ki jih opravlja Center za varovanje in zaščito.

Naloge referata za notranje varovanje objektov:

- sodeluje pri načrtovanju varovanja objektov;
- izvaja notranje varovanje objektov;
- nadzira in upravlja protivlomni, protipožarni in videonadzorni sistem na varovanih objektih;
- izvaja protibombne preglede prostorov, poštnih pošiljk, daril in prtljage;
- izvaja varnostne preglede oseb ter nadzor nad upravičenostjo vstopov in izstopov;
- izvaja intervencije ob sprožitvah signalnih varnostnih naprav po načrtih varovanja.

Referat za notranje varovanje objektov izvaja varnostno vstopno kontrolo s pomočjo tehničnih sredstev za pregled oseb, prtljage, pošiljk ter opravlja video nadzor v varovanem objektu.
Foto: Arhiv CVZ GPU

Videonadzorovano območje protibombne
vstopne kontrolne točke
Foto: Arhiv CVZ GPU

Referat za zunanje varovanje objektov

V referatu za zunanje varovanje objektov policisti opravljajo naloge zunanjega varovanja prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija. Izvajanje nalog varovanja poteka v obliki patrolnega dela. Na posameznih delovnih mestih, kot so objekt sedeža Vlade Republike Slovenije, sedeža predsednika Republike Slovenije, sedeža Državnega zbora Republike Slovenije policisti iz patrulje opravljajo peš opazovalno službo in izvajajo naloge varovanja iz načrtov varovanja varovanih objektov. Prav tako policisti referata za zunanje varovanje objektov zagotavljajo 24-urno neposredno fizično varovanje objektov policije, kot so avto park policije, skladišče opreme, Nacionalni forenzični laboratorij in enota za protibombno zaščito v Sadinji Vasi.

Center izvaja neposredno fizično varovanje diplomatsko-konzularnega predstavništva tudi s pomočjo policistov iz drugih policijskih uprav, ki so v center razporejeni začasno za šest mesecev.
Foto: Arhiv CVZ GPU

Policisti ob svojem rednem delu velikokrat sodelujejo s policisti iz različnih služb in enot policije kot pomoč pri vzdrževanju in vzpostavljanju javnega reda in miru na javnih shodih in prireditvah. Ob dogodkih, ki jih organizirajo posamezna veleposlaništva, kot so sprejemi ob različnih praznikih, obletnicah itd., referat za zunanje varovanje objektov s svojimi policisti zagotavlja ustrezne varnostne ukrepe.

Policisti referata za zunanje varovanje objektov odigrajo pomembno vlogo pri spremljanju varovanih kolon tujih varovanih oseb (predstavniki tujih držav in vlad) na uradnem oziroma delovnem obisku v Republiki Sloveniji, pri čemer skrbijo za pretočnost in prehodnost varovane kolone. V sodelovanju s Specialno enoto policije policisti iz referata opravljajo posebno nevarno nalogo, tj. spremstvo denarnih vrednosti kadar to potuje čez ozemlje Republike Slovenije.

Naloge referata za zunanje varovanje objektov so:

- sodeluje pri načrtovanju varovanja objektov;
- izvaja zunanje varovanje objektov;
- izvaja intervencije ob sprožitvah signalnih-varnostnih naprav po načrtih varovanja;
- opravlja naloge prekrškovnega organa;
- sodeluje s tujimi varnostnimi organi.

Oddelek za operativno podporo

Oddelek za operativno podporo s svojimi inštruktorji, višjimi policisti in policijskimi inšpektorji, poleg splošnih nalog centra, skrbi za nemoteno izvajanje tako operativnega dela kot usposabljanja. Njihovo predano delo je pogosto spregledano, kljub slavi, ki jo je deležen center, a tudi tu velja pravilo, da se »brez ustrezne logistike izgubljajo vojne«. Naloge, ki jih opravlja oddelek, so naslednje:

- načrtuje, organizira, koordinira, usmerja, vodi, izvaja in nadzira izvajanje tehničnega varovanja in zagotavlja operativno podporo pri varovanju oseb in objektov;
- načrtuje, organizira in zagotavlja strokovno ter logistično pomoč policistom CVZ pri opravljanju operativnih nalog CVZ;
- načrtuje, organizira in izvaja usposabljanja in izpopolnjevanja.

Tehnično varovanje oseb in prostorov

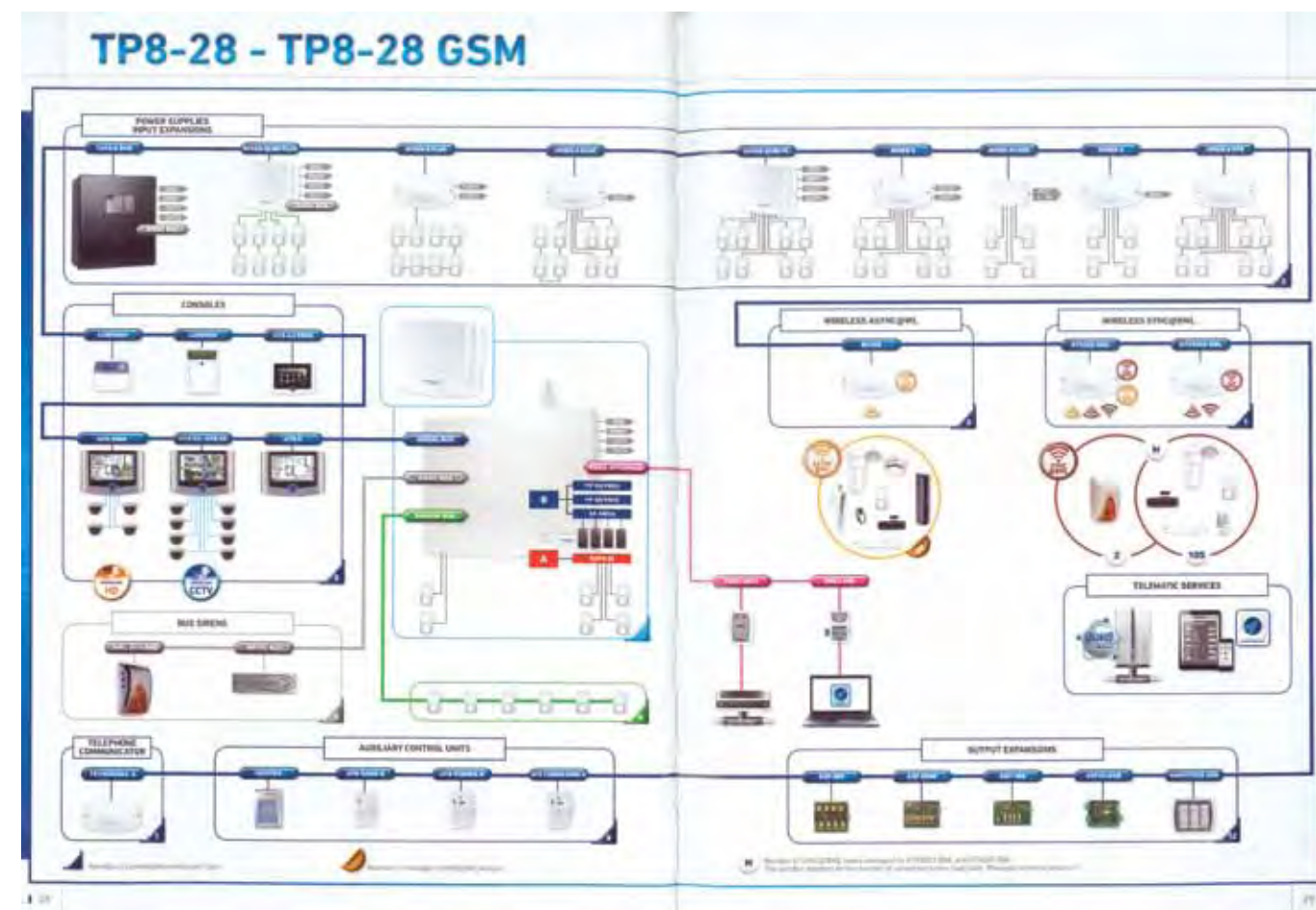
Zelo pomemben segment dela je sodelovanje pri načrtovanju tehničnega varovanja objektov (požarno in vlomno varovanje in video nadzor) in mehanske zaščite varovanih objektov.

Samostojni policijski inšpektorji in višji policisti, odgovorni za tehnično varovanje, morajo imeti zelo specialistična znanja – od načrtovanja, projektiranja, nabave, montaže, do vzdrževanja, dograditve in združevanja posameznih sistemov, demontaže, servisiranja in menjavanja tehnične opreme na objektu varovane osebe. Vse zgoraj naštet naloge se izvajajo tudi na območju posebnega pomena pri večjih varovanjih, kjer se izvaja tudi tehnična, informacijska in logistična podpora policistom v operativnih skupinah in štabih policije. Med tehnično opremo spadajo alarmne centrale, senzorji, napajalne naprave, video kamere, monitorji, prenosi alarmnih sporočil, IT naprave, radijske komunikacije, pristopna kontrola ipd.

Naloga samostojnih policijskih inšpektorjev in višjih policistov, odgovornih za tehnično varovanje, je tudi usposabljanje posameznih uporabnikov tehnične opreme, kot so varovane osebe, družinski člani varovane osebe, varnostniki in policisti.

Delo tehničnega varovanja, zaradi področja dela, zahteva nenehen stik z zasebno varnostnimi službami, saj se izvaja in uporablja tehnično varovanje tudi v objektih, kjer so sedeži diplomatsko-konzularnih predstavništev, v objektih državnih organov, kot so Vlada Republike Slovenije, Državni zbor Republike Slovenije, Urad predsednika Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za zunanje zadeve itd.

Samostojni policijski inšpektorji in višji policisti stalno sodelujejo s proizvajalci oziroma dobavitelji protivlomnih central, sistemov za prenos alarmnih sporočil, protipožarnih sistemov, videonadzornih sistemov, pristopnih kontrol in IT opreme.

Blok shema protivlomnega in videonadzornega sistema
Vir: Arhiv CVZ GPU

Samostojni policijski inšpektorji in višji policisti tehničnega varovanja skupaj s strokovnjaki Urada za informatiko in telekomunikacije skrbijo za delovanje zvez v digitalnem radijskem sistemu (TETRA), kriptiranje komunikacij, registriranje telekomunikacijskega prometa (snemanje komunikacije na registrofone) in ustrezno delovanje informacijsko telekomunikacijskega sistema policije.

Radijske zveze so še vedno pomemben del komunikacij, saj podpirajo vsakodnevne dejavnosti številnih služb, kot so varnostniki in policisti, ter omogočajo njihovo učinkovitost in hitro odzivnost.

Danes se pri policijskem delu uporablja digitalni sistem TETRA, ki nudi najsodobnejšo opremo za brezžične radijske komunikacije vseh vrst v digitalni tehnologiji. Omenjeni sistem je glavni komunikacijski radijski sistem v primeru vseh velikih varovanih prireditev, kot so srečanja OVSE, NATO ali predsedovanje Evropski uniji. Brez uporabe sistema TETRA si ne moremo več zamišljati nobenega varovanja in dela policistov, še posebej večjih varovanj, kot je predsedovanje Slovenije Evropski uniji. Poleg govornih komunikacij sistem TETRA podpira tudi prenos podatkov, tako da se danes že uporablja sistem za avtomatsko lociranje vozil – GPS.

Ročna radijska postaja

Avtomobilska radijska postaja

Oddelek tudi odreja protiteroristične preglede, ki obsegajo protibombne in protislušne preglede ter motenje radio-frekvenčnega spektra, ki jih opravljajo strokovnjaki oddelka za protibombno zaščito Specialne enote in Urada za informatiko in telekomunikacije.

Protiprisluškovalni pregled prostorov poteka pod vodstvom posebej usposobljenih strokovnjakov UIT s pomočjo specializirane tehnične opreme.
Foto: Arhiv UIT

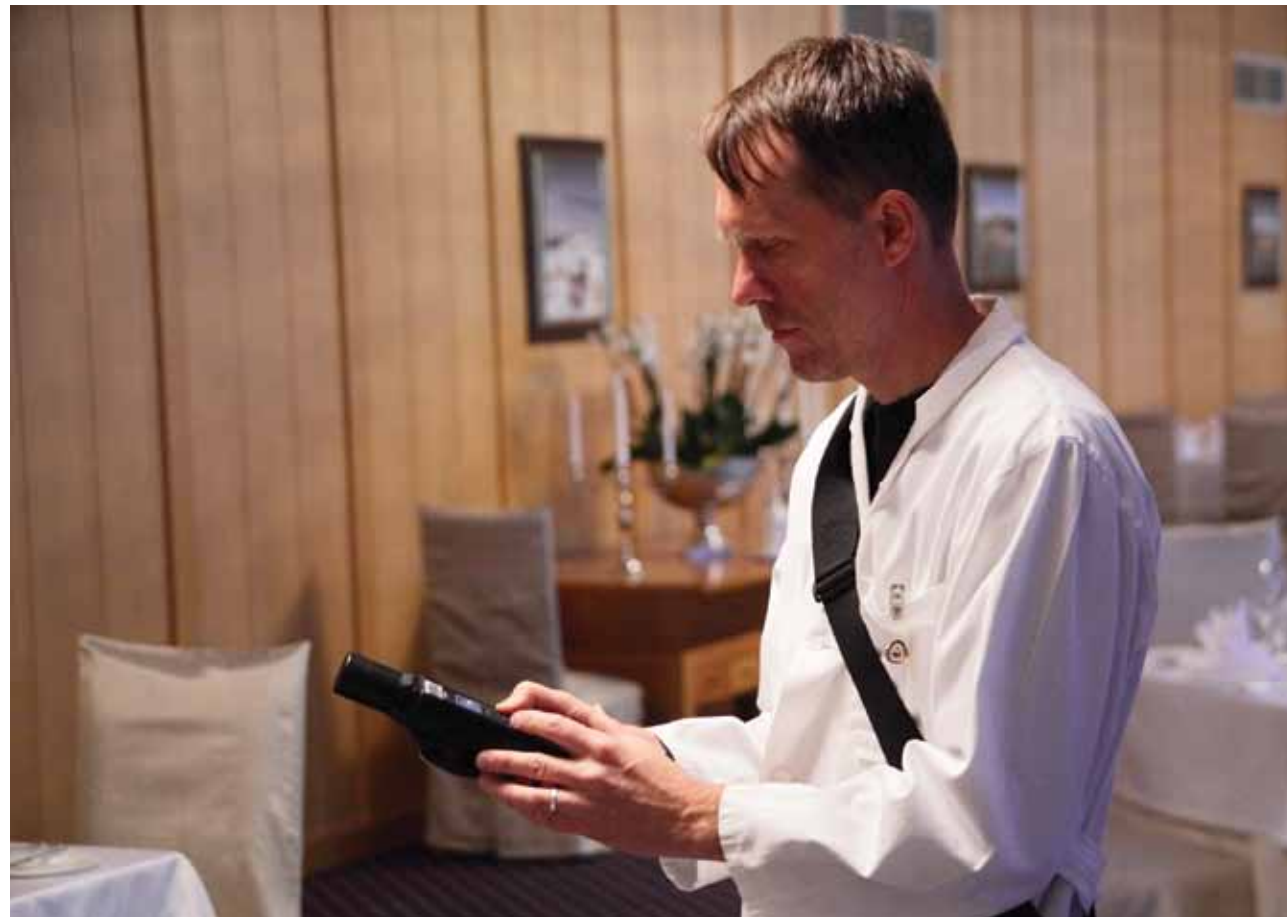
Protiteroristični pregled prostorov – pregled gostinskih prostorov in vzorčenje hrane

Začetki pregleda gostinskih prostorov in prehrane pri varovanju določenih oseb, v takratnem Uradu za varnost in zaščito, segajo v leto 1999, ko so v policiji v ta namen zaposlili univ. dipl. inženirja živilske tehnologije, ki je samostojno, praktično iz nič, začel postavljati temelje tako imenovanega »varnostnega pregleda prehrane«.

Pred tem je naloge preprečevanja zastrupitev varovanih oseb s hrano ali pijačo za potrebe policije opravljala ekipa strokovnjakov Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, ki je pri svojem delu uporabljala tudi lasten fizikalno kemijski laboratorij.

V centru je bil razvoj dejavnosti v začetnih letih počasnejši zaradi nedosegljivosti ustrezne strokovne literature in pomanjkanja praktičnih izkušenj s področja namernih zastrupitev z živili. Tovrstno znanje naj bi pred začetkom samostojnega dela novo zaposleni inšpektor za posebne naloge pridobil z načrtovanim izobraževanjem pri sorodnih varnostnih službah v tujini. Ker do tovrstnih izobraževanj ni prišlo, je bil razvoj dejavnosti odvisen največ od lastne iznajdljivosti in pridobivanja informacij preko službenih stikov z različnimi strokovnimi službami (Zdravstvena inšpekcija Republike Slovenije, Inštitut za varovanje zdravja, Veterinarska uprava Republike Slovenije, Center za zastrupitve UKC, zavodi za zdravstveno varstvo, Zavod za varstvo pri delu, Slovenska vojska itd.).

Temelji pregleda prehrane so bili v največji meri postavljeni z delom na terenu, v kuhinjah gostiln, restavracij, hotelov in predvsem Javnega gospodarskega zavoda Brdo, kjer je potekalo največ pomembnejših varovanj. Prvo večje varovanje, ki ga je opravil »preglednik prehrane«, je bil obisk papeža Janeza Pavla II. v Mariboru leta 1999. V dobrih dvajsetih letih opravljanja pregleda prehrane se je zvrstila množica varovanj, na katerih je varnost prehrane za potrebe službe zagotavljal naš delavec Mitja Kokol. »Dvorni preizkuševalec«, kot mu v šali radi rečejo sodelavci, je v svoji dolgoletni karieri pokušal jedi, ki so bile postrežene varovanim ministrom, predsednikom, princem, princesam, kraljem in kraljicam, pa tudi papežu in dalajlami. Pravzaprav lahko rečemo, da je z opravljenim pregledom dal »zeleno luč«, da so bili krožniki vrhunske kulinarike lahko postavljeni na mizo, za katero so sedeli najpomembnejši zemljani.

Pregled gostinskih prostorov z merjenjem prisotnosti nevarnih radioloških in kemičnih snovi
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Pregled prehrane je redno vključen tudi na vsakoletnih varovanjih, kjer se zbere množica domačih in tujih varovanih oseb. To so različne konference in srečanja (Blejski strateški forum), večja športna tekmovanja (smučarski poleti v Planici, evropsko košarkarsko prvenstvo, nogometne tekme državne reprezentance) in državne proslave, ob katerih se izvajajo storitve cateringa.

Pri svojem delu, preverjanju varnosti prehrane za varovane osebe, samostojni policijski inšpektor največkrat sodeluje z vodji gostinstva ali kuhinj. Pregled prehrane v osnovi obsega pregled dokumentacije, vizualno tehnični pregled kuhinjskih prostorov in živil ter vzorčenje vode in jedi.

Pregled prostorov zadrževanja določenih oseb predvideva tudi biološko-radiološko-kemijski pregled, pri katerem običajno uporabljamo prenosne radiološke, kemijske (plinske) detektorje in biološke senzorje. Pogosto vprašanje, na katerega mora preglednik odgovarjati, je, ali je bilo s hrano kdaj kaj narobe.

Izločanje hrane zaradi zdravstvene neustreznosti je v praksi redko. Največkrat se to lahko zgodi na osnovi predhodne laboratorijske preiskave. Zaradi previdnostnih razlogov izločanje jedi svetujemo v primeru priprave potencialno rizičnih jedi (surova živila živalskega izvora, dvomljiva, nepotrjena sledljivost živil, prekinjena »hladna veriga«, neustrezni, improvizirani pogoji priprave jedi, bolezen zaposlenih ipd.).

Samostojni policijski inšpektor centra pri pregledu kuhinje in jemanju vzorcev živil za laboratorijsko preiskavo
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Včasih se zgodi, da je na gostinskih objektih, predvsem nastanitvenih, bolj kot varnost hrane problematična varnost vode. Zaradi prisotnosti bakterije legionele, ugotovljene na podlagi mikrobiološke preiskave v pooblaščenem laboratoriju, je treba pogosto izvesti popravne ukrepe v sodelovanju s tehnično-vzdrževalnimi službami na objektih.

Pregled nastanitvenih prostorov – merjenje temperature vode in jemanje vzorcev za mikrobiološko analizo
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Na splošno bi lahko rekli, da je bilo v prvem desetletju novega tisočletja v gostinstvu precej težav z zagotavljanjem ustreznih tehničnih pogojev za obratovanje zaradi dotrajanosti kuhinjske opreme. V drugem desetletju se je tehnično stanje večinoma izboljšalo, tudi po zaslugi uvedenega sistema HACCP (sistem preverjanja varnosti prehrane). Do izraza pa zadnja leta prihaja vse večje pomanjkanje usposobljenih kadrov, predvsem domače delovne sile, tako v kuhinji kot strežbi.

Usposabljanja v centru

Težnja po usposabljanju, izpopolnjevanju, urjenju in izobraževanju v Centru za varovanje in zaščito UPS je stara toliko kot je stara enota. Prvi pripadniki enote, ki je skrbela za varovanje določenih oseb, niso bili deležni specialističnih usposabljanj, kot jih danes izvaja oddelek za operativno podporo. Pripadniki so na podlagi splošnega znanja izvajanja nalog

Usposabljanje po programih centra Specialistična usposabljanja in izpopolnjevanja policistov CVZ GPU
Foto: Katja Kos, UKP GPU

v policiji izvajali neposredno varovanje oseb. Nekaj let kasneje se je direktor takratnega Urada za varnost in zaščito MNZ udeležil usposabljanja v taktiki osebnega varovanja pri izraelskih in ameriških varnostnih organih. Pridobljena znanja in izkušnje je prenesel na podrejene, ki so jih začeli uporabljati pri svojem delu. Vzporedno s kadrovskim, sistemskim in tehničnim razvojem službe je rasla tudi potreba po mednarodni izmenjavi izkušenj, izdelavi lastne taktike osebnega varovanja in prilagojenih specialističnih programih z drugih področij usposabljanja. Mednarodne izkušnje, ki jih je pridobila takratna služba za varovanje, in jih center danes še vedno pridobiva, so nujno potrebne in dragocene. Vendar pa je treba upoštevati, da nekateri tuji varnostni organi ne spadajo v nacionalni varnostni sistem s področja notranjih zadev, zato se lahko operativne naloge in taktike zaradi različnih pristojnosti in pooblastil razlikujejo. Tudi ta plat ima pozitiven pomen, saj pripadnikom centra širi splošno znanje in omogoča lažje razumevanje izvedbe določenih ukrepov v varovanju, ki jih izvajajo tuji varnostniki ob obiskih domačih varovanih oseb v tujini in tujih varovanih oseb na območju Republike Slovenije.

Center za varovanje in zaščito pri usposabljanjih sodeluje tudi z domačimi subjekti in službami, pa tudi z drugimi policijskimi enotami. Nosilec vseh usposabljanj in izpopolnjevanj v policiji je Policijska akademija GPU, ki ima svoj programski svet. Svet sprejema programe usposabljanj in izpopolnjevanj, ki jih nato verifikira generalni direktor policije. Z verifika-

Usposabljanje v sodelovanju z Letalsko policijsko enoto UPS za uspešno izvedbo evakuacije varovane osebe s helikopterjem
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

cijo postane program veljaven in predstavlja temelj za organizacijo in izvedbo določenih usposabljanj. Dinamika razvoja tehnologije, metodologije in taktičnih pristopov lahko v nekaterih primerih in okoliščinah prehitijo vsebine in cilje v teh programih. Zato si center prizadeva, da programe stalno posodablja in dopolnjuje, če pa so spremembe tako hitre ali pomembne, da bi bilo programe nesmiselno spreminjati, center v proces usposabljanja vključuje individualna, regionalna in mednarodna usposabljanja.

Pripadniki Centra za varovanje in zaščito se danes usposablja po petih različnih programih, Policist specialist – varnostnik CVZ, Varovanje prostorov, objektov in okolišev objektov, Vožnja vozil za spremstvo, Policist specialist – varnostnik CVZ in Specialistična usposabljanja in izpopolnjevanja policistov CVZ. Slednji je sestavljen iz osmih samostojnih modulov. Vsak modul predstavlja svojo specialnost in je namenjen ozki ciljni skupini udeležencev. Policisti, ki želijo opravljati dela in naloge varovanja oseb in objektov, se najprej udeležijo osnovnega usposabljanja, v sklopu katerega pridobijo znanja in veščine ter kompetence za varno, strokovno in zakonito izvedbo teh nalog. Specialistične vsebine na področju taktike osebnega varovanja, ki se izvaja peš, na smučišču, vodah, gorskem svetu in drugih razmerah, psihofizične priprave, vaj v streljanju, vožnje z osebnimi in s specialnimi vozili in nenazadnje usposabljanje za koordinatorje za delo s centrom so zbrane v programu Specialistična usposabljanja in izpopolnjevanja Centra za varovanje in zaščito. Te vsebine se izvajajo neprekinjeno, saj v skladu z metodologijo zagotavljajo tudi urjenje, ki je izredno pomembna stopnja učnega procesa.

Specialistično usposabljanje za višjega policista specialista – varnostnika CVZ na Debelem rtiču
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Usposabljanje po programu Specialistična usposabljanja in izpopolnjevanja policistov CVZ.
Foto: Tomislav Prijanović, NFL GPU

Tudi izvajalci usposabljanj se morajo neprestano uriti in izpopolnjevati, saj občasno opravljajo operativne naloge in so po potrebi neposredno vključeni v različne naloge varovanja oseb in objektov, kot so vodenje varovanja, osebno varovanje, vožnja glavnega in spremljevalnega vozila, varovanje prostorov objektov in observacije iz helikopterja. Temelj absorbiranja teh znanj in veščin so seveda izvedbe usposabljanj po omenjenih programih, ko z izmenjavo mnenj in izkušenj udeležencev pridobivajo in nadgrajujejo svoje kompetence. Velik poudarek je na zagotavljanju varnosti pri izvedbah in podajanju vsebin. Zato se izvajalci redno udeležujejo drugih usposabljanj, kolegijev, srečanj, delavnic in drugih oblik podeljevanja ali obnavljanja kompetenc, ki jih izvajajo Policijska akademija, delovne skupine in druge policijske enote. Nekatera področja specialističnih znanj pa so normativno urejena z drugimi in področnimi predpisi, zato se zaposleni in izvajalci udeležujejo tudi obnavljanja in potrjevanja potrebnih licenc za posamezna področja.

Posebno poglavje usposabljanj in izpopolnjevanj predstavlja sodelovanje z zunanjimi in tujimi subjekti in organizacijami. S temi izvedbami udeleženci, predvsem pa izvajalci usposabljanj, nadgrajujejo in bogatijo svoja znanja in veščine, predvsem pa jim v določenih primerih omogočajo usvojiti najvišjo stopnjo, tj. kritično presojo. Različni pristopi pri reševanju določenih odprtih vprašanj na posameznih področjih nedvomno vzpodbujajo ustvarjanje različnih mnenj, študij in analitične obravnave posameznih primerov. Zaključki so lahko odlična podlaga in dodana vrednost za še varnejše in strokovnejše opravljanje nalog, ki izhaja iz kakovostnih usposabljanj in izpopolnjevanj.

Program usposabljanja Višji policist specialist – varnostnik Centra za varovanje in zaščito in izbirni postopek za vključitev v program usposabljanja

To je specialistični program usposabljanja za tiste policiste, ki želijo opravljati naloge varnostnika. Policisti, ki izpolnjujejo zahtevane razpisne pogoje, se udeležijo izbirnega postopka, ki zajema razgovor oziroma intervju, testiranje psihofizične pripravljenosti in znanja plavanja, preizkus v spretnostni vožnji. Glede na dosežene rezultate se izdela seznam kandidatov, ki se udeležijo programa usposabljanja. Po uspešno končanem usposabljanju dobijo policisti potrdilo, ki je pogoj za zasedbo delovnega mesta višji policist specialist – varnostnik Centra za varovanje in zaščito.

Nadaljnje, obnovitveno usposabljanje višjih policistov specialistov
Foto: Milan Tomažin, SE GPU

Usposabljanje po programu Višji policist specialist – varnostnik Centra za varovanje in zaščito
Foto: Katja Kos, UKP GPU

Usposabljanje po programu Višji policist specialist – varnostnik Centra za varovanje in zaščito
Foto: Katja Kos, UKP GPU

Usposabljanje policistov in varnostnikov centra po programu Varovanje oseb in objektov v Gotenici
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Usposabljanje policistov centra po programu Vožnja vozil za spremstvo
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

V javnosti so v zvezi z delom Centra za varovanje in zaščito odmevali določeni dogodki, ki smo jih preučili in vključili v proces usposabljanja kot primere dobre ali slabe prakse.

Prispevek Slovenskih novic izpostavlja vožnjo policijskega vozila po sredini cestišča, ki s svojo vožnjo rine vozila na rob vozišča in s tem ogroža ostale udeležence v cestnem prometu. Po proučitvi primera je možno zaključiti, da bi bilo primerno, da se na usposabljanju nameni več pozornosti defenzivni vožnji. Prav tako bi bilo smiselno tudi pri usposabljanjih policijskega spremstva upoštevati oceno ogroženosti kot podlago za načrtovanje načina vožnje v policijskem spremstvu.

Prispevek v Dnevniku izpostavlja primer ustavljanja vozila ministrice za notranje zadeve zaradi prehitre vožnje. Z vidika strokovnosti lahko primer obravnavamo kot poučen primer, kako se varovanja ne izvajajo, saj se vozila z varovano osebo brez pravega razloga ne sme ustaviti. V tem primeru je bilo ustavljanje neprimerno, kljub temu da je šlo za ukrep prometnih policistov. Taktika osebnega varovanja jasno govori, da se zaradi možnosti zlorabe znakov policije z namenom ogrožanja varovane osebe v takih primerih vozila ne ustavlja, še posebej, ker so policisti Centra za varovanje in zaščito predhodno naredili vse potrebno, da bi lahko prometni policisti dokaj hitro ugotovili, da gre za vozilo z varovano osebo. V tem primeru je zaradi neprimernega odziva javnosti, saj je bil izpostavljen le vidik kršenja cestnoprometnih predpisov, vodja Centra za varovanje in zaščito podal mnenje o postopkih policistov in obrazložitve. Obrazložitev je bila podana z vidika celovitosti primera in dejstva, da je treba upoštevati tudi varnostni vidik, ki v tem primeru prevladuje, saj bi lahko šlo tudi za potencialno ogrožanje varovane osebe.

Usposabljanje policistov in varnostnikov z uporabo opreme SIMUNITION
Foto: Katja Kos, UKP GPU

Usposabljanje uslužbencev Centra za varovanje in zaščito v praktičnem postopku s samoobrambo
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Državljan je prijavil neprimerno vključevanje treh vozil varnostnega spremstva na avtocesto in izpostavil tak primer vključevanja kot ogrožajočega za ostale udeležence v prometu. Vsekakor je tudi ta primer uporaben za analizo na usposabljanjih, in sicer v vseh segmentih, tako s področja predpisov kot taktike vožnje. Pri analizi zakonske podlage ni mogoče najti kršitve, saj ni bilo posledice oziroma ogrožanja drugih udeležencev. 2. člen Zakona o

pravilnih cestnega prometa (ZPrCP) napotuje vse udeležence, da ravnajo tako, da poteka promet nemoteno, umirjeno in varno, kar pa se doseže s strpnostjo, ki je eno od desetih načel defenzivne vožnje. Na usposabljanjih je treba nameniti več pozornosti poznavanju predpisov, načelom defenzivne vožnje in ob tem še vedno slediti vožnji v skladu s taktiko ter zagotavljati varnost varovani osebi.

Usposabljanje policistov in varnostnikov z uporabo opreme SIMUNITION
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Sodelovanje z letalsko policijsko enoto pri izvedbi usposabljanja, reševanje varovane osebe ob gorski nesreči oziroma nesreči na smučišču
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Udeležba na mednarodnem usposabljanju policistov motoristov Centra za varovanje in zaščito
Foto: Arhiv CVZ GPU

Usposabljanje policistov voznikov vozil za policijsko spremstvo
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Tretji oddelek skrbi za usposabljanje policistov in varnostnikov za varovanje objektov in oseb ter ostalih uslužbencev centra
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Usposabljanje v taktiki osebnega varovanja po programu »Policist specialist - varnostnik CVZ« (osnovni program)
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Usposabljanje policistov CVZ v streljanju
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Sistemizirana delovna mesta UVZ oziroma CVZ:

- maj 1991: 8
- april 1994: 22
- do aprila 2000: 78
- od aprila 2000: 238 (pridružitve ZPE)
- do junija 2003: 238
- do maja 2006: 339
- do julija 2010: 335
- do septembra 2011: 263
- od februarja 2013: 267
- do julija 2015: 258
- do januarja 2021: 274
- danes: 296

4 DIREKTORJI CENTRA ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO V SAMOSTOJNI SLOVENIJI

Tri desetletja najvišjih standardov varnosti in prispevkov k ugledu države

Ob 30. obletnici obstoja in delovanja je Center za varovanje in zaščito (CVZ) razveselil strokovno in širšo javnost s pričujočo knjigo, s katero odstira del tančice s svojega nekoliko skrivnostnega področja dela. Tega ljudje poznajo predvsem prek prizorov iz medijev. Malokdo pa ve, da za atraktivno sliko postavnih in urejenih varnostnikov z dobrimi avtomobili stoji veliko požrtvovalnega dela, odrekanja, veliko zahtevnih usposabljanj, ki marsikateremu kandidatu za varnostnika v hipu razblinijo filmske iluzije o sanjski službi. Predvsem pa za njimi stoji dobro organizirana strokovna služba Policije, ki usmerja njihovo delo ter skrbno in premišljeno načrtuje prav vsako aktivnost.

CVZ s svojimi številnimi pripadniki skrbi za preventivno, operativno, tehnično in – v javnosti najbolj prepoznano – fizično varovanje tako oseb kot tudi objektov. Sem sodi skrb za varnost domačih in tujih predstavnikov države oz. mednarodnih organizacij ter varovanje notranjega in zunanjega prostora pomembnih objektov.

Informacijski razvoj družbe in čedalje zahtevnejši varnostni standardi doma in po svetu od CVZ zahtevajo nenehno širitev znanja, prilagajanje in posodabljanje metod delovanja kot tudi opreme za izvajanje nalog. Za nemoteno varovanje je nesporno pomembna učinkovita logistika, ki sledi zahtevam hitro spreminjajočih se varnostnih izzivov in zagotavlja potrebna sodobna materialno-tehnična sredstva. A tudi ob najsodobnejši tehnologiji nikakor ne bi šlo brez izjemnega strokovnega znanja in veščin pripadnikov CVZ, za katere z različnimi oblikami usposabljanj v enoti ves čas skrbijo vrhunski inštruktorji. Ti namreč za izvajanje teh specifičnih nalog nenehno usposabljuje tako varnostnike CVZ kot tudi policiste, ki ob večjih varnostnih dogodkih prihajajo v kadrovsko pomoč.

CVZ je v 30 letih delovanja uspešno in strokovno izvedel številna varovanja najvišjih predstavnikov Slovenije ter tujih držav, ministrov, predsednikov, princev in princes, kraljev in kraljic, pa tudi Papeža in Dalajlame. V tem času se je razvil v močno enoto Policije, ki je neposredno vpeta v strukturo nacionalnega varnostnega sistema Republike Slovenije. Zanimariti pa ne gre niti njegove vloge pri oblikovanju podobe naše države, saj CVZ z vsakim dobro varovanim dogodkom dviga ugled Slovenije tako v domači kot tudi mednarodni skupnosti.

Uspešnost te enote temelji na dolgoletnih izkušnjah, znanju, nenehnem usposabljanju in izobraževanju. Temelji pa tudi na predanosti vseh njenih zaposlenih, ki vsak posebej, dan za dnem sledijo temeljnemu cilju – zagotavljati najvišji standard varovanja in najvišjo stopnjo varnosti. Takšno delo nedvomno zahteva celega človeka, ki mora velikokrat stopiti iz cone udobja, potisniti na stran svoje osebne interese ter dati prednost poklicnemu poslanstvu. Prav takšni ljudje tvorijo naše vrste in zahvaljujoč njim lahko s hvaležnostjo in upravičenim ponosom obeležimo trideset let obstoja Centra za varovanje in zaščito ter se obenem že veselimo njegovega razvoja v prihodnje.

*mag. Martin Jazbec
direktor Uprave za policijske specialnosti*

Milan Kogoj

1. junij 1991–21. oktober 1991

Anton Pozvek

23. oktober 1991–15. junij 1994

mag. Zlatko Bešker

15. oktober 1994–14. septembra 1995

Ludvik Čarni

15. september 1995–31. december 2001

Jože Sironič

1. januar 2002–14. februar 2004

Sašo Korenjak

15. marec 2004–30. september 2008

Silvo Vrbančič

1. oktober 2008–1. februar 2010

mag. Branko Skrbinek

1. julij 2010–5. oktober 2012

Mirko Šimenko

16. oktober 2012–4. avgust 2014

mag. Branko Skrbinek

15. december 2014–14. maj 2019

Bojan Oman

15. maj 2019–

Milan Kogoj je prvi direktor Urada za varnost in zaščito. Funkcijo direktorja je nastopil 1. junija 1991, takoj po ustanovitvi urada kot posebne organizacijske enote Republiškega sekretariata za notranje zadeve. Njegovo vodenje je trajalo le nekaj mesecev, in sicer do 21. oktobra istega leta.

Anton Pozvek je policijsko kariero začel v milici in po šolanju v Ljubljani prevzel dolžnosti na MSNZ, tik pred vojno za Slovenijo pa je postal vodja področja policijskih specialnosti, kamor je sodilo tudi varovanje politikov in državnih objektov. Sodeloval je pri načrtovanju varovanja prvega obiska papeža v Republiki Sloveniji. V policiji je vztrajal do leta 2006, ko se je upokojil. Danes je aktiven med kolegi veterani.

Mag. Zlatko Bešker, policist, pravnik in diplomat. V času osamosvajanja je bil sprva pripadnik posebne enote milice. S prihodom nove Demosove vlade na oblast pa je postal vodja posebne varnostne službe za varovanje varovanih oseb pri tedanjem državnem sekretarju oziroma notranjem ministru Igorju Bavčarju. Aktivno je sodeloval pri nabavi orožja in streliva za potrebe slovenske policije. Takoj po vojni pa je pripravil varnostne projekte za novo nastajajoča slovenska diplomatska predstavništva. Kariero je končal kot konzularni predstavnik v več državah.

Ludvik Čarni je bil direktor Urada za varovanje in zaščito kar šest let, pozneje tudi direktor Urada za varovanje tajnih podatkov in namestnik direktorja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije.

Jože Sironič je prevzel vodenje Urada za varnost in zaščito 1. januarja 2002, leta 2004 je bil imenovan za namestnika generalnega direktorja policije, od leta 2007 do 2011 pa je opravljal delo policijskega atašeeja v Republiki Hrvaški. Do imenovanja za državnega sekretarja v Kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije je delal na področju mednarodnega policijskega sodelovanja v Službi generalnega direktorja policije.

Sašo Korenjak je urad vodil štiri leta in pol in bil njegov direktor v času prvega predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU, v prvi polovici leta 2008. Septembra 2008 je zapustil vrste policije in prevzel naloge vodje korporativne varnosti v podjetju Telekom. V nadaljevanju objavljamo pismo, ki ga je poslal kot svoj prispevek za objavo v tej knjigi.

»Na vodenje Urada za varnost in zaščito imam resnično lepe spomine; še danes se spomnim svojega prvega delovnega dne in srečanja s sodelavci. Vodenje urada je bil zame velik osebni in strokovni izziv ter eden od vrhuncev moje poklicne kariere v policiji. Naloge in zadolžitve urada v obdobju, ko sem ga vodil, so mi dale neprecenljive izkušnje, sodelovali smo z domačimi in tujimi institucijami ter s strokovnjaki različnih profilov. S sodelavci smo naloge, ki jih je imel urad, ki je takrat predstavljal eno pomembnejših enot policije, izvajali uspešno, strokovno in odgovorno. Verjamem, da smo vsi, ki smo v različnih vlogah delovali v Uradu za varnost in zaščito, lahko na svoje opravljeno delo ponosni. Nenazadnje, gre za enoto, ki izvaja eno temeljnih nalog policije.«

Silvo Vrbančič je urad vodil v zelo stresnih in turbulentnih časih, ko se je pripravljala reorganizacija celotne policije, s tem tudi Urada za varnost in zaščito. Ne glede na argumente, ki so bili posredovani projektni skupini za reorganizacijo, je bil v letu 2010 urad ukinjen in ustanovljen Center za varovanje in zaščito, z organizacijskega vidika umeščen v novo ustanovljeno Upravo za policijske specialnosti. Prvi direktor uprave je postal Robert Sušanj.

Silvo Vrbančič je v pogovoru dejal, da se je večkrat sestal in pogovarjal s predstavniki tujih sorodnih služb, ki so bili enotnega mnenja, da je bila takratna organiziranost urada zelo dobra, saj je ena služba pokrivala celoten segment varovanja oseb in objektov. Marsikdo v tujini ima težave s koordinacijo z drugimi enotami. Pri nas teh težav ni bilo, ker smo več ali manj vse uredili sami, znotraj urada. Edini problem, ki je bil stalno prisoten, je bil denar, ki ga je kronično primanjkovalo.

Mag. Branko Skrbinek je vodenje Centra za varovanje in zaščito prevzel s 1. julijem 2010, ko je že prišlo do reorganizacije celotne policije. Na čelu centra je bil vse do 15. oktobra 2012. Ponovno je center vodil v obdobju od 15. decembra 2014 do 14. maja 2019 in nato odšel v Republiko Severno Makedonijo za policijskega atašeeja. Ob njegovem vodenju sta bili izpeljani dve reorganizaciji centra. Zadnja reorganizacija v letu 2018 velja še danes. V nadaljevanju objavljamo pismo, ki ga je poslal kot svoj prispevek za objavo v tej knjigi.

»Varovanje oseb ima dolgo zgodovino, s tem tudi razloge in možnosti za njene spremembe in razvoj. Te so bile nujno potrebne zaradi različnih nevarnosti in vsesplošnega razvoja človeštva. Na podlagi vsega tega je dobilo varovanje oseb in objektov posebno mesto v svetovnem merilu s pravnim okvirjem v Konvenciji Organizacije združenih narodov in v operativno-izvedbenem okvirju z razvojem različnih oblik varovanja. Posledično tudi v našem prostoru, v katerem zagotavljanje varnosti oseb, ki so v nacionalnem interesu, predstavlja element zagotavljanja varnosti demokratične ureditve in je za vsakokratno vodstvo enote tako pravni kot operativno taktični izziv. V 30-ih letih samostojne Slovenije je enota za varovanje oseb in objektov prehodila kratko, vendar uspešno pot razvoja v dobro organizirano in odlično usposobljeno enoto policistov. Glede na nevarnosti današnjega časa in tehničnega razvoja pa izzivov za sedanje in bodoča vodstva enote v prihodnosti nikakor ne bo zmanjkalo, predvsem na področju oblik operativnega in tehničnega varovanja. Ob tej priložnosti bi rad izpostavil, da sem ponosen, da sem lahko delal v vaši enoti in v določenih obdobjih tudi iskal odgovore na takratne izzive. Vodstvu in policistom Centra za varovanje in zaščito iskreno čestitam ob obletnici.«

Mirko Šimenko je Center za varovanje in zaščito vodil od 16. oktobra 2012 do 14. avgusta 2014. V njegovem času vodenja je bila opravljena reorganizacija centra, ki je ponovno vzpostavila tri oddelke in pet referatov. V nadaljevanju objavljamo pismo, ki ga je poslal kot svoj prispevek za objavo v tej knjigi.

»Center za varovanje in zaščito je bil v času mojega vodenja umeščen znotraj Uprave za policijske specialnosti. Izvajanje nalog centra je neločljivo povezano z drugimi organizacijskimi enotami znotraj policije kot tudi drugimi organizacijskimi enotami Vlade Republike Slovenije ali MORS. Da bi svoje naloge opravljali uspešno, je bilo sodelovanje potrebno tako pri zagotavljanju neposredne fizične ali tehnične podpore kot na področju pridobivanja in posredovanja informacij, pomembnih za varnost določenih oseb ali objektov. Ob začetku vodenja sem se soočil z zahtevo takratnega generalnega direktorja policije, da je potrebno optimizirati delovne procese, izboljšati medsebojne odnose in znižati stroške dela. Da bi dosegli zastavljene cilje, sem se odločil, da k sodelovanju povabim najbolj kompetentne sodelavce Centra za varovanje in zaščito. Skupaj smo prilagodili organizacijsko strukturo, poenostavili notranja pravila poslovanja in sodelovanja, kar je imelo v nadaljevanju pozitivne učinke tako na medsebojne odnose kot tudi na pozitivne finančne učinke. V tem času smo prenovili tudi uredbo o varovanju ter interne akte, ki so določali postopke zaposlenih pri izvajanju nalog varovanja. Moram priznati, da je bila izkušnja pozitivna, saj je bilo prijetno opazovati sodelavce, ki so imeli možnost aktivno sodelovati pri spremembah in pri tem prispevati svoje najboljše izkušnje ter znanje. Center za varovanje in zaščito v sebi združuje najboljše, kar na področju zagotavljanja varnosti

premore država. To je področje dela, kjer se združujejo strokovnost, zakonitost, učinkovitost in profesionalnost na najvišji možni stopnji. Takšno je poslanstvo in takšna je vizija. Da je temu mogoče slediti, je potrebna visoka stopnja avtonomnosti pri odločanju in hkrati visoka stopnja zaupanja, ki se ga tej instituciji in njenemu vodstvu podeljuje. Žal se je prevečkrat poskušalo delo zaposlenih urejati enako kot pri ostalih zaposlenih v policiji ali javni upravi. Kar nekaj birokratskih ovir je negativno vplivalo na delovne procese, ki so specifični in lastni zgolj Centru za varovanje in zaščito.«

Bojan Oman je vodenje Centra za varovanje in zaščito prevzel 15. maja 2019 in ga vodi še danes. Vodenje je prevzel v času, ko se je Republika Slovenija ponovno intenzivno pričela pripravljati na drugo predsedovanje Svetu EU v drugi polovici leta 2021.

»Prevzeti vodenje največje notranje organizacijske enote v slovenski policiji zahteva odgovornost, spoštljivost in pogum. Zato odločitev ni bila lahka, posebej v obdobju svetovnega populizma, razdeljenosti in prihajajočega predsedovanja Evropski uniji v drugi polovici leta 2021. Vsekakor je to naloga vseh resorjev, a naloga zagotoviti varnost temu dogodku je temeljna. Obenem bo treba zagotoviti, da bo trenutna struktura, tako centra kot celotne slovenske policije, uspešno zagotovila vse segmente za nemoteno varovanje predsedovanja in ostalih tekočih nalog. Z gotovostjo lahko trdim, da je Center za varovanje in zaščito Generalne policijske uprave ena izmed nujno potrebnih služb, ki svoje delo opravlja po vsem svetu, in nudi temeljno varnost varovanim osebam in varovanim objektom posebnega pomena v Republiki Sloveniji. Ima trdno strukturo in edinstvene specifične naloge, ki jih že tri desetletja opravlja z odliko in s spoštovanjem. Ob tem bi izkoristil priložnost in se v svojem imenu zahvalil vsem trenutnim in bivšim sodelavcem centra ter poudaril, da tako zahtevne naloge zmoremo le skupaj.«

5

SODELOVANJE Z DRUGIMI SUBJEKTI NA PODROČJU VAROVANJA OSEB IN OBJEKTOV

Varovane osebe spadajo v kategorijo oseb, ki so v nacionalnem interesu, in kot smo že uvodoma zapisali, predstavljajo tudi element zagotavljanja varnosti demokratske ureditve. Varovanje zato spada med zelo pomembne in kompleksne naloge, saj poleg policije pri zagotavljanju oziroma izvajanju varovanja sodelujejo še drugi organi in institucije. Njihove naloge in dolžnosti so zapisane v različnih predpisih. Na podlagi dejstva, da govorimo o nacionalnem interesu, je smiselno, da pri naštevanju izvajalcev izhajamo kar iz Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 27/2010, str. 1), ki že v naslovu govori o nacionalni varnosti in v uvodu pojasnjuje njen namen:

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije je temeljni razvojno-usmerjevalni dokument na področju nacionalne varnosti. Zato se z resolucijo opredeljujejo nacionalni interesi in nacionalno varnostni cilji Republike Slovenije, analizira varnostno okolje, viri ogrožanja varnosti in varnostna tveganja države, določa izhodišča politike odzivanja Republike Slovenije na posamezne varnostne grožnje in tveganja ter določa najširše sistemsko-organizacijske rešitve celovitega delovanja države pri zagotavljanju nacionalne varnosti.

Zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije temelji na Ustavi Republike Slovenije, spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter demokracije in načel pravne države. Pri tem se upoštevajo sprejeti nacionalni razvojni dokumenti, zakoni in podzakonski akti in spoštuje načela mednarodnega prava ter pravice in obveznosti Republike Slovenije, prevzete z mednarodnimi pogodbami.

Resolucija predstavlja podlago za pripravo in dopolnjevanje posebnih strateških in drugih razvojnih ter doktrinarnih dokumentov na področju nacionalne varnosti in za normativno, organizacijsko ter vsebinsko urejanje vprašanj v zvezi z zagotavljanjem nacionalne varnosti Republike Slovenije.

Resolucija v četrtem členu govori o virih ogrožanja in tveganja nacionalne varnosti Republike Slovenije in daje poudarek tako nacionalnemu kot mednarodnemu okolju. V zadnjih letih je problematika terorizma najbolj izpostavljena in velja trenutno za največjo grožnjo miru. Z vidika varovanja oseb, ki so v nacionalnem interesu, predstavlja terorizem veliko tveganje. Kot vir ogrožanja in tveganja je opredeljen v podpoglavju 4.2.1 resolucije:

Terorizem je danes v svetu ena največjih varnostnih groženj in tveganj. V sodobnih razmerah se terorizem povezuje z drugimi varnostnimi grožnjami, zlasti z organiziranim kriminalom, nedovoljenimi dejavnostmi na področju orožij za množično uničevanje in jedrske tehnologije, nezakonitimi migracijami in trgovino z ljudmi, orožjem in prepovedanimi drogami. Cilji terorističnih groženj in napadov so zlasti kritična infrastruktura, civilno prebivalstvo, državni predstavniki in ustanove, diplomatsko-konzularna predstavništva ter pripadniki mednarodnih sil na mednarodnih operacijah in misijah.

V nadaljevanju resolucija govori o odzivanju Republike Slovenije na grožnje in tveganja nacionalne varnosti na vseh področjih, kot so vrste politik za odzivanje, odzivanje na globalne vire ogrožanja in tveganja, odzivanje na nadnacionalne vire ogrožanja in tveganja ter na nacionalne vire ogrožanja in tveganja. Prav tako je opisan sistem zagotavljanja nacionalne varnosti, ki temelji na delovanju obrambnega sistema, sistema notranje varnosti ter sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v sodelovanju s podsistemi nacionalne varnosti, ki vključujejo zunanje politične, gospodarske, informacijske in druge dejavnosti, ki neposredno vplivajo na nacionalno varnost. V zaključku je opredeljeno upravljanje in vodenje sistema nacionalne varnosti, skladno s parlamentarno organiziranostjo državne oblasti, v katero so vključeni organi zakonodajne in izvršilne veje oblasti.

Policiji dajejo veljavni predpisi podlago za sodelovanje pri varovanju oseb in objektov z vsemi organi in institucijami, s katerimi je potrebno sodelovanje za uspešno načrtovanje in izvedbo vseh nalog varovanja. Med organe in institucije, ki najpogosteje sodelujejo pri izvedbi varovanja, spadajo SOVA, OVS, MORs, Protokol Vlade Republike Slovenije, Kabinet predsednika Vlade, Urad predsednika Republike, Protokol Ministrstva za zunanje zadeve in kabineti ministrstev Vlade Republike Slovenije.

5.1 Sodelovanje s Protokolom Vlade Republike Slovenije

Protokol Vlade Republike Slovenije opravlja protokolarno organizacijsko delo ob obiskih visokih predstavnikov tujih držav v Republiki Sloveniji in ob obiskih visokih predstavnikov Republike Slovenije v tujini. Naloga protokola je, da organizira in pripravi vse potrebno za nemoten potek obiskov visokih predstavnikov, ki jih delimo na državniške, uradne, delovne in zasebne obiske. Zaposleni v protokolu pripravijo program obiska z vsemi podrobnostmi in spremljevalnim programom in za tekočo izvedbo sodelujejo s tujimi protokoli, s katerimi se srečujejo na koordinacijskih sestankih. Pri vseh teh koordinacijskih sestankih sodeluje tudi policija, saj je nujno potrebno, da so zaradi varnostnih razlogov usklajene vse podrobnosti. (Skrbinek, B., Policijsko in varnostno spremstvo kot element za zagotavljanje varnosti, 2016)

Na podlagi Sklepa o določitvi protokolarnih pravil je protokol dolžan obveščati in sodelovati s policijo. V 58. členu je predpisano obveščanje pristojnih organov o protokolarnih dogodkih (Sklep o določitvi protokolarnih pravil, Uradni list RS, št. 23/2012 in nasl.):

Protokol o vsakem protokolarnem dogodku z uradno beležko obvešča pristojne organe. Center za varovanje in zaščito ter Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje protokol ob državnih in uradnih obiskih obvesti takoj, ko je o obisku obveščen, ter ju ves čas aktivno vključuje v priprave obiska. Prav tako protokol, ko je obveščen o delovnih in zasebnih obiskih, o tem obvesti Center za varovanje in zaščito in ga aktivno vključuje v priprave obiska.

V 59. členu pa je opredeljeno varovanje ob protokolarnih dogodkih na način, da se upošteva mnenja in predloge policije, ki se nanašajo na izvajanje ukrepov varovanja, in da se upošteva predloge in ukrepe protokola, če ti ne vplivajo na varnost varovanih oseb.

Podatki protokola, ki jih pridobiva pri svojem delu in se nanašajo na program in lokacije obiska, so pomembni v procesu ocenjevanja ogroženosti varovanih oseb in objektov. Še posebej je pomembno sodelovanje med protokolom in policijo pred in v času obiska, saj se delo »protokolašev« in delo »varnostnikov« močno prepletata, dopolnjujeta in prekrivata. Zato mora sodelovanje potekati na najvišji ravni, da so lahko obiski visokih tujih predstavnikov brezhibno izpeljani, tako s protokolarnega kot z varnostnega vidika.

Sklep o določitvi protokolarnih pravil vsebuje prilogo z naslovom Navodilo za izvajanje sklepa o protokolarnih pravilih. V navodilih je natančneje opredeljeno, kaj so naloge protokola, in da sta v aktivnosti ves čas vključena tudi Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje (UKOM) in Center za varovanje in zaščito. Od pomembnejših nalog je opisana predhodnica, ki se ob državnih in uradnih obiskih predsednika Republike Slovenije ter uradnih obiskih predsednika Državnega zbora Republike Slovenije in predsednika Vlade Republike Slovenije v tujini za pripravo obiska organizira nekaj dni pred obiskom, lahko pa tudi prej. Predhodnico sestavljajo predstavnik Protokola Republike Slovenije in pred-

stavnik Centra za varovanje in zaščito, po potrebi pa še predstavnik Urada predsednika Republike Slovenije, Kabineta predsednika Državnega zbora Republike Slovenije ali Kabineta predsednika Vlade Republike Slovenije in predstavnik Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije ter predstavnik Urada Vlade Republike Slovenije za komuniciranje. Stroške predhodnic v tujino krijejo organi, v katerih je član predhodnice zaposlen.

Sodelovanje med Protokolom Vlade Republike Slovenije in Centrom za varovanje in zaščito je pomembno zaznamovala njegova dolgoletna šefinja Ksenija Benedetti, ki je državni protokol vodila dolgi osemnajst let, od leta 2000 do 2018, ko je iz protokola odšla v zasebno sfero. Je avtorica uspešnice »Kažipoti, sonatina o odnosih in kulturi srca«, in avtorica ali soavtorica več strokovnih knjig o protokolu. Trenutno zelo uspešno vodi Akademijo za poslovni protokol.

Šefinja protokola Ksenija Benedetti ob srečanju Vlade Republike Slovenije z Evropsko komisijo
Foto: Osebni arhiv Ksenije Benedetti

Od julija 2000 je s sodelavci pripravila in izvedla okrog 800 obiskov na najvišji ravni ter okrog 130 državnih proslav. Osemnajst let je s sodelavci tudi pripravljala vse druge protokolarne dogodke za visoke funkcionarje Republike Slovenije. Predsednike države in vlade je spremljala na uradnih obiskih v tujini. Od leta 2002 dalje je bila članica Koordinacijskega odbora za državne proslave, od leta 2005 do 2007 je bila vodja pododbora za logistiko za izvedbo predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije ter članica vladnega izvršnega odbora za pripravo slovesnosti ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

Ksenija Benedetti je bila julija 2000 prvič imenovana za šefinjo Protokola Vlade Republike Slovenije. V osemnajstih letih kariere se je v Republiki Sloveniji zvrstilo veliko zgodovinskih dogodkov, ki jih je skupaj s sodelavci pripravila in izvedla, med drugim prvi uradni kraljevi obisk v Republiki Sloveniji – obisk danske kraljice, vrh Bush – Putin, obisk japonske

princeze, srečanje šestnajstih predsednikov srednjeevropskih držav, prva menjava predsednika naše države (Milan Kučan – dr. Janez Drnovšek), uradni obiski španskega, švedskega in jordanskega kraljevega para ter britanske kraljice v Republiki Sloveniji, dvakratno srečanje predsednikov vlad CEFTA, srečanje predsednikov vlad Srednjeevropske pobude, srečanje predsednikov pobude Brdo–Brijuni Process, srečanje petih predsednikov ob 20. in 25. obletnici samostojnosti Republike Slovenije, prireditve ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo, v območje evra ter prireditve ob padcu schengenske meje.

Vrhunec njenega strokovnega izziva je bila protokolarna in logistična priprava ter izvedba predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije leta 2008 (vsi dogodki na ministrski ravni in višje), med drugim izvedba vseh t. i. ministerialov, srečanja Vlade Republike Slovenije z Evropsko komisijo in vrha Evropska unija – Združene države Amerike v Sloveniji, skupaj z državami gostiteljicami, pa tudi vrha Evropska unija – LAC (v Peruju), Evropska unija – Ki-

Šefinja protokola z varnostnim spremstvom med varovanjem v tujini
Foto: Osebni arhiv Ksenije Benedetti

tajska ter Evropska unija – Rusija. Njen poseben izziv je bila tudi priprava in izvedba obiska britanske kraljice Elizabete II. v Sloveniji jeseni 2008, izvedba obiska ameriškega predsednika Busha leta 2008 in trije obiski ruskega predsednika Vladimirja Putina.

Leta 2017 je Protokol Vlade Republike Slovenije pod njenim vodstvom prejel priznanje Ministrstva za obrambo za večletno sodelovanje z Gardo Slovenske vojske. Uspešnost njenega dela se kaže tudi v mnogih zahvalnih pismih – od Bele hiše do španskega in britanskega dvora. Opravila je veliko strokovnih intervjujev na nacionalni televiziji in radiu ter drugih lokalnih televizijah in radiih, prav tako v vseh večjih dnevnih časopisih in revijah. (protokol.si/o-kseniji-benedetti/)

V nadaljevanju na njeno željo v celoti objavljamo besedilo, ki ga je zaradi odličnega sodelovanja in praznovanja 30. letnice Centra za varovanje in zaščito poslala dolgoletna šefinja Protokola Republike Slovenije gospa Ksenija Benedetti.

Spoštovani nekdanji sodelavci in sodelavke,

iskrene in glasne čestitke ob vašem jubileju! Od tridesetih let vašega delovanja ste bili kar osemnajst let moji izvrstni službeni sopotniki in sopotnice. Skupnih zgodb in anekdot je za nešteto debelih knjig, a večina bo ostala udobno in trdno zasidrana le v mojem spominu.

Delo Protokola Republike Slovenije in Centra za varnost in zaščito je zelo gosto prepleteno s tankimi nitmi. Vsi vi zelo dobro veste, da eden brez drugega ne moremo, pa čeprav so bili včasih (resda redko) med nami črni pogledi. Skladnost in povezanost obeh služb je nujna. Spominjam se, kako zelo pomembno je bilo, da policisti niste takoj, na prvo žogo rekli: »Ne, to se pa ne da.« Hvaležna sem vam bila, kadar ste iskali in našli poti, ki so bile sicer ovinkaste in včasih makadamske, a veliko bolj ustrezne za izpeljavo dogodka, ne da bi pri tem zamajali varnost ali kršili pravila. Hvaležna sem tudi bila, ko ste znali komunicirati s tujo stranjo z omiko in s spoštovanjem, pa vendar s pokončnostjo: ko smo v Sloveniji, veljajo naša pravila tako glede protokola kot glede varnosti, saj je odgovornost naša. Sprejemanje kompromisov

je v življenju na sploh nujno in tudi pri našem delu ni bilo nič drugače, a neke meje se – ob ohranjanju gostoljubja - vseeno ne sme prestopiti.

Varnostniki in varnostnice ste znali tudi odlično improvizirati, kadar smo se vsi znašli v nemo-gočih razmerah. A nemogoče smo skupaj znali spremeniti v mogoče. Eden takih dogodkov se je pripetil leta 2011 ob nenadnem in nenapovedanem odhodu predsednika vlade Ruske federacije, gospoda Vladimirja Putina, in predsednika slovenske vlade, gospoda Boruta Pahorja, z Brda v Ljubljano. Po koncu svečane večerje v Gradu Brdo sta se predsednika popolnoma izven programa in na naše veliko presenečenje dogovorila, da gresta v Ljubljano. Tega ni nihče pričakoval. Ruski varnostniki so svojemu predsedniku to odsvetovali, a nič ni pomagalo. Polovica slovenskih varnostnikov in varnostnic je že odšla domov, saj je bila to zadnja točka programa (dodatnih ur se seveda ne sme nabirati ...). Časa za dogovore je bilo le 10 minut. Vsak je naredil vse, kar je lahko, in predsednika sta se 45 minut po večerji sprehajala po Ljubljani in obiskala Mestno hišo. Sodelavec iz ljubljanskega mestnega protokola je pritekel v službo skoraj neposredno iz postelje, kar v kavbojkah in s krmežlji v očeh.

Druga zgodba, ki se je pogosto spomnim, se je zgodila leta 2008 v eni izmed južnoameriških držav, kjer je potekalo multilateralno srečanje predsednikov držav in vlad. V kolonah avtomobilov je navadno mesto za šefa protokola v avtomobilu pred blindiranim, kjer se vozi šef države ali vlade, zato da lahko šef protokola »skoči« iz avtomobila in je na lokaciji pred ali vsaj vzporedno s šefom države ali vlade. Takrat pa je bil prevoz na lokacijo srečanja zaradi logističnih vozlov izjemoma dovoljen le blindiranemu vozilu in vozilu policije, vsi ostali člani delegacije so morali na lokacijo že prej. Dogovorili smo se, da ostanem s predsednikom vlade jaz in se na srečanje pripeljem z njim. Če se dobro spomnim, je bilo to prvič in zadnjič, da sem se vozila v glavnem avtomobilu z vodjo delegacije. In ravno takrat se je zapletlo ... Murphy zna pogosto izbrati prave trenutke. Promet v mestu, kjer je bilo multilateralno srečanje, je bil popolnoma kaotičen in gost. Gneča vsepovsod. Kolone z mnogimi delegacijami so se prebijale do lokacije srečanja. Ko bi morali na poti na nekem križišču zaviti desno v ulico kongresnega centra, kjer je potekalo srečanje, se je promet tako zelo zameštraj, da smo zastali in se kar nekaj časa nismo mogli premakniti. Vi dobro veste, da se varovana kolona po pravilih iz varnostnih razlogov med potjo načeloma nikoli ne sme ustaviti. Tudi tuji policisti države gostiteljice so se zdeli nemočni pred rekami, potoki in brzicami avtomobilov, zato sem postala nervozna in sem želela kar sama na ulico urejati prosto pot, vendar vrat blindiranega vozila seveda nisem mogla odpreti. Popolnoma enake misli sta očitno imela izvrstna sodelavca, slovenska varnostnika, ki sta kot v filmu skočila iz policijskega avtomobila in kar sama, v civilni obleki brez posebnih oznak in v tuji državi, začela razvrščati promet in hitro uredila, da smo se lahko odpeljali naprej. Tujih varnostnikov ali policistov nikjer ni bilo. Sama sta rešila zagato.

Dovolite mi, da se osebno zahvalim nekaterim varnostnikom in varnostnicam, s katerimi sem vsa leta, v različnih časovnih obdobjih, odlično sodelovala. To so (po abecednem vrstnem redu): Miran Bogdan, Andrej Črv, Erik Demirovič, Marjan Ferik, Drago Jerebič, Andrej Klemenčič, Robi Kočevar, pokojni Drago Kok, Sašo Korenjak, Marko Kos, Aleš Miklavčič, Anton Mohorič, Dejan Padovac, Tadeja Pajk, Rastko Pergovnik, Borut Petrič, Robert Plankar, Mitja Potočnik, Alenka Radej, Matjaž Rep, Boris Sagernik, Marjan Skarlovnik, Branko Skrbinek, Branko Sojer, Bojan Šav, Matjaž Špan, Jurij Šubic, Jože Trlep, Borut Turšič, Zlatko Usenik, Janez Vidmar in Ivan Žužul. Iskrena hvala vsem, ki ste se zavedali, da je za uspešnost obiskov in drugih dogodkov potrebna neprebojna povezanost naših služb. Bodite ponosni nase in na službo, ki jo opravljate.

Želim vam uspešno delo še naprej in vse dobro na vaših poteh.

*Ksenija Benedetti
nekdanja šefinja Protokola Republike Slovenije*

5.2 Sodelovanje z Diplomatskim protokolom Ministrstva za zunanje zadeve

Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije (MZZ) izvaja zunanjo politiko Republike Slovenije in opravlja naloge, določene z Zakonom o zunanjih zadevah ter z drugimi predpisi in akti. S svojimi strokovnimi stališči ministrstvo sodeluje pri načrtovanju, postopkih in pripravah za oblikovanje zunanje politike Republike Slovenije ter pri sprejemanju stališč Državnega zbora Republike Slovenije in Vlade Republike Slovenije.

Ministrstvo predstavlja Republiko Slovenijo pri drugih državah in v mednarodnih organizacijah, spremlja mednarodne politične in gospodarske odnose, razvija odnose Republike Slovenije z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami, vodi oziroma sodeluje pri pogajanjih z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami ter skladno z Zakonom o zunanjih zadevah sodeluje v postopku za sklenitev mednarodnih aktov, vodi njihovo evidenco ter jih hrani, spodbuja in usklajuje sodelovanje s tujino na političnem, gospodarskem, prosvetnem, kulturnem, znanstveno-tehničnem ter na drugih področjih, posveča posebno skrb varovanju interesov Republike Slovenije in njenih državljanov ter pravnih oseb v tujini, skrbi za slovenske manjšine v sosednjih državah in za Slovence po svetu. (<http://www.mzz.gov.si>, predstavitevna stran, 15. 9. 2020)

Ministrstvo za zunanje zadeve že zaradi vsebine svojega dela sodeluje pri obiskih naših varovanih oseb v tujini in tujih varovanih oseb v Republiki Sloveniji. Prek svojih diplomatsko-konzularnih predstavništev v tujini pridobiva podatke in informacije, ki so bistvenega pomena za policijo v procesu ocenjevanja ogroženosti in so jih v skladu z veljavnimi predpisi dolžni posredovati policiji za pripravo ocene ogroženosti za načrtovanje ukrepov varovanja ob obiskih naših varovanih oseb v tujini in obiskih tujih varovanih oseb v Republiki Sloveniji. Prav tako policija intenzivno sodeluje z diplomatskim protokolom pri zagotavljanju varovanja tujih diplomatsko-konzularnih predstavništev v Republiki Sloveniji.

5.3 Sodelovanje s kabinetoma predsednika Vlade in predsednika države, z Generalnim sekretariatom Vlade Republike Slovenije in ministrstvi

Center za varovanje in zaščito najpogosteje sodeluje s Kabinetom predsednika Vlade Republike Slovenije, s Kabinetom predsednika Republike Slovenije in kabineti ter protokoli ministrstev v Republiki Sloveniji. Sodelovanje poteka vsakodnevno, saj se med centrom in kabineti izmenjujejo podatki, ki se nanašajo na obveznosti in gibanje varovanih oseb ter na aktivnosti, ki potekajo v objektih državnih organov, ki jih varuje Center za varovanje in zaščito.

Vsa ta leta odlično sodelujemo tudi z Javnim gospodarskim zavodom Brdo (JGZ Brdo), saj zavod skrbi za organizacijski in tehnični del izvedbe dogodkov, ki so varovani v skladu z uredbo in pravili o varovanju. Naloga JGZ Brdo je, da organizira in pripravi vse potrebno za nemoten potek dogodkov ob obiskih visokih domačih in tujih predstavnikov oblasti. Vodilno osebje in zaposleni v JGZ Brdo pripravijo izvedbeni načrt obiska z vsemi podrobnostmi, za tekočo izvedbo dogodka sodelujejo s protokoli in Centrom za varovanje in zaščito. Vsi deležniki se pri pripravi dogodka in varovanja srečujemo na koordinacijskih sestankih, saj je nujno potrebno, da so zaradi varnostnih razlogov usklajene vse podrobnosti.

Območje Javnega gospodarskega zavoda Brdo, kjer je bilo od leta 2008, ko je Slovenija predsedovala Svetu EU, in do danes organiziranih več kot tisoč varovanih dogodkov z udeležbo domačih in tujih varovanih oseb, med drugim tudi srečanje Bush – Putin.

Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Dobro sodelovanje se izraža tudi z načrtovanimi obiski varovanih oseb ob nastopu njihove funkcije, katerih namen je varovano osebo seznaniti z ukrepi in s postopki varovanja ter z nevarnostmi, katerim so podvrženi pri opravljanju svoje funkcije.

Obisk varovanih oseb na sedežu Centra za varovanje in zaščito na Ulici Jožeta Jame 8

Foto: Arhiv MNZ, Policija

Obisk varovanih oseb na sedežu
Centra za varovanje in zaščito na
Ulici Jožeta Jame 8
Foto: Arhiv MNZ, Policija

5.4 Sodelovanje z Obveščevalno-varnostno službo Ministrstva za obrambo Republike Slovenije

Za obrambno področje obveščevalno-varnostne dejavnosti je v Republiki Sloveniji pristojna Obveščevalno-varnostna služba (OVS), ki je organizirana kot enota Ministrstva za obrambo (MORS). OVS je pristojna za izvajanje strokovnih obveščevalnih, protiobveščevalnih in varnostnih nalog. Pri opravljanju nalog z njihovega delovnega področja imajo z zakonom določeno pravico in pooblastilo, da smejo uporabljati posebne oblike zbiranja podatkov v skladu z veljavnim Zakonom o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji ter za preiskovanje kaznivih dejanj v Ministrstvu za obrambo in Slovenski vojski, pri čemer imajo enaka pooblastila kot policija.

Podlaga za sodelovanje pri izvajanju varovanja je v Zakonu o obrambi, ki govori, da »Obveščevalno-varnostna služba ministrstva pri opravljanju svojih nalog sodeluje z ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, policijo in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo in z njimi izmenjuje obveščevalne informacije. Obveščevalno-varnostna služba ministrstva lahko izmenjuje obveščevalne informacije s tujimi vojaškimi obveščevalnimi in varnostnimi službami po predhodnem soglasju ministra.«

Podatki in informacije, ki jih policija pridobi od Obveščevalno-varnostne službe ministrstva, uporabi v procesu ocenjevanja ogroženosti varovanih oseb in objektov.

5.5 Sodelovanje s Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo

Slovenska obveščevalno-varnostna agencija (SOVA) je osrednja civilna obveščevalno-varnostna služba, oblikovana po mednarodnem priznanju samostojne in suverene države Slovenije. Med njene temeljne naloge sodi v prvi vrsti delovanje pri zaščiti nacionalnih interesov na varnostnem, političnem in gospodarskem področju oziroma zagotavljanje nacionalne varnosti. Temu je prilagojena tudi organizacijska struktura agencije. Delokrog in pristojnosti agencije, oblike sodelovanja z drugimi organi ter uveljavljene oblike nadzora nad njenim delom pa celovito zaokroži nacionalno varnostni program, ki ga sprejme državni zbor.

Agencija opravlja svoje delo pod nadzorom zakonodajne, sodne in izvršilne veje oblasti, kar je značilnost sodobno urejenih varnostno-obveščevalnih služb v demokratičnih državah. Razvoj agencije je usmerjen v oblikovanje moderne in dinamične službe, v kateri imajo pomembno vlogo uporaba sodobnih informacijskih in analitičnih metod in najnovejše informacijske tehnologije, njeni razvojni oziroma strateški cilji pa so obenem naravnani na strokovni in karierni razvoj zaposlenih, razvijanje primerne organizacijske kulture ter na varčno in smotrno uporabo materialnih virov. (<http://www.sova.gov.si>, predstavitevna stran, 18. 9. 2020)

Temelj delovanja agencije, ki je samostojna vladna služba, je Zakon o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA), ki med drugim določa, da »Agencija sodeluje s pristojnimi državnimi organi in službami pri varnostnem preverjanju ter posreduje podatke, pomembne za varnost določenih oseb, delovnih mest, organov, objektov in okolišev«.

Sodelovanje med policijo in Sovo temelji na izmenjavi podatkov in informacij, ki jih policija potrebuje v procesu ocenjevanja ogroženosti varovanih oseb in objektov. Na podlagi izdelane ocene ogroženosti se načrtuje vrsta in količina ukrepov za varovanje.

5.6 Sodelovanje z veleposlaništvami in diplomatsko-konzularnimi predstavništvi, akreditiranimi v Republiki Sloveniji

Zelo pomemben segment delovanja Centra za varovanje in zaščito je sodelovanje s tujimi veleposlaništvami in diplomatsko-konzularnimi predstavništvi ter mednarodnimi organizacijami, akreditiranimi v Republiki Sloveniji, za kar sta v Centru za varovanje in zaščito zadolžena dva t. i. uradnika za zvezo.

Naloga uradnika za zvezo je, da sodeluje s tujimi varnostnimi organi, diplomatskimi in konzularnimi predstavniki, odgovornimi osebami tujih državnih predstavnikov in delegacij, predstavnikov mednarodnih organizacij, pridobiva okviren program aktivnosti varovane osebe, sodeluje pri načrtovanju, organiziranju, vodenju, izvajanju, koordinaciji in nadzoru varovanja domačih varovanih oseb v tujini in tujih varovanih oseb v Republiki Sloveniji, sodeluje s Protokolom Republike Slovenije, Ministrstvom za zunanje zadeve in ostalimi državnimi organi in službami za nemoteno izvajanje svojih nalog. Sodeluje pri zbiranju podatkov in informacij o ogroženosti varovanih oseb in objektov, seznani tuje varnostne organe s pogoji za vnos in uporabo strelnega orožja v Republiki Sloveniji, sodeluje pri zagotavljanju nemotenega izvajanja funkcije diplomatskih misij, v delu, ki se nanaša na varovanje le-teh v okviru določb b.) točke 3. člena Dunajske konvencije o diplomatskih odnosih, vzpostavi kontakt z odgovornimi osebami tujih varnostnih organov in organizacij, tujih državnih predstavnikov in delegacij, predstavnikov mednarodnih organizacij z namenom ugotoviti varnostno pomembne informacije za izvedbo varovanja. Njegova naloga je tudi, da sodeluje z odgovornimi osebami drugih državnih organov, vladnih služb, lokalnih skupnosti, nevladnih organizacij idr. za zagotovitev optimalne varnosti, v skladu s pristojnostmi posameznega organa oziroma službe, s tujimi diplomatskimi predstavniki ali mednarodno zaščitnimi osebami v Republiki Sloveniji, sodeluje pri izvajanju predhodnih ogledov lokacij zadrževanja tujih varovanih oseb ob predhodnicah s tujimi varnostnimi organi, z namenom nudenja ustrezne pomoči, zagotavlja, prenaša in posreduje strokovne informacije in varnostna priporočila tujim varnostnim organom, diplomatsko-konzularnim predstavništvom oziroma drugim mednarodnim misijam, ki uživajo diplomatsko imuniteto v Republiki Sloveniji. Sodeluje pri usklajevanju ukrepov varovanja med Centrom za varovanje in zaščito ter tujimi varnostnimi organi, nudi strokovno pomoč vsem organizacijskim enotam policije pri izvajanju 29. in 30. člena Dunajske konvencije o diplomatskih odnosih, skrbi za ustrezno izvajanje drugega odstavka 22. člena Dunajske konvencije o diplomatskih odnosih, v delu, ki se nanaša na izvajanje varovanja prostorov misije, v obsegu določil Uredbe o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija, in Navodila o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija, sodeluje s tujimi varnostnimi organi v skladu s 4. členom Konvencije o preprečevanju in kaznovanju kaznivih dejanj zoper osebe pod mednarodno zaščito, v številni diplomatske agente.

Za tuja veleposlaništva in diplomatsko-konzularna predstavništva, ki so akreditirana v Republiki Sloveniji, imamo v Centru za varovanje in zaščito izdelan oziroma predpisan protokol o sodelovanju.

Zaradi odličnega sodelovanja s tujimi diplomatsko-konzularnimi predstavništvi in mednarodnimi organizacijami v smislu zagotavljanja ustrezne varnosti diplomatom in njihovim objektom je Center za varovanje in zaščito prejel več priznanj, pohval in zahval.

5.7 Sodelovanje z drugimi organizacijskimi enotami Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju varovanja oseb in objektov

Sodelovanje s Specialno enoto GPU

Zelo pomemben segment dela Centra za varovanje in zaščito je tudi sodelovanje s Specialno enoto, predvsem enoto za protibombno zaščito, saj skoraj ne mine dan, ko ne bi potrebovali njihove pomoči pri izvajanju nalog varovanja oseb in objektov. Strokovnjaki iz bombne zaščite so nam res v veliko pomoč pri opravljanju protibombnih pregledov vozil, prostorov in tras potovanja. Ob najzahtevnejših varovanjih pa nam priskoči na pomoč tudi skupina za protiteroristično delovanje Specialne enote.

Sodelovanje pri usposabljanju iz protibombne zaščite
Foto: Arhiv MNZ, Policija

Sodelovanje pri pregledih varnostnih vozil, ki so vključena v varovane kolone
Foto: Arhiv MNZ, Policija

Sodelovanje pri pregledih avtobusov, ki so vključena v varovane kolone
Foto: Arhiv MNZ, Policija

Uporaba vodnega topa ob najdbi nevarnega predmeta pred sedežem diplomatsko-konzularnega predstavništva
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Zapuščen nahrbtnik, razstreljen z vodnim topom, ki ga je upravljal strokovnjak iz oddelka za protibombno zaščito Specialne enote.
Foto: Arhiv MNZ, Policija

Sodelovanje z Letalsko policijsko enoto UPS GPU

Center za varovanje in zaščito že vrsto let sodeluje z Letalsko policijsko enoto UPS, in sicer pri usposabljanjih, nadzoru cestnega prometa in tras potovanj iz zraka, prevozi varovanih oseb in varnostnega spremstva ter evakuaciji varovane osebe z ogroženega območja.

Sodelovanje Letalske policijske enote pri evakuaciji in prevozi varovanih oseb
Foto: Katja Kos, UKP GPU

Sodelovanje z Letalsko policijsko enoto pri observaciji prometa, usposabljanju in prevozi varovanih oseb ter evakuaciji
Foto: Arhiv MNZ, Policija

Sodelovanje z Operativno-komunikacijskim centrom UPS GPU

Lahko rečemo, da Center za varovanje in zaščito sodeluje z Operativno-komunikacijskim centrom 24 ur na dan in 365 dni v letu, saj so varnostniki, ki opravljajo varovanje oseb, stalno v komunikaciji prek brezžičnih zvez TETRA. Z OKC UPS pa sodelujemo tudi v primeru ustanovitve in delovanja operativnega štaba policije v času pomembnih in zahtevnih varovanj.

Delovanje operativnega štaba GPU, katerega člani prihajajo iz vseh organizacijskih enot policije, ob VIP akciji
Foto: Milan Tomažin, SE GPU

Sodelovanje z Upravo kriminalistične policije

Z delavci Uprave kriminalistične policije sodelujemo ob vseh najpomembnejših obiskih tujih varovanih oseb v Republiki Sloveniji pri pridobivanju podatkov za izdelavo ocene ogroženosti, spremljanju in preprečevanju terorističnih dejavnosti itd.

Pri izvajanju nalog v okviru akcije »POZDRAV EVRO 2007« smo zelo dobro sodelovali pri prevozi gotovine.

Vir: UKP GPU

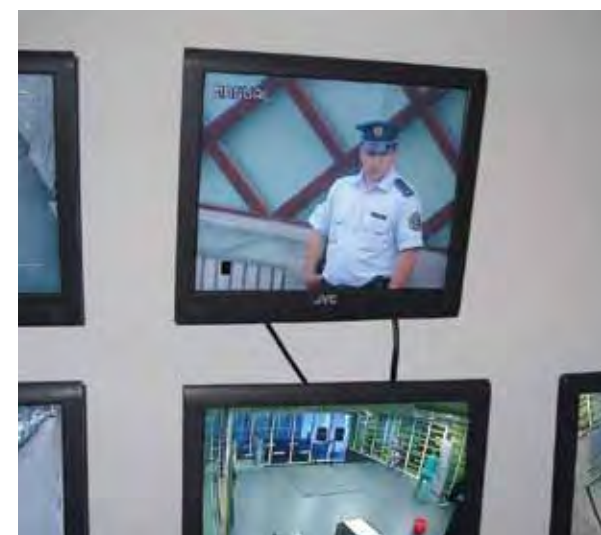
Sodelovanje z Uradom za informatiko in telekomunikacije

Center za varovanje in zaščito na podlagi določil Zakona o nalogah in pooblastilih policije odreja ukrepa »protiprisluškovalni pregled« in »motenje radio-frekvenčnega spektra«, ki ju opravijo strokovnjaki Urada za informatiko in telekomunikacije. Na podlagi pooblastila, opredeljenega v zakonu, pa s strokovnjaki urada sodelujemo pri varovanju oseb in objektov tudi na področju uporabe brezpilotnih zrakoplovov (uporaba in zaščita/obramba).

Sodelovanje z uslužbenci Urada za informatiko in telekomunikacije, ki z uporabo posebnih tehničnih sredstev opravljajo protiprisluškovalne preglede in motenje radio-frekvenčnega spektra.

Vir: Arhiv MNZ, Policija

Strokovnjaki iz Urada za informatiko in telekomunikacije sodelujejo tudi pri načrtovanju in montaži sistemov tehničnega varovanja na objektih državnih organov oziroma objektih, ki se varujejo po posebnih predpisih, ter rezidencah varovanih oseb.

Foto: Marjan Ferk, CVZ GPU

Sodelovanje z Nacionalnim forenzičnim laboratorijem

Center za varovanje in zaščito na podlagi Navodila o postopkih policije z varnostno zanimivimi pisanji zelo dobro sodeluje z Nacionalnim forenzičnim laboratorijem, ki mu pošilja v preiskavo vsa anonimna pisanja, naslovljena na varovane osebe in/ali objekte.

4818 181 181311
 481 1818 1818 48 181811
 181818 181 1818 1818181 181
 18181811.
 1818181811 181 1818181811
 1818181811 181 181811
 1818 1818181 18181811
 18181 181818181 1818181811

A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
M	N	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z	Ž	
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

Anonimno šifrirano pismo smo v sodelovanju z NFL dešifrirali.
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Ritoliznih, izpili si se,
 181 1818 1818 - 18181 181
 1818181 181 1818181 1818181
 18181, ki pa tako 1818181.
 Kaj 1818181? Ne 181818181.
 18181 181818181, kaj 18181
 18181, ne 1818181 1818181
 1818181. 181818181 1818181

Tudi takšna pisma prejemajo varovane osebe.
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Sodelovanje s policijskimi upravami v Republiki Sloveniji

Center za varovanje in zaščito je zaradi podhranjenosti zelo pogosto prisiljen, da sodeluje z vsemi policijskimi upravami v Republiki Sloveniji na področju zagotavljanja kadrovskih in materialnih virov pri varovanju oseb in objektov. Policisti policijskih uprav tako sodelujejo pri vseh večjih varovanjih ob obiskih tujih varovanih oseb v Republiki Sloveniji, in sicer na področju policijskega spremstva, pri spremljanju kolone vozil s policijskimi vozili, zapori ali mobilni zapori prometa, urejanju cestnega prometa, protiterorističnih oziroma protibombnih pregledih ter na področju notranjega in zunanega varovanja objektov. Lahko zatrdimo, da sodelovanje poteka na visoki profesionalni ravni.

Brez pomoči policistov iz drugih policijskih uprav Center za varovanje in zaščito ne bi uspel izvesti vseh nalog.
Foto: Milan Tomažin, SE GPU

6

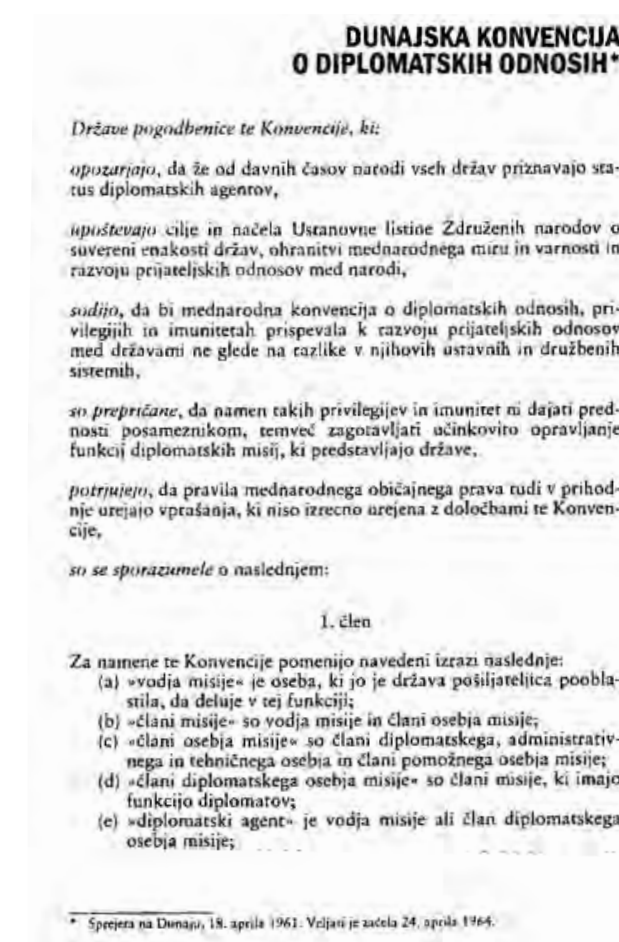
MEDNARODNA PРАВNA UREDITEV IN MEDNARODNO SODELOVANJE NA PODROČJU VAROVANJA OSEB IN OBJEKTOV

Center za varovanje in zaščito je del mednarodnih mrež za sodelovanja med sorodnimi službami na področju varovanja varovanih oseb. Tako je član mreže ENPPF (European Network for Protection of Public Figures), ki združuje evropske države na področju varovanja oseb in ocenjevanja ogroženosti, ter mreže APPS (Association of Personal Protection Services), ki združuje službe na področju fizičnega varovanja varovanih oseb po celem svetu. V okviru omenjenih združenj potekajo letne konference, na katerih si predstavniki držav članic izmenjujejo izkušnje, znanje in novosti na omenjenih področjih.

Mednarodna pravna ureditev

Mednarodne obveznosti Republike Slovenije pri zagotavljanju varnosti diplomatskih in konzularnih predstavništev so določene z mednarodnimi pogodbami:

Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih (sestavljena 18.9.1961, velja od 24.4.1964, Ur. l. SFRJ, št. 2/64), v drugem odstavku 22. člena določa posebno dolžnost države sprejemnice, v kateri se odpre diplomatsko predstavništvo. Ta država mora storiti vse potrebno, da bi preprečila nasilen vstop v prostore misije ali poškodovanja prostorov, vsako ogrožanje miru misije ali žalitev njenega dostojanstva.

Del Dunajske konvencije o diplomatskih odnosih.
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Dunajska konvencija o konzularnih odnosih (sestavljena 24.5.1963, velja od 19.3.1967, Ur. l. SFRJ, št. 5/66), v tretjem odstavku 31. člena določa posebno obveznost države sprejemnice. Ta država mora storiti vse potrebno, da bi preprečila nasilen vstop v prostore konzulata ali njihovo poškodovanje, ogrožanje miru ali žalitev njegovega dostojanstva.

Del Dunajske konvencije o konzularnih odnosih.
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Konvencija o preprečevanju in kaznovanju kaznivih dejanj zoper osebe pod mednarodno zaščito, v številni diplomatske agente (Ukaz o razglasitvi zakona, velja od 25.11.1976, PR št. 530), določa, da države članice te konvencije, upoštevajoč cilje in načela ustanovne listine Združenih narodov, ki se nanašajo na ohranitev mednarodnega miru in poglobitev prijateljskih odnosov ter sodelovanja med državami:

Del Dunajske konvencije o preprečevanju in kaznovanju kaznivih dejanj.
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Pravna ureditev EU

Uredba (ES) Evropskega parlamenta in Sveta o Zakoniku Skupnosti o pravilih, št. 562/2006, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah)

Sklep Sveta o ustanovitvi Evropske mreže za varovanje javnih osebnosti (Ur. l. EU, št. 2002/956/PNZ)
Vir: Arhiv MNZ, Policija

SKLEP SVETA
z dne 28. novembra 2002
o ustanovitvi Evropske mreže za varovanje javnih osebnosti
(2002/956/PNZ)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske unije, in zlasti člena 30(1)(a) in (c) ter člena 34(2)(c) Pogodbe,

ob upoštevanju pobude Kraljevine Španije (1),

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta (2),

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Razen priporočila Sveta 6. decembra 2001, ki določa skupno lestvico za oceno ogroženosti javnih osebnosti, ki so na obisku v Evropski uniji (3), ni drugih predpisov, standardov ali priročnikov Unije splošne narave, ki bi urejali varovanje javnih osebnosti, bodisi javne osebnosti držav članic, javne osebnosti Skupnosti ali tuje javne osebnosti.
- (2) Možnosti napadov na te osebnosti se ne da izključiti.
- (3) Za varovanje javnih osebnosti je odgovorna država gostiteljica. Varnostni ukrepi države gostiteljice temeljijo izključno na predpisih, ki veljajo v tej državi članici ter ustreznih mednarodnih pogodbah.
- (4) Povečanje potovanj javnih osebnosti v Uniji zahteva formalne komunikacijske in posvetovalne poti med nacionalnimi organi –

SKLENIL

Člen 1

1. Ustanovi se Evropska mreža za varovanje javnih osebnosti, v nadaljnjem besedilu „Mreža“.
2. Mrežo sestavljajo državne policijske službe in druge službe, pristojne za varovanje javnih osebnosti. Vsaka država članica določi eno točko za stike. Podatki, ki se nanašajo na določene državne točke za stike, vključno z naknadnimi spremembami, se posredujejo Generalnemu sekretariatu Sveta, ki podatke objavi v Uradnem listu.

Člen 2

V tem sklepu „javna osebnost“ pomeni vsako osebo, bodisi na uradnem položaju ali na položaju, ki ni uraden, in ji je dodeljeno varovanje v skladu z nacionalno zakonodajo države članice ali na podlagi predpisov mednarodne ali naddržavne organizacije ali institucije.

(1) UL C 42, 15.2.2002, str. 14.

(2) Mnenje podano 30. maja 2002 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

(3) UL C 356, 14.2.2001, str. 1.

Člen 3

1. Dejavnosti Mreže pospešuje država članica, ki predseduje Svetu.
2. Tudi države kandidatke in Europol lahko določijo kontaktne točke za sodelovanje v Mreži.

Predsedstvo za vsak primer posebej odloči o sodelovanju Komisije in Generalnega sekretariata Sveta pri dejavnostih Mreže, kot je navedeno v členu 4(a), (b), (c) in (d).

Člen 4

Mreža ima naslednje cilje:

- (a) pospeševanje izmenjave podatkov med službami, ki sodelujejo v Mreži, zlasti:
 - splošnih in tehničnih podatkov ter izkušenj o varovanju javnih osebnosti,
 - podatkov o najustreznejših merilih za izbiro in usposabljanje ustreznega osebja služb, ki so pristojne za varovanje javnih osebnosti;
- (b) pospeševanje razvoja niza skupnih najboljših praks glede operativnih dejavnosti, ki jih opravljajo službe, ki sodelujejo v Mreži;
- (c) pospeševanje vzajemnih začasnih dodelitev uradnikov služb, ki sodelujejo v Mreži;
- (d) omogočanje službam, ki sodelujejo v Mreži, da izmenjujejo podatke, komunicirajo in navzgor skupna stališča o:
 - postopkih in zaprosilih za pooblastilo države gostiteljice, da so na njenem ozemlju navzoče službe varovanja države prosilke, ki spremljajo javno osebnost,
 - metodah skupnih ukrepov za preprečevanje napadov, vključno z načinom, kako se lahko uporabi uradnike in vire,
 - protokolih o prednosti, ko jo ima varovana javna osebnost v času gibanja delegacij,
 - sodelovanju z ustreznimi službami pregona in drugimi javnimi službami,
 - priporočilih v zvezi z mediji;
- (e) podpiranje izmenjave, v skladu z nacionalnimi predpisi, operativnih podatkov, prek kontaktnih točk ali z neposrednimi stiki med pristojnimi službami, kot jih sporočijo kontaktne točke, o izvajanju varnostnih ukrepov v primerih, ko mora biti varnost javne osebnosti zagotovljena v dveh ali več državah članicah;
- (f) podpiranje stikov glede uporabe varovanja v primerih, ko je treba zagotoviti varovanje javnih osebnosti v dveh ali več državah članicah med ustreznimi organi držav članic, ki so odgovorni za zagotavljanje varovanja, bodisi prek kontaktnih točk ali z neposrednimi stiki med pristojnimi službami, ki jih kontaktne točke sporočijo.

Člen 5

Mreža Svetu predloži letno poročilo o poteku njenih dejavnosti. Svet oceni dejavnosti Mreže vsake tri leta.

Člen 6

Ta sklep začne veljati dan po tem, ko ga sprejme Svet.

Mednarodno sodelovanje

Na sedežu Evropskega sveta v objektu Justus Lipsius v ulici Rue de la Loi 175 v Bruslju sta 13.–14. 3. 2008 in 19.–20. 6. 2008 potekali zasedanji Evropskega sveta pod okriljem slovenskega predsedovanja. Obeh zasedanj so se udeležili najvišji predstavniki Evropske unije: generalni sekretar Evropskega sveta Solana, predsednik Evropskega parlamenta Pötering, predsednik Evropske komisije Barroso, ter 27 vodij držav članic Evropske unije, 27 ministrov za zunanje zadeve, marca pa tudi 27 ministrov za finance.

Varovanje varovanih oseb in objekta je organizirala in vodila varnostna služba Evropskega sveta, kot predsedujoče država pa je Slovenija pri varovanju zasedanja nudila pomoč. Pri varovanju zasedanja Evropskega sveta so uspešno sodelovali policisti Centra za varnost in zaščito. Poleg koordinatorja in njegovega pomočnika je naloge varovanja opravljalo deset policistov.

Policisti Centra za varovanje in zaščito, oddelka za varovanje objektov, ki so opravili varovanje zasedanja Evropskega sveta pod okriljem slovenskega predsedovanja 2008.

Foto: Boban Živilović

V Centru za varovanje in zaščito smo 25. in 26. septembra 2008 gostili predstavnike slovaške varnostne službe, pristojne za varovanje diplomatskih misij. Slovaški kolegi so želeli spoznati delovanje Centra za varovanje in zaščito, predvsem na področju zagotavljanja varnosti varovanih objektov, kot so sedeži diplomatsko-konzularnih predstavništev in rezidence veleposlanikov.

Na sedežu Centra za varovanje in zaščito smo jim predstavili organizacijo in delovanje urada, zakonsko podlago za varovanje varovanih oseb in objektov ter umeščenost službe v slovenski varnostni sistem. Ob tem smo jim predstavili delo posameznih sektorjev, še posebej sektorja za varovanje objektov. Seznanili smo jih z organizacijo in nalogami oddelka za notranje varovanje objektov in oddelka za zunanje varovanje objektov ter oblikami varovanja (fizično, tehnično, operativno-preventivno varovanje). Spoznali so opremljenost policistov in ukrepe ob sprožitvi signalno-varnostnih naprav oziroma ob drugih varnostno pomembnih dogodkih.

Gostje so si nazadnje ogledali še dežurni komunikacijski center Centra za varovanje in zaščito. Predstavili smo jim varovanje objektov, kot sta sedež predsednika Vlade in sedež Državnega zbora Republike Slovenije. Spoznali so način vstopanja v oba objekta, sistem protibombne zaščite ter tehničnega in fizičnega varovanja.

Obisk slovaške delegacije na sedežu takratnega Urada za varnost in zaščito
Foto: Boštjan Janežič, CVZ GPU

Na povabilo kolegov iz Črne gore je 14. in 15. 5. 2009 v Podgorici in Cetinju potekalo delovno srečanje predstavnikov Centra za varovanje in zaščito s Sektorjem za obezbeđenječnosti i objekata varnostne službe Republike Črne gore, zadolžene za varovanje varovanih oseb in objektov.

Kolegi iz Črne gore so nam pod vodstvom pomočnika direktorja Uprave policije gospoda Miljana Perovića na sedežu Ministrstva za notranje zadeve, v prostorih Uprave policije v Podgorici, predstavili organizacijo sektorja za varovanje oseb in objektov, način dela, način sodelovanja z državnimi organi, veleposlaništvu, potek pridobivanja podatkov za izdelavo ocene ogroženosti in sodelovanje z Agencijo za nacionalno varnost. Podrobneje smo bili seznanjeni z linijo odgovornosti pomočnika direktorja Uprave policije, ki je odgovoren za delo sektorja za varovanje oseb in objektov in ga imenuje vlada Črne gore. Varnostna služba je pričela z delom kot samostojna organizacijska enota v Upravi policije leta 2007. Omenjeni sektor ima trenutno sistemiziranih 627 delovnih mest, od tega več kot 400 policistov opravlja notranje in zunanje varovanje varovanih objektov.

V nadaljevanju službenega obiska smo se v Skupščini Črne gore udeležili sestanka z gospodom Milanom Radovićem, generalnim sekretarjem Skupščine Črne gore, ter z gospodom Zoranom Magdalenićem, vodjo pisarne generalnega sekretarja. Gospod Radović je predstavil način sodelovanja in izmenjave informacij s sektorjem za varovanje varovanih oseb in objektov. V nadaljevanju nam je bil razkazan objekt Skupščine ter podrobneje predstavljen način varovanja.

Službeni obisk delegacije Centra za varovanje in zaščito pri kolegh v Črni gori
Foto: Arhiv CVZ GPU

Sledil je ogled Vile Gorica, državnega protokolarnega objekta Republike Črne gore, kjer se odvijajo sprejemi, ki jih organizirata predsednik države oziroma vlade. Seznanili smo se z načinom varovanja objekta ter z dodatnimi ukrepi varovanja, ko v objektu potekajo sprejemi. Predstavljeno nam je bilo tudi varovanje predsedniške rezidence v Cetinju. Zanimivo je, da objekt poleg zunanjega in notranjega fizičnega varovanja vsak dan med 10.00 in 18.00 uro varuje tudi častna straža, imenovana Perjanici. Častno stražo sestavljata dva t. i. perjanika, ki se menjata vsako uro oziroma glede na vremenske razmere. »Perjanici« so bili ustanovljeni leta 1831 kot telesni stražarji vladarja Petra II. Petrovića Njegoša.

Častna stražarja perjanika, ki se menjata vsako uro oziroma glede na vremenske razmere. »Perjanici« so bili ustanovljeni leta 1831 kot telesni stražarji vladarja Petra II. Petrovića Njegoša.
Foto: Osebni arhiv Ksenije Benedetti

Na naše povabilo so se stanovski kolegi iz Republike Hrvaške udeležili strokovne ekskurzije na območju posestva JGZ Brdo, na katerem so potekali domala vsi dogodki v času predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU v obdobju od 1. januarja do 30. junija 2008. Hrvaške kolege smo seznanili z načinom in oblikami varovanja ter si izmenjali dobre prakse pri varovanju oseb in objektov.

Obisk delegacije Republike Hrvaške na Brdu pri Kranju v času predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU
Foto: Arhiv CVZ GPU

V Policijski akademiji v Tacnu smo 26. novembra 2010 s podelitvijo potrdil udeležencem zaključili prvo regionalno usposabljanje s področja neposrednega varovanja varovanih oseb v specifičnih okoliščinah. Zbrane je nagovorila namestnica generalnega direktorja policije mag. Tatjana Bobnar. Program tritedenskega usposabljanja je bil zastavljen tako, da so vse države udeleženke aktivno sodelovale pri njegovi izvedbi. Verjamemo, da so se s takšnim načinom dela utrdili odnosi in zaupanje med temi službami. S svojim znanjem in sredstvi je sodelovalo pet držav, poleg Slovenije in Francije še Hrvaška, Srbija in Črna gora.

Mednarodno usposabljanje na področju varovanja oseb, ki so se ga udeležili predstavniki Hrvaške, Srbije, Črne gore, Francije in Slovenije.
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Namen usposabljanja je bil razvoj novih taktik varovanja, pa tudi širjenje mreže in krepitev sodelovanja sorodnih služb z območja Zahodnega Balkana. Usposabljanje, kot prvi tovrstni primer sodelovanja v takšni obliki v ožji in širši regiji, je kasneje dalo pozitivne odzive, saj so se podobne iniciative nato pripravile in izvedle v Srbiji in na Hrvaškem. Francoski strokovnjaki so izrazili navdušenje nad organizacijo in izvedbo programa ter pripravljenost za prihodnje sodelovanje.

Mednarodno sodelovanje na področju usposabljanja specializiranih služb za varovanje oseb v Valbandonu v Republiki Hrvaški
Foto: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Program je bil sestavljen iz treh modulov, ki so se odvijali na različnih lokacijah; prvi v Franciji (Pariz), drugi na Hrvaškem (Valbandon), tretji v Sloveniji (Planica). Po pet udeležencev iz vsake države je v vsakem tematsko različnem modulu najprej usvajalo teoretična znanja, nato pa so izvajali simulacije in taktične vaje v različnih okoliščinah, npr. na vodi, v gorah, na smučiščih, letališču ... Usposabljanje je bilo odlična priložnost za izmenjavo izkušenj in prenos znanja med udeleženci iz različnih držav.

Vse od ustanovitve Centra za varovanje in zaščito leta 1991 in do danes je bilo opravljeno nešteto zahtevnih varovanj varovanih oseb, tako domačih v tujini kot tujih ob obiskih v Republiki Sloveniji.

Jasno je, da so službe, ki opravljajo naloge varovanja varovanih oseb in objektov, medijsko zanimive z več vidikov. Varovane osebe, ki se jih varuje, so javne osebe, ki so neprestano v središču dogajanja, zato se v središču znajdejo tudi tisti, ki jih varujejo. Enako velja za tiste, ki opravljajo varovanje objektov, v teh primerih gre za objekte, kjer potekajo različni dogodki, ko npr. državljani izražajo svoja prepričanja, stališča pred varovanimi objekti, vse to spremljajo tudi mediji, ob tem pa se tisti, ki opravljajo varovanje takih objektov, znajdejo v središču pozornosti, še zlasti, če naredijo kaj v nasprotju z zakonom.

V nadaljevanju bomo predstavili nekatera najbolj zahtevna, odmevna in pomembna varovanja in dogodke pred varovanimi objekti v samostojni Republiki Sloveniji.

7.1 Dogodki med letoma 1991 in 2000

Eno od prvih zahtevnih in pomembnih varovanj, ki so ga opravili uslužbenci Centra za varovanje in zaščito, je bila proslava na Trgu republike 25. junija 1991, naslednji dan pa varovanje ob razglasitvi samostojnosti in enotnosti Republike Slovenije.

25. junija 1991 je takratna slovenska skupščina sprejela Temeljno ustavno listino o samostojni in neodvisni Republiki Sloveniji, ustavni zakon za njeno izvedbo in Deklaracijo o neodvisnosti, s čimer so bili sprejeti temeljni dokumenti za razglasitev samostojnosti. Slednjo je Slovenija slovesno razglasila dan pozneje na Trgu republike, čemur je sledila desetdnevna vojna z Jugoslovansko ljudsko armado.

Varovanje slovesnosti na Trgu republike v Ljubljani ob svečani razglasitvi samostojnosti Republike Slovenije

Foto: Tone Stojko. Hrani Muzej novejše zgodovine Slovenije.

7 DOGODKI, KI SO ZAZNAMOVALI CENTER ZA VAROVANJE IN ZAŠČITO

25. junija 1991 se je na Trgu republike zbral celotni državni in politični vrh v Sloveniji.

Foto: Marjan Ciglič. Hrani Muzej novejšje zgodovine Slovenije.

Naslednje pomembno varovanje je bilo varovanje Lojzeta Peterleta, prvega predsednika Vlade Republike Slovenije, izvoljenega v samostojni Sloveniji.

Varovanje predsednika Vlade Republike Slovenije po osamosvojitvi Slovenije
Foto: Boban Živulović

Prvi nekajurni obisk italijanskega predsednika Francesca Cossiga v Republiki Sloveniji je bil 3. novembra 1991. Varovanje je potekalo na območju Nove Gorice, kjer se je gost srečal s takratnim predsednikom Predsedstva Republike Slovenije Milanom Kučanom in predsednikom Vlade Republike Slovenije Lojzedom Peterletom.

Varovanje obiska predsednika Republike Italije med obiskom v Republiki Sloveniji
Foto: Boban Živulović

Petdnevni obisk nekdanjega italijanskega predsednika Francesca Cossiga v Republiki Sloveniji se je odvijal od 17. do 22. marca 1993. Varovanje je bilo opravljeno po I. stopnji takrat veljavnega navodila o varovanju oseb. (STA, 17. 3. 1993)

Dvodnevni obisk italijanskega predsednika Francesca Cossiga v Republiki Sloveniji, ki je potekal 17. in 18. januarja 1992. Varovanje je bilo opravljeno po I. stopnji takrat veljavnega navodila o varovanju oseb po Akciji »RIM 92«.

Vir: Delo, 4. november 1991

Papež Janez Pavel II. je bil na obisku v Republiki Sloveniji od 17. do 19. maja 1996 in nato še v letu 1999. Zanimivost tega varovanja je v tem, da smo prvič v samostojni Republiki Sloveniji opravili varovanje po »diamantu« in hkrati »kvadratu«.

Za ta varnostno zahteven projekt se je policija vnaprej dobro pripravila, kar je tudi dokazala z izvedbo varovanja ob obisku papeža. V Ljubljani je na dan obiska promet potekal tekoče in brez večjih zastojev, saj so organizatorji prireditve v Stožicah poskrbeli za dodatno informiranje o prostih parkiriščih, množice pa so večinoma prihajale z avtobusi, tako je prihajalo le do občasne gneče pešcev v neposredni bližini hipodroma, ko so posamezniki iskali vhode v svoj sektor. Vstop je kljub temu potekal zelo hitro, saj so obiskovalci upoštevali navodila organizatorjev in prišli na hipodrom brez nepotrebnih osebnih stvari, tako da so lahko policisti hitro in učinkovito poskrbeli, da je vsakdo prišel na svoje mesto. Ob vstopanju ni bilo nepotrebnih pregledov, čeprav so policisti nekatere pošiljali na temeljitejši pregled vsebine torbic. Tik ob vhodu so bile stojnice, kjer so obiskovalci dobili stol iz kartona in belo-rumen šal, s katerim so pozdravljali papeža. Ob osmih zjutraj je bilo na hipodromu Stožice že 60.000 obiskovalcev, ob prihodu papeža na hipodrom pa že več kot 100.000.

Varovanje obiska papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji v letih 1996 in 1999

Vir: Arhiv MNZ, Policija

Tik ob vhodu so bile stojnice, kjer so obiskovalci dobili stol iz kartona in belo-rumen šal, s katerim so pozdravljali papeža. Ob osmih zjutraj je bilo na hipodromu Stožice že 60.000 obiskovalcev, ob prihodu papeža na hipodrom pa že več kot 100.000.

Na hipodromu so za red in varnost skrbeli poleg uniformiranih policistov tudi gasilci, pripadniki civilne zaščite in drugi pripadniki organov za notranje zadeve. Poleg njih je bilo na prireditvenem prostoru še 900 pripadnikov različnih služb, ki so skrbele za prvo pomoč, oskrbo z vodo, razdeljevanje hrane, požarno zaščito, posredovanje informacij in drugo. V neposredno varovanje papeža je bilo vključenih 780 policistov. Z varnostnega vidika je prireditev na hipodromu minila mirno in brez večjih težav, saj policija ni odkrila nobenih kaznivih dejanj ali kršitev javnega reda in miru; izgubilo pa se 26 otrok, ki so bili vsi vrnjeni staršem.

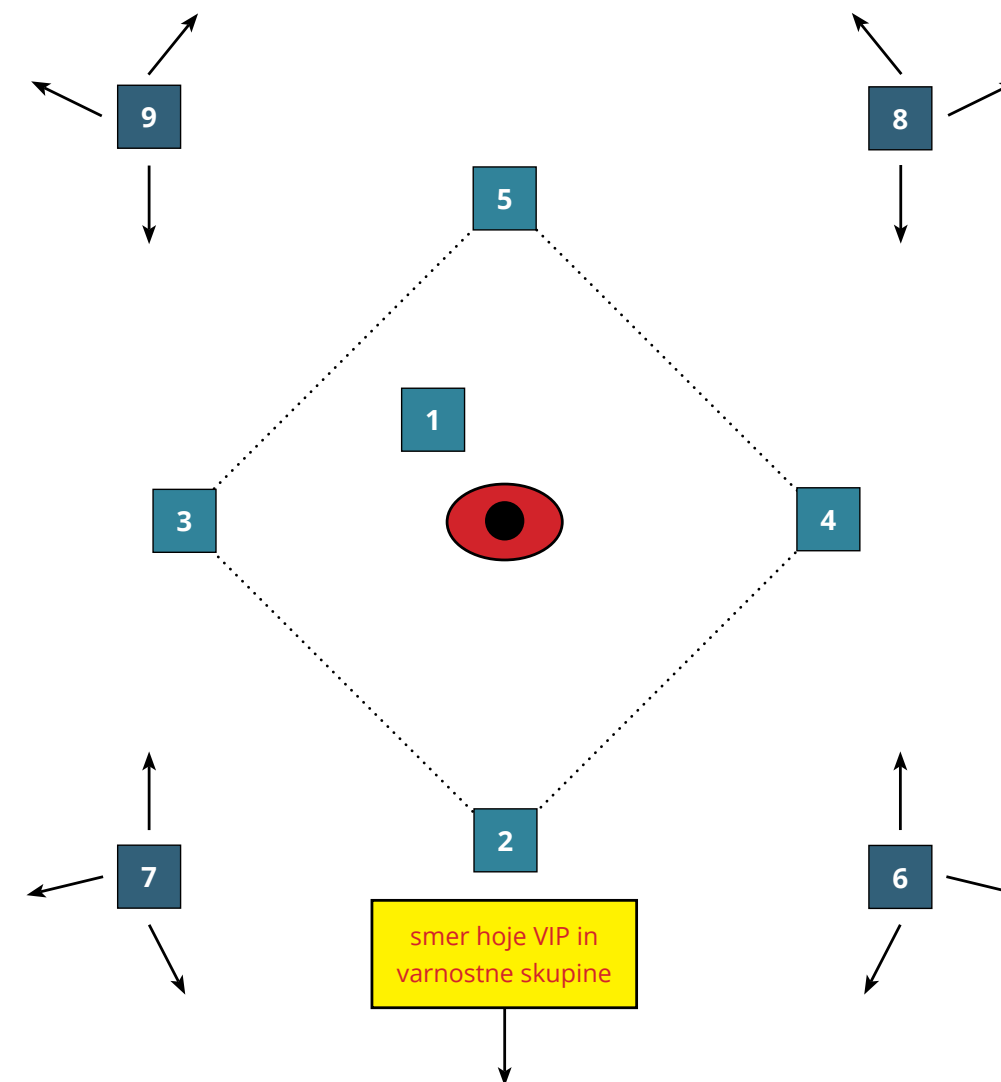
Varovanje ob obisku papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji smo uslužbenci centra opravili kar dvakrat, in sicer leta 1996 in 1999.

Foto: Boban Živilović

Policija je za zagotavljanje varnostnih standardov ob papeževem obisku uporabila tudi opremo, ki je do tedaj ni imela oziroma ni bila dovolj kakovostna ali pa količinsko ni zadoščevala. Šlo je za sredstva protibombne zaščite, kot so prenosni robot, prenosni rentgen, telekomunikacijska oprema, oprema za dva mobilna operativno-komunikacijska centra, blindirano vozilo, usmerjevalne in varnostne ograje, naprave za nočno opazovanje, specialna oprema za helikopter in drugo. Nekaj tehnične opreme, katere nabava ne bi bila smotrna, je Ministrstvo za notranje zadeve najelo, ostalo opremo pa je ministrstvo oziroma policija uporabljala pri nadaljnjih varovanjih najvišjih državnih funkcionarjev in ob obiskih tujih varovanih oseb ter pri varovanju športnih in drugih prireditev.

15. januarja 2007 smo ponovno združili moči in uspešno izvedli vse načrtovane naloge, ki jih je bilo treba opraviti v okviru akcije VIP »POZDRAV EVRO 2007«. Kljub temu da smo imeli na razpolago relativno malo časa in da so se podatki, na katerih je temeljilo načrtovanje in njegova izvedba, nenehno spreminjali, smo dokazali, da tudi v teh, za delo težavnih situacijah, premoremo veliko mero odločnosti, strokovnosti in pripravljenosti za delo.

Načrtovanje varovanja ob obisku papeža Janeza Pavla II. v Republiki Sloveniji od 16. do 18. maja 1996
Vir: Arhiv CVZ GPU

Slovenija je evro uvedla kot prva izmed desetih držav, ki so se Evropski uniji pridružile 1. maja 2004. S 1. januarjem 2007 je tako evro v Sloveniji postal zakonito plačilno sredstvo, in sicer po nepreklicno določenem tečaju 1 EUR = 239,640 SIT. Od 15. januarja 2007 je bilo v Sloveniji mogoče plačevati samo z evrskimi bankovci in kovanci; do vključno 14. januarja 2007 je namreč potekalo t. i. obdobje dvojnega obtoka, ko so se pri gotovinskem plačevanju lahko uporabljali tudi tolarski bankovci in kovanci. Tolarske bankovce je pri Banki Slovenije mogoče zamenjati brez časovne omejitve, tolarske kovance pa je bilo možno zamenjati do 3. januarja 2017. (<https://www.bsi.si/bankovci-in-kovanci/uvredba-evra-v-sloveniji>, 16. 9. 2020)

Varovanje prevoza denarja v sklopu akcije »VIP POZDRAV EVRO 2007« skupaj z Letalsko policijsko enoto
Vir: MNZ, Policija

Varovanje prevoza evrske gotovine po cestni infrastrukturi v sodelovanju s Specialno enoto in Upravo kriminalistične policije
Vir: MNZ, Policija

Policija je v sklopu akcije »VIP POZDRAV EVRO 2007« pripravila načrte za varovanje 175 prevozov evro gotovine kot tudi za vračilo tolarjev in presežkov evro gotovine. V akciji je sodelovalo 4.383 policistov, ki so opravili 94.183 ur in 20.757 nadurnega dela. Z motornimi kolesi, osebnimi in terenskimi avtomobili, intervencijskimi in blindiranimi vozili je bilo prevoženih skupno 421.322 kilometrov. (<https://www.policija.si/index.php/novinarsko-sredie/3116-sporo1482>, 16. 9. 2020)

Julija 1997 je bilo izvedeno varovanje osmih predsednikov držav Srednjeevropske pobude. Srečanja so se udeležili predsedniki Avstrije, Italije, Zvezne republike Nemčije, Madžarske, Češke, Slovaške, Poljske in Slovenije. Septembra istega leta smo opravili varovanje enajstih predsednikov vlad Srednjeevropske pobude. Varovanje se je odvijalo od letališča Jožeta Pučnika do Portoroža in nazaj. Zaradi logističnega vidika je bilo zelo zahtevno, saj je bilo treba delegacije pripeljati na določeno mesto na minuto natančno.

7. julija 1997 je Center za varovanje in zaščito opravil varovanje enodnevnega obiska predsednika Republike Italije Oscarja Luigija Scalfara s člani delegacije. Visoki gost je v Republiko Slovenijo priletel z letalom na brniško letališče. Na Erjavčevi 17 je potekal sprejem z vojaškimi častmi, nato smo gosta odpeljali na Brdo pri Kranju v Grad Brdo. Naj izpostavimo, da so ob obisku italijanskega predsednika na Brdu pri Kranju protestirali trije pripadniki društva Edinost iz Trsta, ki so hoteli predsedniku predati protestno pismo glede nespoštovanja pravic slovenske manjšine v Italiji. Protestnikom vstop na območje varovanja ni bil dovoljen.

Varovanje italijanskega predsednika smo opravili tudi na Tartinijevem trgu v Piranu.
Foto: Boban Živulović

Akcija »ISTAMBUL 97« je potekala od 3. do 4. aprila 1997 na območju Brda pri Kranju, Bleda in Ljubljane ob obisku predsednika Republike Turčije Sulejmana Demirela s soprogo in veččlansko delegacijo. Ob tem obisku je prihajalo do stalnih zamud in sprememb programa obiska, delavec oddelka za prevoze pri Generalnem sekretariatu Vlade je kar dvakrat zgrešil načrtano traso potovanja, kar je za izvedbo varovanja predstavljalo povečano tveganje, za uslužbence Centra za varovanje in zaščito pa tudi večji napor.

Od 10. do 11. marca 1997 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Vlade Republike Italije Romano Prodi s člani delegacije. Varovanje smo opravili na območju Brda pri Kranju in rezidence v Gradu Brdo. Ob tem obisku se nam je prvič zgodilo, da je varovana oseba pred zajtrkom odšla na jutranji tek, mi pa na to nismo bili pripravljeni, saj so bili naši varnostniki v oblekah in kravatah. Končalo se je dobro, saj je gost svoj tek opravil v zaprtem območju parka.

Posebna oblika varovanja je bila organizacija in izvedba varovanja princa Charlesa, ki je potekalo od 2. do 3. novembra 1998. V neposrednem fizičnem varovanju smo morali upoštevati tudi tako imenovani kraljevi protokol. V varovanju smo se prvič srečali tudi s pravimi »paparaci«, fotografi, ki so poskušali fotografirati vsako prestolonaslednikovo kretnjo. V boju za prostor in posnetek se je med fotografi bila prava vojna, opozorila večkrat niso zalegla, temveč smo se morali posluževati trših prijemov.

Varovanje obiska princa Charlesa v Sloveniji in sprejema, ki se ga je udeležil tudi naš olimpijonec Leon Štukelj. I
Foto: Boban Živulović

Zelo zahtevno varovanje smo opravili junija leta 1999, ko smo varovali takratnega predsednika ZDA Billa Clintona. Varovanje je bilo izvedeno ob pomoči vseh služb in policijskih sil v Sloveniji in varnostne službe US Secret Service, ki skrbi za varovanje najvišjih predstavnikov in institucij v ZDA na podlagi posebnega zakona, ki določa, da služba opravlja varovanje 24 ur, ne glede na lokacijo. Tu gre za varovanje predsednika, podpredsednika, bivših predsednikov in otrok do 18 leta starosti, pa tudi vdove predsednikov, ter tujih predstavnikov na obisku v ZDA. Za varovanje ostalih institucij v ZDA skrbijo različne službe oziroma agencije, kot so Zvezni preiskovalni biro (FBI), Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za obrambo. Poleg njih se z varovanjem ukvarjajo še druge zvezne agencije, vendar le v manjšem obsegu, in seveda policijske organizacije v posameznih zveznih državah.

Varovanje princa Charlesa ob sprehodu po prestolnici; princ je obiskal tudi pokrito tržnico in poskusil domače dobrote.

Foto: Boban Živulović

Sprejem na letališču Jožeta Pučnika in v centru glavnega mesta Ljubljane
Foto: Boban Živulović

Sprejem na letališču Jožeta Pučnika in v centru glavnega mesta Ljubljane

Foto: Boban Živulović

Obisk predsednika ZDA Billa Clintona v stavbi Državnega zbora Republike Slovenije

Foto: Boban Živulović

Blindirana limuzina, v kateri se je vozili predsednik Bill Clinton med obiskom v Sloveniji, je bila 24 ur varovana.

Foto: Boban Živulović

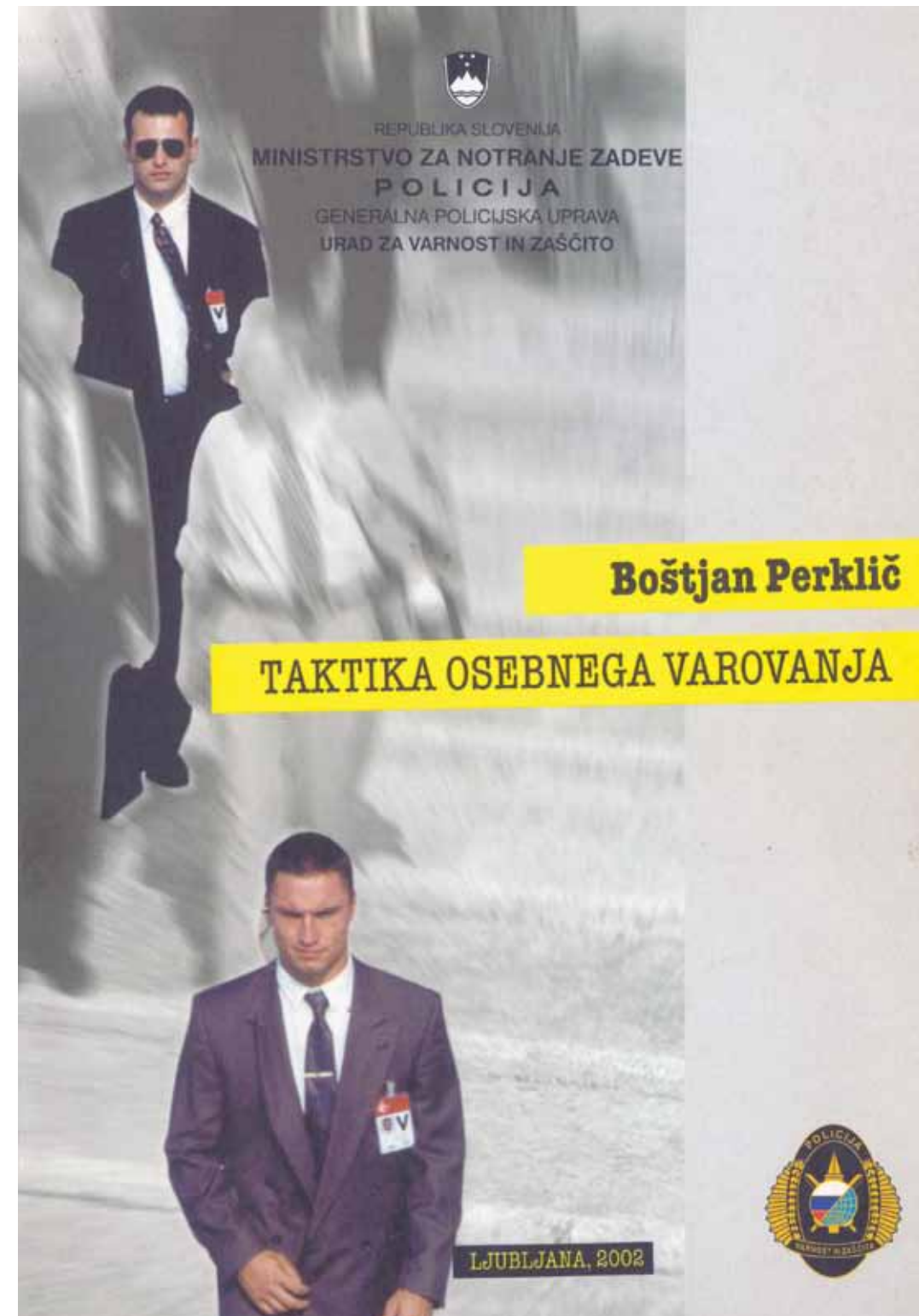

7.2 Dogodki med letoma 2001 in 2010

Eden od prvih dogodkov v letu 2001 je bilo praznovanje desetletnice ustanovitve takratne-ga Urada za varnost in zaščito.

Leta 2002 je izšel prvi priročnik za delo policista varnostnika z naslovom Taktika osebnega varovanja, katerega avtor je Boštjan Perklič. Vsebuje taktična priporočila za delo varnostnika pri osebnem varovanju.

Naslovna stran priročnika
Foto: CVZ GPU

11. aprila 2006 se je takratni predsednik vlade Republike Slovenije Janez Janša skupaj z obrambnim ministrom Karlom Erjavcem in zunanjim ministrom dr. Dimitrijem Ruplom v Afganistanu srečal z vojniki 17. kontingenta Slovenske vojske, ki so izvajali misijo zveze NATO v tej nemirni in mednarodni terorizem vpleteni državi. Uslužbenci Centra za varovanje in zaščito so ob tem opravili zelo zahtevno in tvegano varovanje, ki pa je na srečo minilo brez posebnih zapletov.

Varovanje takratnega predsednika Vlade Republike Slovenije Janeza Janše in obrambnega ministra Karla Erjavca ter zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla med obiskom 17. kontingenta Slovenske vojske v Afganistanu
Foto: Boban Živulović

31. maja in 1. junija 2006 je bil na uradnem obisku v Sloveniji monaški knez Albert II., ki se je srečal s takratnim predsednikom Republike Slovenije dr. Janezom Drnovškom in premierom Janezom Janšo. Kneza je spremljala močna gospodarska delegacija, zato je na Gospodarski zbornici Slovenije potekala slovensko-monaška poslovna konferenca. Knez Albert II. si je med obiskom ogledal več slovenskih krajev, med drugim smo varovanje opravili v Piranu, Postojnski jami, Goriških Brdih, na Bledu in Brdu pri Kranju. Zanimivost obiska je bilo varovanje in prevoz varovane osebe s helikopterjem Letalske policijske enote, kjer si je visoki gost iz zraka ogledal Triglavski narodni park.

Varovanja v okviru predsedovanja Slovenije Svetu EU
Foto: Arhiv CVZ GPU

V obdobju od 1. januarja do 30. junija 2008 je Republika Slovenija predsedovala Svetu EU. Med predsedovanjem se je na območju JGZ Brdo odvijalo večje število dogodkov, ki smo jih varovali po najvišjih stopnjah varovanja. Območje JGZ Brdo je bilo v tem času stalno varovano z večjim številom policistov, ki so prihajali iz skoraj vseh policijskih uprav v Republiki Sloveniji.

Predsedovanje držav članic Svetu EU je vpeljala že Pogodba o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti, t. i. Rimska pogodba iz leta 1957. Ta je določila, da države članice izmenoma prevzemajo funkcijo predsednika Sveta ministrov za šest mesecev. Svet Evropske unije je decembra 2004 sprejel odločitev, da bo Slovenija predsedovala Svetu EU v prvem skupinskem predsedovanju skupaj z Nemčijo in s Portugalsko, in sicer od 1. januarja 2008 do 30. junija 2008. V času predsedovanja je imela Slovenija tri pomembne skupine nalog: (1) vodenje dela vseh sestavov Sveta EU in Evropskega sveta, (2) zastopanje Sveta EU v odnosu do drugih institucij EU in (3) zastopanje Evropske unije v mednarodni skupnosti.

Predsedovanje Svetu EU je bilo za Slovenijo pomembno politično priznanje. V letu 2007 se je kot prva nova članica izkazala s hitrim in tekočim prevzemom evra. Tudi v predsedovanje je vstopila kot prva izmed novih članic.

DELOVNA SKUPINA ZA KOORDINACIJO PRIPRAV POLICIJE NA PREDSEDVANJE EU

Sašo Korenjak

9. februarja lani je generalni direktor policije Jože Romšek izdal Sklep o imenovanju Delovne skupine za koordinacijo priprav policije na predsedovanje EU od 1. januarja do 30. junija 2008, ki jo vodi direktor urada za varnost in zaščito, Sašo Korenjak. V delovno skupino so imenovani predstavniki NOE GPU ter predstavniki PU Kranj in PU Ljubljana, v njeno delo pa se glede na potrebe vključujejo tudi drugi delavci policije.

Naloge delovne skupine so: spremljanje in ocenjevanje varnostnih razmer v Republiki Sloveniji, priprava ocene ogroženosti, usklajevanje vseh dejavnosti v policiji za zagotovitev varnosti udeležencem dogodkov med predsedovanjem, priprava načrtov policije za zagotovitev varnosti vseh dogodkov, vezanih na predsedovanje.

Zaradi specifičnega dela na posameznih področjih so bile v okviru delovne skupine imenovane tudi podskupini za promet ter informacijsko telekomunikacijsko podporo in podskupina za pripravo ocene ogroženosti.

Veliko dela so člani opravili že pred začetkom predsedovanja. Poleg priprav načrtov varovanj so predvsem delavci urada za varnost in zaščito izvedli vrsto usposabljanj (tuji jeziki, varovanje objektov, varnostno spremstvo, varovanje oseb,...), v fazi priprav so se udeležili posameznih dogodkov, ki sta jih organizirali Nemčija in Portugalska, prav tako pa so bili pripravljeni in usklajeni vsi varnostni ukrepi, ki jih policisti urada za varnost in zaščito izvajajo v Bruslju. Za policiste, ki izvajajo naloge varovanja KC Brdo, so bila zagotovljena civilna oblačila in vse potrebno za normalno delo (garderobe, parkirne površine, hrana,...).

letnik LVI/št. 2/2008

17

Članek v reviji Varnost v zvezi z nalogami centra ob varovanju predsedovanja Slovenije Svetu EU
Vir: Varnost št. 2/2008

Delovna skupina je pred začetkom predsedovanja pripravila vse potrebne načrte varovanja oz. načrte dejavnosti za zagotovitev varnosti vsem udeležencem dogodkov v Republiki Sloveniji. Policija je določene ukrepe varovanja izvajala že pred formalnim začetkom predsedovanja, predvsem decembra 2007, ko so se v Sloveniji vrstili zadnji dogodki oz. priprave na prevzem predsedovanja.

Vsi člani delovne skupine dejavno sodelujejo tudi pri operativnem izvajanju nalog policije, še posebej v pripravljalni fazi za posamezne večje dogodke, ko se operativno usklajujejo podrobnosti operacionalizacije načrtov varovanj in je potrebno tudi usklajevanje s Sekretariatom za predsedovanje EU oz. ostalimi organizatorji. Pri tem je še zlasti dejaven pomočnik direktorja UVZ Silvo Vrbancič.

Uspešno delo delovne skupine, podskupin in celotne policije pa ne bi bilo mogoče brez velikega prispevka vseh policistov oz. policistov ter ostalih delavcev policije. Vse policiste, ne le policiste našega urada, bi rad pohvalil za pomoč in njihov prispevek pri izvajanju varnostnih ukrepov. Policisti namreč prihajajo v kadrovsko pomoč našemu uradu in drugim NOE oz. PU za izvajanje varovanja objektov, policijskega spremstva ter neposrednega fizičnega varovanja. Ob tem smo soočeni z nemalo težavami, ki v veliki meri niso odvisne od naših dejavnosti, temveč so vezane predvsem na same

programe in dejstvo, da zadnji podatki o prihodih in odhodi delegatov prihajajo izredno pozno, tik pred dogodki.

Vsi policisti in vse policijske uprave v Sloveniji so vključeni v izvajanje določenih nalog, tako iz usmeritev kot operativno na terenu, saj je poleg glavnih dogodkov še vrsta dogodkov iz spremljevalnega programa in podministrskih dogodkov.

Nekaj besed bi na tem mestu namenil vsem delavcem našega urada. Predsedovanje EU je prav gotovo enkratni dogodek za vsako državo, biti aktivno udeležen pri njegovi organizaciji, predvsem pa na tako zahtevnem področju, kot je varovanje, pa je poleg velike obveznosti še večja odgovornost, za nekatere tudi čast. Zavedam se, da brez vašega prispevka predsedovanje EU z varnostnega vidika ne bi moglo tako nemoteno potekati. Še posebej pa bi izpostavil, da ste ob nalogah, povezanih s predsedovanjem, v tem času več kot uspešno izvajali tudi vse ostale naloge s področja varovanja oseb in objektov, za kar se vam vsem skupaj iskreno zahvaljujem, saj ste ponovno pokazali, da ste sposobni izvesti najzahtevnejše naloge.

To, da policija oz. policisti strokovno in uspešno opravljamo svoje naloge, nam priznavata tako domača kot tuja javnost, kar priča tudi vrsta pohval, zato še enkrat, vsem policistom, resnično hvala.

Foto: Milan Tomažin

Varovanje kongresnega centra JGZ Brdo v času predsedovanja Slovenije Svetu EU, ki so ga opravljali policisti Centra za varovanje in zaščito ter policisti iz drugih policijskih uprav, dodeljeni v kadrovsko pomoč.

Foto: Milan Tomažin, SE GPU

Na podlagi sklepa generalnega direktorja policije je bila imenovana Delovna skupina za koordinacijo priprav policije na predsedovanje EU od 1. januarja do 30. junija 2008, ki jo je vodil direktor Urada za varnost in zaščito Sašo Korenjak. V delovno skupino so bili imenovani predstavniki notranjih organizacijskih enot GPU ter predstavniki policijskih uprav Kranj in Ljubljana, v njeno delo pa so bili vključeni tudi drugi delavci policije. Naloge delovne skupine so bile spremljanje in ocenjevanje varnostnih razmer v Sloveniji, priprava ocene ogroženosti, usklajevanje vseh dejavnosti v policiji za zagotovitev varnosti udeležencev dogodkov med predsedovanjem, priprava načrtov policije za zagotovitev varnosti vseh dogodkov, vezanih na predsedovanje.

Zaradi specifičnega dela na posameznih področjih so bile v okviru delovne skupine imenovane tudi podskupine za promet ter informacijsko telekomunikacijsko podporo in podskupina za pripravo ocene ogroženosti.

Center za varovanje in zaščito je opravil varovanje ob srečanju EU in ZDA na Brdu pri Kranju, ki se ga je udeležil takratni predsednik ZDA George Bush.
Foto: Milan Tomažin, SE GPU

Veliko dela so člani opravili že pred začetkom predsedovanja. Poleg priprav načrtov varovanj so predvsem delavci Urada za varnost in zaščito izvedli vrsto usposabljanj (tuji jeziki, varovanje objektov, varnostno spremstvo, varovanje oseb itd.), v fazi priprav so se udeležili posameznih dogodkov, ki sta jih organizirali Nemčija in Portugalska, prav tako so bili pripravljeni in usklajeni vsi varnostni ukrepi, ki jih policisti Urada za varnost in zaščito izvajajo v Bruslju. Za policiste, ki so izvajali naloge varovanja Konferenčnega centra Brdo, so bila zagotovljena civilna oblačila in vse potrebno za nemoteno delo (garderoba, parkirne površine, hrana itd.). Vsi policisti in vse policijske uprave v Sloveniji so bile vključene v izvajanje določenih nalog, tako iz usmeritev kot operativnih nalog na terenu, saj je poleg glavnih dogodkov potekala še vrsta dogodkov iz spremljevalnega programa in podministrskih dogodkov. To, da smo naloge opravili strokovno in uspešno, so nam priznali tako domača kot tuja javnost, kar priča tudi vrsta pohval, ki smo jih prejeli za opravljeno delo.

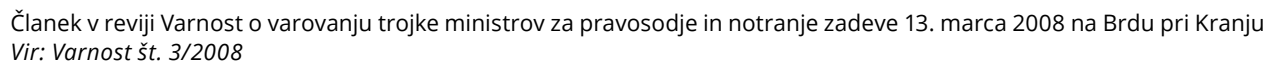
Foto zgodba, objavljena v prilogi Dela
Vir: Delo

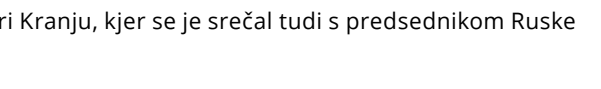
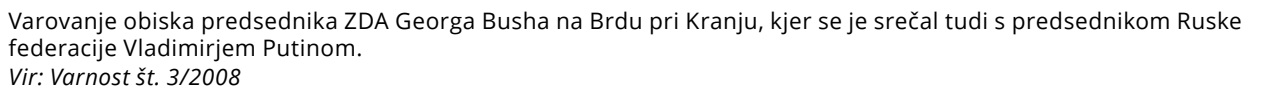
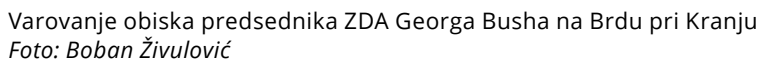
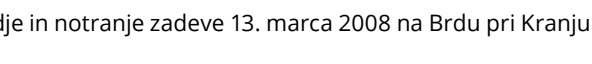
Foto zgodba, objavljena v prilogi Dela
Vir: Delo

Objave v reviji Varnost v luči predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU
Vir: Varnost št. 2/2008

9. in 10. oktobra 2008 je v okviru slovenskega predsedovanja Svetu EU potekalo srečanje VRH EU – ZDA. Osrednji dogodki so se odvijali na območju PU Kranj, damski program pa tudi na območju PU Ljubljana. Na območju PU Kranj so se aktivnosti odvijale na območju Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana in protokolarnega objekta Brdo pri Kranju ter na cestnih relacijah med navedenima lokacijama.

21. oktobra 2008 je na tridnevni državniški obisk na povabilo predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka prispela britanska kraljica Elizabeta II. s soprogom vojvodo Edinburškim. Obisk in varovanje sta potekala na območju letališča Jožeta Pučnika, posestva Brdo pri Kranju in Ljubljane ter Lipice. Na obisk je prispel tudi britanski zunanji minister Miliband.

Kraljica Elizabeta II. med sprehodom po starem delu Ljubljane, kjer jo je pozdravila velika množica radovednežev, zato je bilo varovanje zelo zahtevno.

Foto: Boban Živulović

Kraljica Elizabeta II. na obisku v Lipici
Foto: Boban Živulović

Sprejem in varovanje v predsedniški palači na Erjavčevi in na Prešernovi cesti v Ljubljani
Foto: Boban Živulović

O kraljičinem obisku je poročalo 280 novinarjev. Na Brdu pri Kranju je kraljico z vojaškimi častmi sprejel predsednik republike Danilo Türk. Kraljica in predsednik sta najprej pregledala častno stražo, sledil je pozdrav zastavi, nato pa se je Elizabeta II. med drugim rokovala s predsednikom državnega zbora Pavlom Gantarjem, predsednikom državnega sveta Blažem Kavčičem, zunanjim ministrom dr. Dimitrijem Ruplom, varuhinjo človekovih pravic Zdenko Čebašek Travnik in dosedanjim slovenskim veleposlanikom v Veliki Britaniji Iztokom Mirošičem. Ko je britanska kraljica Elizabeta II. prispela v Ljubljano, jo je pred hotelom Union pozdravila radovedna množica Ljubljančanov. Nato si je v hotelu ogledala otroško glasbeno predstavo z naslovom Džungel Jangle, ki so jo pripravili otroci Britanske mednarodne šole v Ljubljani in ljubljanske osnovne šole Vita Kraigherja.

19. maja 2010 se je pred Parlamentom Republike Slovenije zgodil varnostni incident, ko so študentske demonstracije iz mirnega protesta prerasle v nasilje in skrunitev državnega zbora. Policija je ob tem pridržala več kot 30 protestnikov, poškodovanih pa je bilo tudi več kot deset policistov, ki so sodelovali v varovanju protestnega shoda. Študente in dijake je na ulice spravil predvsem predlog Zakona o malem delu, kritični pa so bili do sprememb pri štipendiranju in do ukinitve brezplačne malice za dijake. Po ocenah organizatorjev je protestiralo okoli 15.000 ljudi, ki so se sprva zbrali na Prešernovem trgu, kjer je vse potekalo mirno in brez posebnosti. Nato pa so odšli na Trg republike, kjer so protestniki z granitnimi kockami poškodovali stavbo državnega zbora in s tem povzročili več tisoč evrov škode. (24ur.com, 15. 10. 2020)

Razbito pročelje pred vhomom v Državni zbor Republike Slovenije ob študentskih demonstracijah leta 2010
Foto: Alesh Maatko, 24ur.com

Študentske demonstracije leta 2010 so na objektu sedeža Državnega zbora Republike Slovenije povzročile veliko škodo.
Foto: Boban Živulović

Študentske demonstracije leta 2010 so na objektu sedeža Državnega zbora Republike Slovenije povzročile veliko škodo.
Foto: Boban Živulović

7.3 Dogodki med letoma 2011 in 2021

Zelo pomemben dogodek in zahtevno varovanje se je odvijalo 30. avgusta leta 2011, ko je Slovenijo obiskala nemška kanclerka Angela Merkel, ki jo je najprej sprejel predsednik Slovenije dr. Danilo Türk, nato pa še takratni predsednik Vlade Republike Slovenije Borut Pahor. Merklova se je skupaj s predsednikom Pahorjem odpravila na ogled starega mestnega jedra Ljubljane. Sprehodila sta se do magistrata, medtem pa se je kanclerka rokovala tudi s skupino navdušenih izraelskih turistov, kar je za varovanje predstavljalo povečano varnostno tveganje. Na poti po Ciril-Metodovem trgu je kanclerka presenetila z ogledom vhoda v gostilno Sokol, kjer so stale narodne noše. Ogledala si je tudi ljubljansko stolnico in se sprehodila proti tržnici. Ustavila se je pri prodajalki suhega cvetja, kjer je predsednik Pahor nemški kanclerki kupil šopek. Po ogledu starega mestnega jedra sta se varovani osebi odpravili na ljubljanski grad na delovno kosilo, nato pa še v Cankarjev dom, kjer je bila tiskovna konferenca.

Nemška kanclerka Angela Merkel na obisku pri takratnem predsedniku Vlade Republike Slovenije Borutu Pahorju
Foto: Boban Živulović

Članek, objavljen v reviji Varnost ob praznovanju 20-letnice centra
Vir: Varnost št. 2/2012

VARNOST

AKTUALNO

- signalno-varnostnih naprav, opravlja pa tudi naloge prekrškovnega organa.
- Osnovna naloga centra je, da v skladu z Uredbo o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija (Uradni list RS, št.110/2010) z različnimi oblikami preventivnega, operativnega, tehničnega in fizičnega varovanja pred vsemi grožnjami varuje:
- predsednika ali poglavarja države na uradnem obisku,
 - predsednika Republike Slovenije, predsednika Državnega zbora Republike Slovenije, predsednika Vlade Republike Slovenije ter njihove zakonce,
 - ministra za zunanje zadeve, ministra za obrambo in ministra za notranje zadeve,
 - predsednika Državnega sveta Republike Slovenije, predsednika Ustavnega sodišča Republike Slovenije, predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, ostale ministre, generalnega državnega tožilca, direktorja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije,
 - nekdanjega predsednika Republike Slovenije,
 - predsedniške kandidate, in sicer od potrditve kandidatur do uradne razglasitve izida volitev Državne volilne komisije,
 - najvišje predstavnike Evropske unije, tujih držav in mednarodnih organizacij, kadar so na obisku v Republiki Sloveniji,

- objekte in okoliše, v katerih je sedež predsednika Republike Slovenije, Vlade Republike Slovenije, Državnega zbora Republike Slovenije in ministrstva za notranje zadeve,
 - objekte in okoliše objektov, v katerih so sedeži diplomatsko-konzularnih predstavništev in predstavništev mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji,
 - prostore posebnega pomena ob posebnih protokolarnih dogodkih in dejavnostih državnega pomena,
 - po odredbi generalnega direktorja policije tudi druge državne funkcionarje, če je zaradi opravljanja njihove funkcije resno ogroženo njihovo življenje ali osebna varnost.
- Pri svojem delu se varnostniki srečujejo s tujimi varnostnimi organi, s katerimi si izmenjujejo mnenja in izkušnje, ki so potrebne za učinkovito izvajanje varovanja. CVZ že od ustanovitve dobro sodeluje z ameriški, nemški, hrvaški, ruski in drugimi tujimi varnostnimi organi. Med drugim in sodeluje z organizacijami, kot so ENPPF (European Network of the Protection of Public Figures) in APPS (Association of Personal Protection Service), kjer pridobiva predvsem sistemske rešitve podobnih evropskih in svetovnih nacionalnih služb varovanja in zaščite.

Besedilo: Branko Skrbinek, vodja CVZ UPS GPU
Foto: Milan Tomažin, SE UPS GPU

Kadrovska zasedenost oziroma število sistemiziranih delovnih mest v UVZ oz. CVZ

- 8 (maj 1991)
- 22 (april 1994)
- 78 (do aprila 2000)
- 238 (do decembra 2001)
- 338 (od decembra 2001)
- 267 (od julija 2010)
- 268 (od septembra 2011)

Članek, objavljen v reviji Varnost ob praznovanju 20-letnice centra
Vir: Varnost št. 2/2012.

6. in 7. maja 2012 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Vlade Republike Turčije Recep Tayyip Erdoğan z uradno delegacijo. Med obiskom je prihajalo do pogostih sprememb programa. Tako je letalo varovane osebe pristalo na Letališču Jožeta Pučnika ob 00:00 uri in ne ob 19:30 uri, kot je bilo predvideno. Sledil je prihod pred Grand hotel Union okrog 1:00 ure. Naslednji dan se je večje odstopanje od programa pojavilo pri odhodu iz Vlade Republike Slovenije (skoraj ura zamude) ter pri odhodu na Letališče Jožeta Pučnika (1 ura in 15 minut zamude), saj je bil odhod letala šele okrog 22:45. Na letališču so hoteli turški varnostniki vstopiti na letališče pri prehodu VIP. Varnostna služba letališča je hotela opraviti njihov pregled, prišlo je do manjšega konflikta med službama. V nadaljevanju je bil opravljen prehod varnostnikov po seznamu in na podlagi potnih listin. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je vsaj nekaj varnostnikov oboroženih, na sestankih pa je bilo dogovorjeno, da pride vse orožje z letalom. Turški varnostni organi so pri postavitvi kolone dodali nekatera vozila, ki so jih želeli vključiti v kolono, eno vozilo za prevoz prtljage varovane osebe pa je izpred letala v spremstvu njihovih varnostnikov odpeljalo proti Ljubljani, o čemer ni bil seznanjen niti njihov vodja varovanja.

Obisk predsednika Turčije v Ljubljani
Foto: Daniel Novakovič, STA

Naslednji dan je nasproti stavbe Državnega zbora Republike Slovenije protestiral moški, ki je v roki držal napis »ERDOGAN, IRAQ IS NOT YOUR BUSSINESS«. Pred prihodom varovane kolone je turški varnostnik moškemu najprej raztrgal transparent, nato pa hotel z njim fizično obračunati. Moški je zaradi posega turškega varnostnika kričal, zato so turški varnostniki iz varnostne kolone takoj stekli čez cesto, da bi z njim obračunali. Policisti so moškega zaščitili, prišlo je do manjšega fizičnega stika med turškimi varnostniki in policisti.

Od 15. do 17. maja 2012 je bil na obisku v Republiki Sloveniji njegova svetost Dalajlama z delegacijo. Varovanje je potekalo na območju PU Maribor.

Varovanje obiska Dalajlame v Republiki Sloveniji smo opravili uslužbenci Centra za varovanje in zaščito.
Foto: Boban Živulović

Varovanje obiska Dalajlame v Republiki Sloveniji smo opravili uslužbenci Centra za varovanje in zaščito.
Foto: Boban Živulović

20. in 21. maja 2013 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Republike Madžarske János Áder z uradno delegacijo in s spremstvom. Program obiska je predvideval protokolarni sprejem šefa tuje države z vojaškimi častmi na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Načrtovanje obiska predsednika Republike Madžarske Jánosa Ádra in varovanje ob sprejemu z vojaškimi častmi
Vir: Arhiv MNZ, Policija

Varovanje predsednika Republike Madžarske Jánosa Ádra
Foto: Tamino Petelinšek, STA

Varovanje britanskega princa Edwarda, grofa Wesseškega in grofice Wesseške Sophie
Foto: Boban Živulović

Varovana oseba je v času obiska potovala v vozilu madžarskih varnostnih organov. Izjema je bilo potovanje na relaciji Kongresni trg–Predsedniška palača–Vila Podrožnik, saj je varovana oseba potovala skupaj s predsednikom Republike Slovenije v glavnem vozilu Centra za varovanje in zaščito. V času obiska je bilo v kolono vključeno še varnostno vozilo madžarskih varnostnih organov.

Od 13. do 16. junija 2013 je bil na delovnem in zasebnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Republike Estonije Toomas Hendrik Ilves s soprogo in z delegacijo.

Britanski princ Edward, grof Wesseški in grofica Wesseška Sophie so obiskali Slovenijo na povabilo britanskega veleposlanika v Sloveniji Andrewa Pagea 26. in 27. 6. 2013. Udeležili so se dogodkov v okviru projekta Great British Days, ki jih je pripravilo veleposlaništvo v Ljubljani.

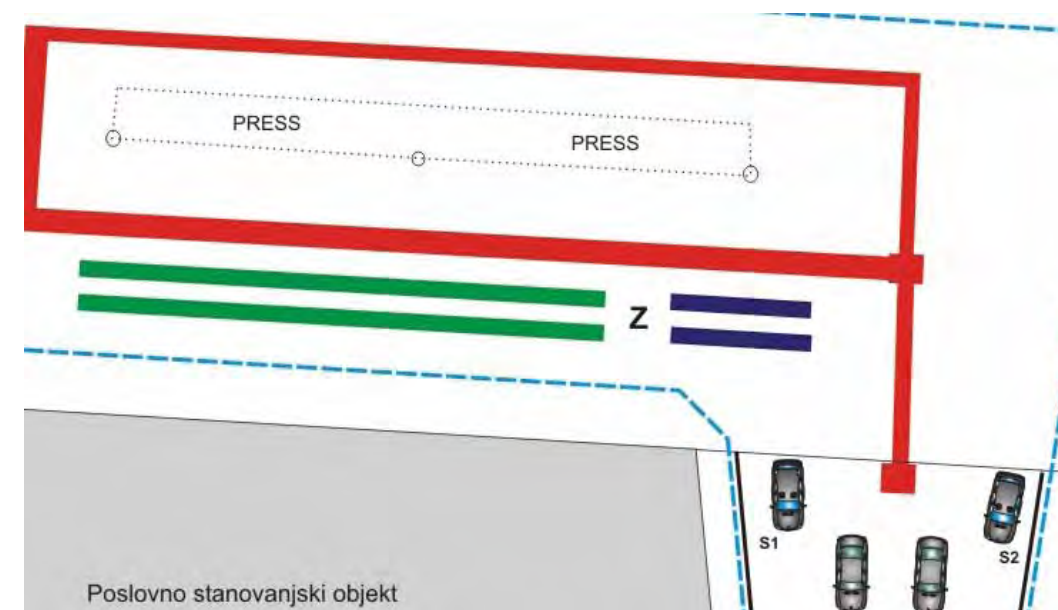
25. julija 2013 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Republike Francije François Hollande z uradno delegacijo in s spremstvom. Vse varnostne zahteve in podrobnosti varovanja smo načrtovali in usklajevali s predstavniki francoskih varnostnih organov, in sicer z varnostno skupino predsednika Francije (GSPR). Uvodno srečanje je bilo 17. julija 2013, kjer se je izoblikoval okvirni protokolarni program obiska in ogled vseh možnih lokacij. V predhodnico so prišli štirje pripadniki varnostne skupine GSPR, nato pa smo se dnevno srečevali in usklajevali podrobnosti varovanja ter ogleda lokacij.

25. julija 2013 je na Brdu pri Kranju potekalo srečanje predsednikov držav Zahodnega Balkana. Srečanja so se udeležili predsedniki in ministri za zunanje zadeve držav Slovenije, Francije, Albanije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Kosova, Makedonije, Srbije, in predstavnik Evropske unije. Zaradi okvare je bilo zamenjano »S« vozilo v koloni predsednika Republike Bosne in Hercegovine. Vse varovane osebe so v večernih urah zapustile območje Brda in odšle na različne lokacije po Sloveniji. Zaradi okvare letala sta na Letališču Jožeta Pučnika ostala predsednik Albanije in minister za zunanje zadeve Kosova. Letalo je nato poletelo z enournno zamudo.

Na Brdu pri Kranju smo opravili varovanje srečanja ministrov Jugovzhodne Evrope in Zahodnega Balkana.
Foto: Damjan Žibert, 24ur.com

1. in 2. septembra 2013 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji zvezni predsednik Republike Avstrije dr. Heinz Fischer s soprogo, z uradno delegacijo in s spremstvom.

Skica prihoda oziroma odhoda varovane kolone na Kongresni trg v Ljubljani za sprejem varovane osebe z vojaškimi častmi
Vir: Arhiv CVZ GPU

Varovanje sprejema avstrijskega predsednika dr. Heinza Fischerja z vojaškimi častmi na Kongresnem trgu v Ljubljani
Foto: Boban Živulović

Med obiskom v Kočevju je prišlo do večje spremembe časovnice protokolarnega obiska, saj so se pogovori, obisk muzeja in kulturni program zavlekli za eno uro, tako da je prišlo do spremembe programa obiska. V času varovanja je prišlo tudi do neusklajene oziroma nedogovorjene izjave za medije v Pokrajinskem muzeju v Kočevju, saj prvotno ni bila načrtovana, avstrijska stran (ORF) pa je preko vodje Službe za stike z javnostmi, Urada koroške deželne vlade izsilila izjavo varovane osebe, katere so se udeležili tudi predstavniki slovenskih medijev.

Od 4. do 22. septembra 2013 so uslužbenci Centra za varovanje in zaščito opravili več deset varovanj domačih in tujih varovanih oseb, ki so se udeležili evropskega prvenstva v košarki, ki se je odvijalo kar na šestih prizoriščih v Sloveniji. V okviru Eurobasketa je Center za varovanje in zaščito oziroma policija odprla akcijo »EUROBASKET 2013«.

Varovanje varovanih oseb ob otvoritvi evropskega prvenstva v košarki v dvorani Stožice
Vir: Boštjan Perklič, CVZ GPU

Varovanje Andersa Fogha Rasmussena, generalnega sekretarja Zveze NATO, ob obisku v Sloveniji
Foto: Jaka Gasar, Dnevnik

23. in 24. januarja 2014 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji generalni sekretar Zveze NATO Anders Fogh Rasmussen z uradno delegacijo in s spremstvom.

3. februarja 2014 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy z uradno delegacijo in s spremstvom. Van Rompuy se je udeležil sprejema pri predsedniku Republike Slovenije, predsednici Vlade Republike Slovenije in predsedniku Državnega zbora Republike Slovenije.

Varovanje obiska predsednika Evropskega sveta Hermana Van Rompuya na obisku v Državnem zboru Republike Slovenije
Foto: Daniel Novakovič, STA

25. februarja 2014 je bil na delovnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Vlade Velikega vojvodstva Luksemburg Xavier Bettel s člani uradne delegacije in spremstvom. Ob prihodu varovane osebe in delegacije na Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana je ob 10:50 sledil odhod kolone vozil s policijskim spremstvom proti Ljubljani, kjer je bil po protokolarnem programu previden prihod pred predsedniško palačo ob 11:20. Ko je bila kolona na južni obvoznici v Ljubljani (razcep Kozarje), je vodjo varovanja poklicala Ksenija Benedetti, šefinja Protokola Republike Slovenije, in povedala, da kolona ne sme priti pred predsedniško palačo pred 11:20, ker predsednice Vlade Republike Slovenije še ni v vladni palači. Vodja varovanja je zato vodji policijskega spremstva naročil, da spremeni traso potovanja, tj. da na Barjanski cesti zavije desno ter nadaljuje vožnjo po Karlovski, skozi predor pod gradom, čez Zmajski most, po ulici Komenskega, Tavčarjevi na Slovensko cesto, nadaljuje do Aškerčeve in zavije na Prešernovo. Ko je kolona prispela v križišče Tavčarjeve in Slovenske ceste, je policijska predhodnica zapeljala v križišče in za vse udeležence v prometu tako zaprla promet. Z leve strani je po Slovenski cesti v smeri proti Bavarskemu dvoru pripeljal mestni avtobus, ki ni upošteval jasnih zvočnih in svetlobnih znakov policijskega vozila za spremstvo ter z nezmanjšano hitrostjo vožnjo nadaljeval proti križišču oziroma proti policijskemu vozilu, ki je stalo v križišču. Voznik policijskega vozila je opazil, da voznik avtobusa ne zaustavlja vozila in da bo avtobus trčil v policijsko vozilo, če bo to še vedno v križišču, zato je zapeljal iz križišča v levo v smeri Slovenske ceste proti križišču Ajdovščina. V koloni vozil s policijskim spremstvom je bilo kot drugo vozilo vozilo Protokola Republike Slovenije oziroma generalnega sekretarja Vlade RS, ki je bilo jasno označeno s svetlobnimi znaki za vozila v spremstvu (rdeča modra luč v maski vozila in na strehi vozila). Voznik protokolarnega vozila je sledil z vožnjo policijskemu vozilu. Voznik protokolarnega vozila je opazil avtobus potniškega prometa z njegove leve strani in uvidel, da se ne bo ustavil, zato je močno zavrl, kljub temu je prišlo do oplaženja desnega bočnega dela avtobusa in sprednjega dela protokolarnega vozila. Voznik protokolarnega vozila je z vožnjo nadaljeval za policijskim vozilom.

Varovanje predsednika Vlade Velikega vojvodstva Luksemburg Xavierja Bettela med obiskom pri takratnem predsedniku Vlade Republike Slovenije
Foto: Boban Živilović

Varovanje predsednika Republike Slovenije in predsednikov tujih držav na Brdu pri Kranju v okviru pobude Brdo-Brijuni Process
Foto: Daniel Novakovič, STA

2. in 3. junija 2014 je na Brdu pri Kranju potekala ministrska konferenca Brdo Process, ki jo je organiziralo Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, vodili pa smo jo pod akcijo VIP »Brdo 2014«. Konferenca so se udeležili ministri za notranje zadeve Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Slovenije z uradnimi delegacijami in s spremstvom. Celoten dogodek smo varovali po III/C stopnji Pravil o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija.

Varovanje predsednika Republike Slovenije v tujini v okviru pobude Brdo-Brijuni Process
Foto: Nebojša Tejić, STA

Od 25. do 26. novembra 2014 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji zvezni predsednik Nemčije Joachim Gauck z uradno delegacijo in s spremstvom. Obisk smo varovali po najvišji stopnji Pravil o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija.

26. novembra 2014 ob 9:45 je med spremstvom na relaciji GHU–Nova Gorica pred izvozom za Brezovico prišlo do okvare policijskega vozila. Policista Centra za varovanje in zaščito nista mogla nadaljevati vožnje, zato sta mobilno zaporo prometa v nadaljevanju opravljali dve mobilni zapori. Tretja mobilna zapora se je po zamenjavi vozila ponovno priključila v Ajdovščini. Istega dne ob približno 10:30 smo vso kolono zaustavili na bencinski črpalki pred Novo Gorico, kjer smo zaradi poškodbe zamenjali zastavico Nemčije na »A« vozilu.

3. in 4. aprila 2014 je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor gostil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednika Češke republike Miloša Zemana s soprogo in člani uradne delegacije ter spremstva.

Program obiska je obsegal protokolarni sprejem šefa tuje države z vojaškimi častmi na Kongresnem trgu v Ljubljani 3. aprila 2014 ob 11.30. Del Kongresnega trga, prostor posebnega pomena, je bil varovan z usmerjevalnimi ograjami. Usmerjevalne ograje so bile postavljene na delu tlakovanega prostora Kongresnega trga z odprtim delom v obliki lijaka vozišča Vegove ulice, kjer je bil prihod kolone z varovanimi osebami. V času sprejema z vojaškimi častmi je veljala popolna zapora cestnega prometa na Vegovi ulici od križišča s Peternelovo ulico do Kongresnega trga.

Varovanje zveznega predsednika Nemčije Joachima Gaucka
Vir: Arhiv CVZ GPU

Varovanje predsednika Republike Slovenije in predsednika Češke republike po sprejemu z vojaškimi častmi na Kongresnem trgu v Ljubljani
Foto: Boban Živulović

Od 27. do 29. oktobra 2014 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Republike Albanije Bujar Nishani s soprogo, člani uradne delegacije in spremstvom.

28. oktobra 2014 je pri protibombnem pregledu kolone vozil službeni pes policije zaznal sledi eksploziva na vozilu Vlade Republike Slovenije, ki je bilo takoj zamenjano. Na relaciji Državni zbor Republike Slovenije – Gospodarska zbornica Slovenije so vsi štirje policisti motoristi v križišču pri Delavskem domu zgrešili glavno traso potovanja ter zapeljali na Celovško cesto proti Šiški. Pri tem do ogrožanja oziroma oviranja vožnje kolone ni prišlo. Pri prihodu na Fakulteto za družbene vede je bilo vozilo št. 4 udeleženo v prometni nesreči, ker se je voznik z vozilom zaletel v drog javne razsvetljave. Voznik je kljub nesreči lahko nadaljeval vožnjo v varnostni koloni.

Varovanje sprejema albanskega predsednika Bujara Nishanija pri predsedniku Republike Slovenije na Kongresnem trgu v Ljubljani
Foto: Daniel Novakovič, STA

Od 24. do 27. februarja 2015 je bila na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednica Malte Marie-Louise Coleiro Preca s soprogom in člani uradne delegacije ter spremstvom.

Varovanje ob obisku predsednice Malte v Državnem zboru Republike Slovenije
Foto: Arhiv Državnega zbora

Med povratkom na Bled smo se na avtocesti Ljubljana-Jesenice pri odcepu Kranj-zahod izognili prometni nesreči zaradi nezadostne in nepravilne mobilne zapore prometa, saj je poleg izločenih vozil na odstavnem pasu na voznem pasu vzporedno ostal tudi osebni avtomobil znamke Renault Clio. Kolona, ki je bila primorana voziti po voznem in prehitelavnem pasu, se je s težavo razvrstila v eno kolono in se s tem izognila trčenju.

30. marca 2015 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Republike Turčije Recep Tayyip Erdoğan. Spremljali so ga soproga, hčerka, ministri Vlade Republike Turčije in gospodarska delegacija. Turškega predsednika in njegovo soprogo Emino Erdoğan sta na Kongresnem trgu v Ljubljani z vojaškimi častmi sprejela gostitelja, predsednik republike Borut Pahor in njegova partnerka Tanja Pečar.

Varovanje turškega predsednika Recepta Tayyipa Erdoğana in soproge
Foto: Boban Živulović

Varovanje monaškega kneza Alberta II. in predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja med sprehodom po stari Ljubljani
Vir: novice.svet24.si, 10. 9. 2020

20. in 21. junija 2015 je bil na zasebnem obisku v Republiki Sloveniji monaški Knez Albert II. z delegacijo in s spremstvom. Skupaj z gostiteljem, predsednikom Republike Slovenije Borutom Pahorjem, sta se kljub deževnemu vremenu sprehodila po mestnem središču Ljubljane.

Obisk predsednice Švicarske konfederacije Simonette Sommaruga v Sloveniji
Foto: Tamino Petelinšek, STA

15. in 16. septembra 2015 je bila na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednica Švicarske konfederacije Simonette Sommaruga s člani uradne delegacije in spremstva. Obisk in varovanje je potekalo na območju Ljubljane in Gorenjske.

Varovanje predsednice Litve Dalie Grybauskaitė v Ljubljani ob prisotnosti predsednika Slovenije Boruta Pahorja
Foto: Daniel Novakovič, STA

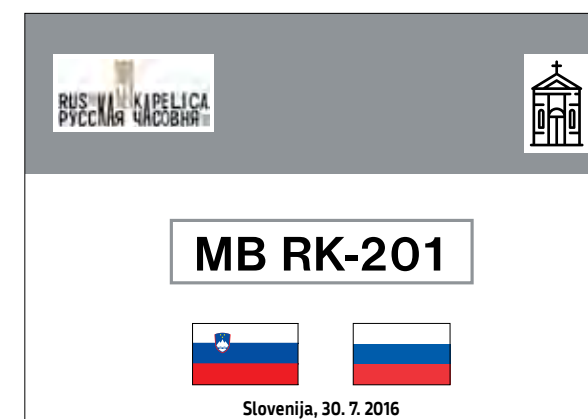

Obisk predsednika Gruzije Giorgija Margvelashvilija v vladni palači na Gregorčičevi 20 v Ljubljani, ob sprejemu pri predsedniku Vlade Republike Slovenije Miru Cerarju
Vir: Twitter.com, Miro Cerar, 7. 9. 2020

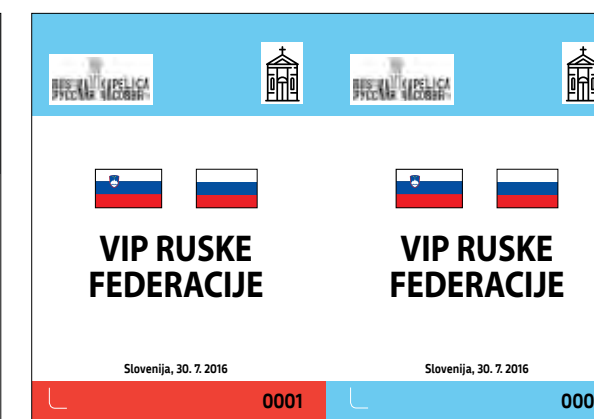
29. 2. in 1. 3. 2016 je bila na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednica Republike Litve Dalia Grybauskaitė z uradno delegacijo in s spremstvom. Zanimivost obiska je bila ta, da smo varovano osebo iz Ljubljane do Dobove in nazaj peljali z vojaškim helikopterjem.

Od 17. do 19. julija 2016 je bil v Republiki Sloveniji na uradnem obisku predsednik Gruzije Giorgi Margvelashvili z delegacijo in s spremstvom.

30. julija 2016 je bil na delovnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Ruske federacije Vladimir Putin z uradno delegacijo in s spremstvom. Varovanje so delavci Centra za varovanje in zaščito opravili na Letališču Jožeta Pučnika, trasi potovanja do Vršiča in na slovesnosti ob stoletnici postavitve Ruske kapelice na Vršiču, ki se je udeležil tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Vzorec akreditacijskih kartic za VIP osebe in vozila
Foto: CVZ GPU

Varovanje ob obisku Vladimirja Putina, predsednika Ruske federacije, v Sloveniji (Vršič) 30. julija 2016
Foto: Boban Živulović

Pa še anekdota »iz življenja dvornega preizkuševalca« Mitje Kokola:

»Ob obisku Vladimirja Putina sem ob pregledu gostinskih prostorov imel priložnost sodelovati z ruskim 'doktorjem' Vladimirjem, ki je z budnim očesom skrbel za varnost svojega predsednika pred zastrupitvami.

V pogovoru z njim sem hitro ugotovil, da gre pri ruskem načinu varovanja ne le za zelo poglobljen, temveč tudi zelo široko zastavljen sistem, ki naj bi ničesar ne prepuščal naključju. Medtem ko sem sam imel veliko dela s pregledi lokacij zadrževanja varovane osebe in predvsem s pregledom kuhinje v hotelu Grad Brdo, je ruskega kolega zanimalo še vse kaj drugega. Skrbelo ga je, če so na območju Brda v travi prisotni klopi. Ko sem mu povedal, da to ni izključeno, ga je zanimalo, kolikšno je število teh nevarnih insektov na kvadratni meter. Ko sem ga začudeno gledal, mi je razložil, da v Rusiji običajno opravljajo test, s katerim določijo gostoto klopov na določenem območju. Poleg tega je doktorja zanimalo tudi, kolikšne so vsebnosti svinca v piranskem brancinu, ki je bil na meniju protokolarnih slavnostnih večerj. Kljub mojemu prepričevanju, da vrednosti svinca v ribi ob enkratnem zaužitju ne morejo biti nevarne za zdravje varovane osebe, doktor Vladimir ni popuščal. Želel je imeti trdne dokaze. Ni mi preostalo drugega, kot da vzorec ribe odnesem v laboratorijsko preiskavo. Ko so me naslednji dan obvestili, da so ugotovljene vrednosti močno presežene, sem se pošteno ustrašil. Je bil doktorjev dvom res upravičen? Preden bi informacijo prenesel naprej, sem se še enkrat zatopil v rezultate preiskave in jih preveril v tabelah mejnih koncentracij. Zares neverjetno: v kemijskem laboratoriju so rezultat napačno tolmačili oziroma uporabili napačno tabelo. Vsaj malo sem si oddahnil, ko so tudi v laboratoriju potrdili svojo zmoto.

A doktorja so še naprej skrbeli klopi. Kot sem izvedel od hotelskega osebja, se je doktor lastno-ročno lotil lovljenja drobnih insektov. Po skrbno pokošeni trati posestva Brdo je vlekel belo tkanino in prešteval klope.

Sam pa sem imel drugačne skrbi. Ker je bilo na meniju večerje kot priloga glavni jedi izbrano tudi potencialno nevarno živilo, sem moral opraviti dodatni vizualni pregled živila. Kot prilogo je šef kuhinje na svečani jedilnik uvrstil čemaž, nabran na posestvu Brdo. Čeprav je zatrjeval, da dobro pozna in pogosto nabira divji gozdni česen, sem želel še sam preveriti vsak listič nabranega čemaža. Zaupanje je dobro, preverjanje še boljše, bi po vsej verjetnosti rekel ruski doktor. Naključna zamenjava s podobnimi, divje rastočimi rastlinami, bi lahko bila tudi usodna. Ob preverjanju ne zadostuje le poznavanje nabrane rastline, ampak tudi dobro poznavanje čemažu podobnih strupenih rastlin (jesenski podleseki, šmarnica, čmerika). Rizično jed sem predhodno želel tudi pokusiti. Bila je odlična in ... zdrava.

Doktorja Vladimirja pa s čemažem nisem želel dodatno obremenjevati. Sicer pa je imel že s klopami dovolj dela ...«

AKTUALNO

VARNOST

Obisk Vladimirja Putina, ene najbolj varovanih oseb na svetu

10

letnik LXIV/št. 3/2016

VARNOST

AKTUALNO

Ko dva metra pred teboj stoji eden najbolj brezkompromisnih svetovnih voditeljev, ki kroji usodo človeštva, piše zgodovino svetovne politike in je ob tem najbolj varovana oseba na planetu, se zaveš veličine in pomena dogodka, o katerem so mediji pisali skoraj vse poletje, pristojni pa so se na to pripravljali že vse od pozne pomladi.

Ko je predsednik države v Slovenijo na spominsko slovesnost ob 100. obletnici upornika na smrt ruskih ujetnikov povabil predsednika Ruske federacije, verjetno niti pomislil ni, na kaj vse bo to vplivalo. Sporočilo, ki ga je ob tem v svet poslala Slovenija, je za naš mali zeleni biser pod Alpami prav gotovo izjemnega pomena. Ob visoki ceremonijah pa je pomembno tudi dejstvo, da dogodek ne bi bil niti najmanj tako uspešen in odmeven, če pristojne službe ne bi tako profesionalno in zavzeto opravile svojega dela.

letnik LXIV/št. 3/2016

11

VARNOST

AKTUALNO

Vladimir Putin, predsednik Ruske federacije, je Slovenijo prvič obiskal leta 2001, ko se je na Brdu srečal s predsednikom Združenih držav Amerike Georgeom Bushem.

letnik LXIV/št. 3/2016

13

AKTUALNO

VARNOST

Sestanek delovne skupine za operativno pripravo varovanja na Centru za varovanje in zaščito (CVZ)

Prostorski pregled vozil v koloni, pred vstopom na Letališče Jčeta Pučnika

Zadnji sestanek voznikov o domnevanih kolonah vozil na posameznih lokacijah

Prihod kolone v Kranjsko Goro

12

letnik LXIV/št. 3/2016

AKTUALNO

VARNOST

zaščito in reševanje za pomoč potnikom, ujetim v prometne zaostojbe, da bi se jim zagotovila oskrba s pitno vodo. Skupaj z Ministrstvom za zdravje se je pripravil tudi načrt medicinske oskrbe za potrebe na območju Gorenjske in Ljubljane za prebivalce, ki so ostali ujeti oz. ki živijo na območjih, kjer so bile zapore prometa, in niso imeli možnosti koriščenja zdravniške oskrbe, zanje so bile zagotovljene dodatne ekipe nujne medicinske pomoči.

V dogajanje se je vključil tudi Protokol Republike Slovenije. »Policija ima z njim odlične in izjemno bogate izkušnje, vselej namreč zelo dobro sodelujemo. Službe, ki so dnevno vpete v varovanja, so namreč, po besedah Bojana Mirta, organizacijskega vodje projekta Kremelj 2016, »strokovno že tako izkušene in usklajene, da tedaj sploh ni pričakovati. Spregledati se in veš, kdo mora kaj narediti. Vsi so tako zelo izkušeni in z njimi se da odlično sodelovati in dogovoriti, ker vsak pozna svoje pristojnosti in ve, kaj lahko pričakuje od drugega.«

Dva meseca pred dogodkom, ko je bil že znan program obiska, je moralo 20 policistov Specialne enote, ki so jim prisločili na pomoč izkušeni policisti iz PU Maribor in Ljubljana, natančno pregledati oz. dobesedno prečesati celotno traso, dolgo 250 kilometrov, in zapечатiti vse jake (kanalizacijske, vodovodne) ter električne omare, in to ne le ob cesti, ampak tudi v objektih, ki gledajo na njo. Delali so v največji polietni vročini, ko je bilo na soncu, ob 9. uri zjutraj, že 35 stopinj. Policisti so s krampom, najprimernejšim orodjem za odpiranje jaskov, te odpirali drugega za drugim in jih pečatili. Ljudje so jih pozdravljali, spraševali in tudi negodovali. Delo je bilo do zadnjega dne opravljeno, kot je bilo načrtovano z varnostnimi načrti. To zahtevalo visoki standardi varovanja osebe, kot je predsednik Ruske federacije. Ob tem so bile natančno pregledane tudi vse lokacije dogodkov, postavljeni natančni načrti varovanja, pripravljeni in predelani številni možni scenariji in možnosti. V to delo so bile vključene skoraj vse enote Generalne policijske uprave.

Pri svojem delu so se izjemno izkazali policisti varnostniki iz Centra za varovanje in zaščito. Za izvedbo varovanja so izbrali visokousposobljeno skupino najboljših varnostnikov. Pol-

cistke in policisti Centra za varovanje in zaščito so morali pred obiskom večkrat preveriti svojo usposobljenost. Videli so in se usposabljali. Preigrali so posamezne okoliščine in skupino oblikovali tako, da je ustrezala varovanju predsednika tuje države po prvi stopnji, za katerega velja visoka ocena ogroženosti.

Kot vselej so na koncu dokazali, da profesionalno in zavzeto opravljajo svoje delo. Koliko dela, truda in osebne zavzetosti so vložili, da je vse teklo kot po maslu, vedo le sami.

Tudi po drugih enotah so potekale podobne aktivnosti po letih drevi so minovali v evforiji, številnih sestankih ter predvsem zahtevnih medijih in javnosti, kako bodo potekale zadeve. Štab je reševal in koordiniral zadeve, ter usklajeval in potnjeval, kar je bilo dobro. Priprave so se že začele.

Do prihoda ruske predhodnice v Slovenijo 26. julija so bile priprave pri koncu. Sedle so predstavitve dotedanjega dela, protokolov in vseh načrtov, še zadnje podrobnosti.

Bojan Mirt, operativni vodja varovanja, poudarja, da je šlo v tem primeru za zahteven obisk. »Vsak tak obisk je zahteven, vendar lahko rečem, da je šlo v tem primeru za enega od zahtevnejših obiskov glede varovanja v zgodovini Slovenije. Junija letos, ob praznovanju 25. obletnice samostojnosti, je bilo na obisku večje število varovanih oseb, in za policijo je bil to res velik zalogaj. To je na eni strani za policijo logistični projekt, saj je za prevoz varovanih oseb treba zagotoviti ustrezna vozila, ki jih policija nima v tolikšnem številu. To rešujemo z zakasnim najemom vozil. Poleg tega pa smo potrebovali še določeno število varnostnikov in varnostnih skupin, ki so morali izvesti varovanja. Pri obisku predsednika Ruske federacije je največji varnostni zalogaj varovanje dolge potovalne trase. Če bi bil obisk omejen na manjši prostor in bi bilo vse skupaj bližje, bi bilo tudi za nas lažje. Pri isti varovani osebi je lahko varovanje glede na različni kraj dogodka veliki zalogaj in kot tak lahko zahteva izvedbo posvsem različnih varnostnih ukrepov npr. varovanje v zaprtih prostorih, dvorani je lahko zelo drugačno od varovanja na odprtem prostoru. Ob vsem tem je treba nujno upoštevati trenutne varnostne razmere v regiji, ki pa dodatno zahtevajo

14

letnik LXIV/št. 3/2016

VAR/NOŠT

angažiranje policijskih kadrov in tudi nove načine razmišljanja, kako zagotoviti varnost.

V petek pred obiskom so se policisti, ki so sodelovali pri varovanju in so prišli iz vse države, zbrali v prostorih za namestitve, nekateri na Policijski akademiji v Tacnu, preostali pa v primernih prostorih v gorenjski regiji. Vode so jim razdelili naloge in jih seznanili z njihovim delom. V soboto je moralo vse potekati po pričakovanih.

Policija je pri varovanju zagotovila varovanje trase – policisti so na celotni trasi skrbeli za zaporo prometa in globinsko varovanje ter pokrivanje višinskih točk. Organizirana sta bila nadzor trase in spretnost kolone iz zraka s policijskim helikopterjem, zagotovili pa smo tudi nadzor pristopa do vseh lokacij. Policisti so izvajali pregled akreditacij, pa tudi rentgenske preglede in nadzor pred vstopom na varovano območje. Prireditveni prostori so bili ograjeni z ograjami in varovani z ustreznim številom policistov.

Na vseh teh točkah so delo organizirali inspektorji CVZ. Kolona varovane osebe je bila organizirana s spremstvom z motornimi kolesi, s policijsko predhodnico in zaključnico, v koloni so bila tudi varnostna vozila z varnostniki CVZ, komandno vozilo, s katerega se je koordiniralo delo, ter borbena ekipa SE.

Trasa je bila zaprta eno uro pred potovanjem glavne kolone, kar pomeni, da se je pred tem popolnoma izpraznila, na cesti pa ni bilo drugih vozil razen kolone s policijskim spremstvom. Zaprti so bili tudi nadvizi in podvozi. V tem času na tem pasu ni smel potekati drug promet.

Po uri in pol zamude je v soboto, 30. julija, na brniskem letališču pristal predsednik Ruske federacije Vladimir Putin. V koloni 24 vozil smo se odpeljali proti Vrhiču. Prazne avtoceste v obe smeri, izpraznjeni podvozi in nadvizi, policisti na točkah ob poti, ljudje pa od cestovnih varnostnikov – tega se verjetno ne bo dalo več podčrtati. Kranjska Gora – ob cesti policisti Pošebne policijske enote. Ljudje so mahali in z veseljem spremljali, snemali in fotografirali kolono varovane osebe z delegacijo, ki ji ni bilo videti konca. Ovirki proti kapelici so se stopnjevali, policistov pa je bilo vse več in več. Nato smo prišli do prizorišča, na katerem je predsednika pričakala 2500-člana množica, ga eforno pozdravljala, mu pliskala in se veselila njegovega prihoda.

Putin je skrivaj izrazil na obrazu, ni ga ganila himna niti prijazni pozdravi v ruskem jeziku. Pravijo, da je v službi pri KGB izpilil svojo obrazno mimiko. A spontano ploskanje ter izraz spoštovanja in odobravanja publike mu niso dopustili ostati ravnodušen. Napetosti so popustile in strogi obraz se je sprostil v nasmehe. V prijetnem vzdušju je potekalo tudi nadaljevanje obiska.

Medtem ko sta predsednika sproščeno klepetala in izpolnjevali državniške dolžnosti, to ni veljalo za varnostnike in policiste. Na vseh lokacijah in na trasi je varovanje potekalo brezhibno. Slovenski in ruski varnostni organi so delovali sinhrono in utečeno, kot da sodelujejo že od nekdaj. Prav gotovo je tudi to pomembno prispevalo k temu, da se je Putin pri nas počutil tako dobro.

Po daljšem pogovoru na štiri oči na gradu Brdo je sledila večerja, ki je obisk podaljšala do 22. ure. Ekipa na terenu so kljub dolgemu dnevu vztrajale. Zadevo je bilo treba opraviti do konca in smo jo z odliko. Ko je letalo vzletelo in zapustilo slovenski zračni prostor, so se od marsikaterega srca odvalile velike skale bremen. Izjemno uspešno smo izpeljali enega od najzahtevnejših obiskov v zgodovini Slovenije. Res je, da je bilo tovrstnih obiskov v Sloveniji že kar nekaj. Izkušnje so bogate, znanje, ki so ga ljudje in ustanova v tem času nabrali, pa je dragoceno. Vsak obisk je po svoje drugačen in pravo izzivstvo, je, ko se tak obisk izvede profesionalno. To ni le izraz profesionalnosti ustanove, temveč tudi izraz spoštovanja naše države. Kakovost obiska se prav gotovo lahko ocenjuje po kvaliteti oz. profesionalnosti dela policije.

letnik LXIV/št. 3/2016

AKTUALNO

Obisk spomenika in polaganje vencev ruskim vojakom na Zelah

Obisk na uradni pogovori na Brdo pri Kranju

Obisk generalnega direktorja policije Marjana Famka na Brdo pri Kranju med uradnim pogovorom in večerjo delegacij

Zaključek in zahvale vsem, ki so sodelovali pri varovanju, za odlično opravljeno delo

15

AKTUALNO

»Ko pridejo turisti v Slovenijo, si vtis o državi pogosto ustvarijo na podlagi prvega stika s policistom. Enako je pri obiskih varovanih oseb. Po vseh teh obiskih so tuje varnostne službe številnih agencij ali oseb, ki smo jih varovali, o nas podale visoke ocene in izrazile tudi pohvale. Naše delo je pomembno in cenjeno kot izjemno dobro. To je izraz velikega zaupanja v policijo in našo službo, je povedal Mir.

Med varovanjem nas je na trasi, na grad Brdo pri Kranju in ob koncu akcije na CVZ neformalno prišel pozdravit tudi generalni direktor policije. Ob tem je izrazil spoštovanje in zadovoljstvo ob profesionalnem delu in pozitivnem odnosu policistov pri delu. Vsem se je tudi zahvalil za trud in delo, pokazali smo namreč, da smo izjemno dobra, profesionalna in zaupanja vredna policija.

Vodstvo policije in Uprava za policijske specialnosti se zahvaljujeta vsem, ki so kakorkoli pomagali in sodelovali pri obisku Vladimirja Putina v Sloveniji. Hvala vsem, ki so opravili izjemno odgovorno delo in prispevali ne le k velikemu ugledu slovenske policije v svetu, temveč tudi k ugledu naše države.

Besedilo in foto: Manika Golob, SOJ/SGDP GPU

16

letnik LXIV/št. 3/2016

Od 25. do 27. marca 2017 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Republike Poljske Andrzej Duda s soprogo, člani uradne delegacije in spremstvom.

Obisk predsednika Poljske v Sloveniji, kjer ga je na gradu Strmol gostil slovenski predsednik Borut Pahor
Foto: Blaž Samec

23. in 24. maja 2017 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Republike Avstrije Alexander Van der Bellen s soprogo in člani uradne delegacije ter spremstvom. Na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani se je v okviru svojega prvega uradnega obiska v Sloveniji avstrijski zvezni predsednik dr. Alexander Van der Bellen srečal s slovenskim predsednikom Borutom Pahorjem, s študenti in z zaposlenimi. Cenjena gosta je pozdravil dekan Fakultete za družbene vede prof. dr. Rado Bohinc, osrednja tema pogovora pa je bila prihodnost Evropske unije in aktualna vprašanja Evropske unije ter sodelovanje obeh držav v njej.

Varovanje Avstriskega predsednika dr. Alexandra Van der Bellna s soprogo na obisku v Sloveniji.
Foto: Daniel Novakovič, STA

Protest ob obisku predsednika Ukrajine Petra Poroshenka
Foto: Anže Malovrh, STA

23. aprila 2018 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Slovaške republike Andrej Kiska s člani uradne delegacije in spremstvom. Uradni obisk se je pričel s sprejemom z vojaškimi častmi na Kongresnem trgu, nato pa je slovaški predsednik položil venec k spomeniku vsem žrtvam vojn. Predsednik Kiska je tako bil prvi gost slovenskega predsednika, ki je v okviru uradnega obiska položil venec k temu spomeniku.

Obisk predsednika republike Slovenije na Slovaškem.
Foto: Daniel Novakovič, STA

Varovanje ob obisku predsednika Madžarske v Posočju, ko je obiskal Kobariški muzej.
Foto: Tamino Petelinšek, STA

Od 19. do 20. oktobra 2018 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Madžarske János Áder s člani uradne delegacije ter spremstvom. Madžarski predsednik János Áder je dvodnevni uradni obisk v Sloveniji sklenil z obiskom Posočja. Z gostiteljem, predsednikom republike Borutom Pahorjem, sta na tradicionalni dan Kobariškega muzeja prve svetovne vojne obiskala muzej, ki skrbi za ohranjanje in predstavitev premične dediščine soške fronte.

Od 9. do 10. maja 2019 je bil na uradnem obisku v Republiki Sloveniji predsednik Zvezne republike Nemčije Frank-Walter Steinmeier s člani uradne delegacije in spremstvom. Po uradnem sprejemu z vojaškimi častmi je predsednik Steinmeier položil venec k Spomeniku vsem žrtvam vojn in z vojnami povezanim žrtvam na Kongresnem trgu v Ljubljani. Srečanje sta predsednik Pahor in predsednik Steinmeier nadaljevala z zasebnim pogovorom. Sledila je kratka izjava za medije, v kateri sta predsednika ob Dnevu Evrope spregovorila o skupnem pozivu za Evropo enaindvajsetih evropskih predsednikov pred volitvami v Evropski parlament konec maja. Predsednik Pahor je poudaril, da se je zgodilo prvič, da so vsi predsedniki držav Evropske unije podpisali skupni poziv državljanom in državljanom Evrope, da jo z udeležbo na volitvah podprejo.

Obisk predsednika Zvezne republike Nemčije Franka-Walterja Steinmeierja v Državnem zboru Republike Slovenije, kjer ga je gostil predsednik Državnega zbora Republike Slovenije Dejan Židan.
Foto: Arhiv državnega zbora

5. in 6. junija 2019 je v Republiki Sloveniji potekal Vrh pobude Tri morja. Od skupno 12 članic pobude je v Ljubljano dopotovalo pet predsednikov in tri predsednice, predsedniki Avstrije, Madžarske in Slovaške so se opravičili. Kot gostje so prišli tudi nemški predsednik Frank-Walter Steinmeier, predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker in ameriški sekretar za energijo Rick Perry. Srečanja se je skupno udeležilo še 16 ministrov, 12 državnih sekretarjev, več visokih predstavnikov mednarodnih organizacij in poslovnežev – skupaj jih je bilo več kot 600 iz več kot 40 držav.

Srečanje predsednikov v okviru pobude Tri morja na Brdu pri Kranju 5. junija 2019
Foto: Nebojša Tejić, STA

23. decembra 2019 smo v veliki dvorani Državnega zbora Republike Slovenije opravili varovanje slavnostne seje, ki so se je udeležili poslanci, predsednik Republike Slovenije, predsednik Vlade, ministri in predstavniki diplomatskega zbora. Uro kasneje je v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma potekala še državna proslava ob Dnevu samostojnosti in enotnosti, ki ga v Sloveniji praznujemo 26. decembra, ko so bili leta 1990 razglašeni izidi plebiscita o samostojni in neodvisni Sloveniji. Plebiscit o samostojnosti Slovenije je bil 23. decembra 1990, na njem so se slovenski volivci odločali o vprašanju »ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država.« Ob izjemni volilni udeležbi (93,2 % volilnih upravičencev) je za samostojno državo glasovala velika večina (88,5 %) vseh državljanov ali 1.289.369 volivcev.

Varovanje slavnostne seje Državnega zbora Republike Slovenije v veliki dvorani državnega zbora
Foto: Arhiv Državnega zbora

Državna proslava ob dnevu državnosti na Kongresnem trgu v Ljubljani in slavnostni govornik Borut Pahor, predsednik republike
Foto: Daniel Novakovič, STA

24. junija 2020 smo uslužbenci Centra za varovanje in zaščito, v sodelovanju s PU Ljubljana, SE, UKP, UUP in UIT opravili zelo zahtevno varovanje osrednje državne proslave ob Dnevu državnosti, ki je potekala na Kongresnem trgu v Ljubljani, kot spomin na 25. junij 1991, ko je takratna skupščina sprejela dokumente za osamosvojitve. Njen začetek so oznanile salve topov, sledil pa je govor predsednika republike Boruta Pahorja.

13. avgusta 2020 je Slovenija gostila ameriškega državnega sekretarja Mika Pompea, ki je bil na enodnevem obisku na območju Gorenjske. Center za varovanje in zaščito je opravil še eno izmed izjemno zahtevnih varovanj in tako domači in mednarodni skupnosti znova dokazal svojo visoko profesionalnost. V sodelovanju z drugimi policijskimi enotami smo pripravili načrt varovanja in nato tudi uspešno izvedli varovanje tega kratkotrajnega, a intenzivnega obiska.

Usklajevanje nalog varovanja s predstavniki službe Secret Service ob obisku državnega sekretarja in zunanjega ministra ZDA Mika Pompea
Foto: Brigita Petric, SGDP GPU

Center za varovanje in zaščito je v sodelovanju z drugimi policijskimi enotami z odliko opravil eno največjih varovanj visokih gostov, ki so se 31. avgusta 2020 udeležili že 15. Blejskega strateškega foruma. Policisti so poskrbeli za hiter prehod varovanih oseb na relacijah potovanja ter za čimbolj nemoten promet ostalih udeležencev. Šlo je za eno najboljšežnejših varovanj v povezavi z dosedanjimi forumi. Med povabljenimi so bili številni predsedniki vlad, zunanji ministri in predsedniki držav. Tako se je dogodka udeležilo 12 tujih delegacij, od tega pet predsednikov vlad in sedem zunanjih ministrov. Kako zahtevno in kompleksno je takšno varovanje, kaže dejstvo, da so pri dogodku sodelovali policisti in zaposleni z najrazličnejših področij: od splošnih policistov, mejnih policistov, ki so skrbeli za nemoten prehod delegacij čez državno mejo in varovanje letališkega dela, pa do vodnikov službenih psov, prometnih policistov, ki so opravljali spremstvo in skrbeli za mobilne zapore, zaposlenih iz Urada za informatiko in telekomunikacije, tu so še policisti operativno-komunikacijskega centra, letalske in specialne enote, brez katerih je nemogoče opraviti zahtevna varovanja.

Varovanje tujih varovanih oseb na 15. Blejskem strateškem forumu
13. avgusta 2020
Foto: Brigita Petric, SGDP GPU

V dneh od 21. do 23. aprila 2021 je Slovenija gostila predsednico Helenske Republike Katerino Sakellariopolous, ki je bila na tridnevem obisku na območju Ljubljane, Primorske in Gorenjske. Center za varovanje in zaščito je opravil še eno izmed izjemno zahtevnih varovanj in tako domači in mednarodni skupnosti znova dokazal svojo visoko profesionalnost. V sodelovanju z drugimi policijskimi enotami smo pripravili načrt varovanja in nato tudi uspešno izvedli varovanje tega zahtevnega in intenzivnega obiska. Kot zanimivost naj navedemo, da je to bil prvi uradni državniški obisk, katerega je gostil predsednik Republike

Obisk predsednice Helenske Republike Katerine Sakellariopolous, ki je potekal v četrtek, 22. aprila 2021 na Kongresnem trgu v Ljubljani.
Foto: Nebojša Tejić, STA

Slovenije g. Borut Pahor po razglasitvi epidemije virusa covid 19. V luči bližajočega drugega predsedovanja Slovenije EU je grška predsednica izrazila zadovoljstvo s prednostnimi nalogami predsedovanja, še posebej glede reševanja zdravstvene krize, ki vključuje tudi oblikovanje zdravstvene unije EU.

7.4 Slovesnost 30 let obstoja CVZ

Center za varovanje in zaščito je v četrtek 27. maja 2021 slavnostno obeležil 30. obletnico svojega obstoja in delovanja. Slovesnost je zaradi pandemije virusa SARS-CoV-2 potekala kar na sedežu centra na Ulici Jožeta Jame 8 v Ljubljani. Slovesnosti sta se udeležila tudi minister za notranje zadeve Aleš Hojs in generalni direktor policije dr. Anton Olaj. Slednji je uvodoma dejal, da je naša majhna država vse od svoje samostojnosti dalje gostila kar nekaj zvenečih imen in pomembnih dogodkov, ki nobeden ni minil brez skrbnega nadzora CVZ, kateri je vsakič poskrbel za vrhunsko varovanje in na ta način prispeval, da so vsi ti dogodki odmevali preko naših meja in ponesli pozitivno podobo Slovenije daleč v svet.

Minister Aleš Hojs se je vsem uslužbencem CVZ zahvalil za profesionalno in požrtvovalno delo in poudaril, da bo ministrstvo poskrbelo za nabavo materialnih sredstev, vozil in posebne delovne uniforme oz. obleke, na uslužbencih centra pa ostane zgolj tisto, kar lahko doda vsak posameznik, t.j. srčnost, volja, pripadnost in zvestoba slovenski policiji.

Vodja centra Bojan Oman je v svojem nagovoru izrazil zadovoljstvo nad kolektivom in zaupanje, da se bo CVZ, ob sodelovanju in pomoči kolegov in kolegic iz drugih enot, dobro pripravil na naloge, ki bodo v naslednjih šestih mesecih spremljale predsedovanje Slovenije Svetu EU. Poudaril je, da kljub kadrovske problematiki CVZ danes skrbi za varnost več kot 100 objektov in vzdržuje vsakodnevno komunikacijo z vsemi diplomatsko-konzularnimi predstavništvi, kateri so akreditirani v Sloveniji. Zaposleni v CVZ budno skrbijo za varnost več kot 30 domačih varovanih oseb ter dodatno letno v povprečju opravijo tudi 70 varovanj ob obiskih tujih varovanih oseb v Sloveniji.

Fotografije svečane slovesnosti ob počastitvi 30. letnice obstoja in delovanja Centra za varovanje in zaščito
Foto: Boštjan Perklič, GPU CVZ.

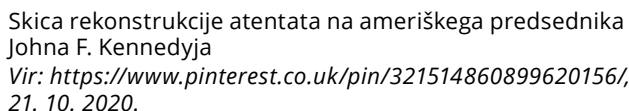
Na slovesnosti sta minister in generalni direktor policije podelila medaljo za hrabrost policistu CVZ Robertu Zajcu, ki je s premišljenim ukrepanjem preprečil načrtovan napad na varovani objekt z nevarnim predmetom (motorno žago).

Visoka gosta sta simbolno kot prva prejela nove akreditacijske izkaznice, katere bo CVZ izdeloval ob obiskih tujih varovanih oseb v času predsedovanja Slovenije Svetu EU.

Za zaključek lahko ugotovimo, da je varovanje oseb in objektov zelo stara »obrt«, saj nje-
ne korenine segajo daleč v zgodovino, njen namen pa je obvarovati varovane osebe in
objekte pred vsemi oblikami ogrožanja. Najbolj izstopajoče oblike in metode ogrožanja
so atentati. Tehnike atentatov so zelo različne: nekoč so bile najpogostejše zastrupitve,
zabadanje in tudi obešanje, v moderni dobi pa so za žrtve največkrat usodni strelji. Ra-
zlogi, ki so morilce vodili, da so vzeli življenje svojim žrtvam, so bili različni. Najodmevnejši
atentat v zgodovini se je zgodil 22. novembra 1963, ko je v Dallasu pod strelji umrl takratni
predsednik ZDA John F. Kennedy. Od takrat so politiki s predsedniki na čelu, ne le ameriški,
veliko bolj varovani.

Atentat je vsakršno načrtovano dejanje, katerega končni cilj je usmrtitev/umor vidnejšega oziroma pomembnega predstavnika neke skupine, države,... v javnosti/ skrito. S tem nasilnim dejanjem tako odstranijo osebo, ki jo smatrajo za najbolj nevarno oziroma ki dela najbolj proti njim. Obenem ima atentat na pomembno osebnost tudi zastraševalen vpliv na širšo javnost. Ljudje se počutijo ogrožene, saj vidijo, da je tudi dobro varovanje pomembne osebe ranljivo in jim je jasno, da popolne zaščite ni. (<https://sl.wikipedia.org/wiki/Atentat>)

1991 – 2021